

Národní program reforem České republiky 2022

Úřad vlády České republiky

Obsah

1. Úvod	6
1.1 Priority vlády v kontextu aktuálního vývoje.....	7
1.2 Opatření vlády v reakci na situaci na Ukrajině.....	9
2. Makroekonomický kontext	16
3. Reformy a veřejné investice	18
3.1 Environmentální udržitelnost.....	18
3.1.1 Fyzická infrastruktura a zelená transformace.....	18
3.2 Produktivita.....	35
3.2.1 Digitální transformace.....	35
3.2.2 Instituce, regulace a podpora podnikání v reakci na COVID.....	50
3.2.3 Výzkum, vývoj a inovace.....	60
3.3 Sociální spravedlnost.....	63
3.3.1 Vzdělávání a trh práce.....	67
3.3.2 Zdraví a odolnost obyvatel.....	80
3.3.3 Implementace Evropského pilíře sociálních práv.....	86
3.3.4 Dostupnost bydlení.....	91
3.4 Makroekonomická stabilita.....	95
3.4.1 Finanční stabilita.....	95
3.4.2 Cenová stabilita.....	97
3.4.3 Daňová politika.....	99
4. Pokrok v plnění Cílů udržitelného rozvoje OSN	100
5. Institucionální proces a zapojení stakeholderů	108
6. Fondy EU	109

Seznam zkratk

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CID	Prováděcí rozhodnutí Rady EU
CZ-DRG	Diagnoses Related Group
CSRs	Specifická doporučení Rady EU (<i>Country Specific Recommendations</i>)
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (dnes NRB)
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DČ	Digitální Česko
DES	Digitální ekonomika a společnost
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPS	Dokumentace pro provedení stavby
DTI	Debt-to-income, poměr výše dluhu a ročních čistých příjmů žadatele o úvěr
DTM	Digitální technická mapa
DSP	Dokumentace pro stavební povolení
DSTI	Debt service-to-income, podíl dluhové služby na čistých ročních příjmech
DÚR	Dokumentace pro územní rozhodnutí
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EHP	Evropský hospodářský prostor
EIF	Evropský investiční fond
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
FLEXI	Podpora forem flexibilního zaměstnávání
GeoInfoStrategie	Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice
HDP	Hrubý domácí produkt
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISSM	Informační systém skutečných majitelů
ISVS	Informační systém veřejné správy
IS 2019+	Inovační strategie ČR 2019 – 2030
JePEK	Jednotný portál evidence kontrol
KKS	Kulturní a kreativní sektor
KKO	Kulturní a kreativní odvětví
LPV	Legislativní pravidla vlády

LTV	Loan-to-value, poměr výše úvěru k hodnotě zajištění
MF	Ministerstvo financí
MD	Ministerstvo dopravy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MMR-OSZ	Odbor pro sociální začleňování, Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPO-DU	Ministerstvo průmyslu a obchodu – <i>Delivery Unit</i> (Odbor řízení NPO)
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podniky
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NAP CM	Národní akční plán čisté mobility
NPI	Národní pedagogický institut ČR
NPO	Národní plán obnovy
NPR	Národní program reforem
NP ŽP	Národní program Životní prostředí
NRB	Národní rozvojová banka, a.s. (dříve ČMZRB)
NZÚ	Nová zelená úsporám
NRB	Národní rozvojová banka, a.s. (dříve ČMZRB)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP D	Operační program Doprava
OHA	Odbor hlavního architekta eGovernmentu
OP JAK	Operační program Jan Ámos Komenský
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP ST	Operační program Spravedlivá transformace
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP Z+	Operační program Zaměstnanost Plus
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OZE	Obnovitelné zdroje energie

PD	Projektová dokumentace
PDÚ	Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání
PRV	Program rovoje venkova
PSP	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
RHSD	Rada hospodářské a sociální dohody ČR
RIA	Hodnocení dopadů regulace
RF	Ruská federace
RRF	Nástroj pro oživení a odolnost (<i>Recovery and Resilience Facility</i>)
RVP	Rámcový vzdělávací program
SDGs	Cíle udržitelného rozvoje OSN – Agenda 2030
SEA	Strategické posuzování vlivů na živ. prostředí (<i>Strategic Environmental Assessment</i>)
SFPI	Státní fond podpory investic
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SPOD	Sociálně-právní ochrana dítěte
SRRVS	Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR
Strategie 2030+	Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SÚPM	Společensky účelné pracovní místo
SZP	Společná zemědělská politika
TA ČR	Technologická agentura ČR
TEN-T	Transevropská dopravní síť
ÚEPaV	Úplné elektronické podání a vyřízení
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VaVaI	Výzkum, vývoj a inovace
VHCN	Sítě s velmi vysokou kapacitou
VK	Vlastník komponenty
VPP	Veřejně prospěšné práce
VS	Veřejná správa
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZŘ	Zadávací řízení

1. Úvod

Národní program reformy ČR (NPR) je připravován každoročně jako součást koordinace hospodářských politik EU, tzv. evropského semestru. Cyklus evropského semestru 2022 je významně přizpůsoben zahájení implementace nového přímo řízeného programu EU, **Nástroje pro oživení a odolnost** (Recovery and Resilience Facility, RRF), jehož správa byla do evropského semestru začleněna. V kapitole 6. *Institucionální proces a zapojení stakeholderů* je podrobněji popsán cyklus evropského semestru 2022 a proces přípravy NPR 2022 včetně zapojení hospodářských a sociálních partnerů a dalších aktérů.

Vedle NPR je v rámci evropského semestru každoročně připravován také **Konvergenční program ČR**. Jde o strategický dokument zpracováván Ministerstvem financí (MF). Konvergenční program specifikuje základní souhrnné fiskální údaje a nejvýznamnější připravovaná opatření s rozpočtovým dopadem formou střednědobé fiskální strategie vlády. Opatření popsaná v NPR budou implementována v souladu se schváleným státním rozpočtem a rozpočtovým výhledem a s možnostmi financování ze zdrojů EU.

Národní plán obnovy

Využívání podpory z RRF vychází z jednotlivých plánů pro oživení a odolnost (v ČR **Národní plán obnovy**, NPO), které připravily ČS v dialogu s Evropskou komisí (EK) a dalšími aktéry. Vláda schválila NPO na svém jednání dne 17. 5. 2021, a následně byl plán oficiálně předložen 1. 6. 2021 EK k jejímu posouzení. Po vypořádání připomínek EK zveřejnila své hodnocení NPO dne 19. 7. 2021 prostřednictvím návrhu „*prováděcího rozhodnutí Rady o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost ČR*“ (Council Implementing Decision, CID). Návrh CID projednaly přípravné orgány Rady, poté Rada ve formátu ECOFIN dne 6. 9. 2021 a následně byl **CID ČR formálně schválen** (8. 9. 2021) formou písemné procedury.

V dalším kroku (na základě pověření usnesením vlády¹) uzavřel tehdejší místopředseda vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy s EK **dohodu o financování**, která specifikuje pravidla vyplácení stanovené podpory z RRF pro ČR – předfinancování i následné platby. V návaznosti na uzavření této dohody ČR obdržela předfinancování ve výši 13 % celkové schválené finanční podpory z RRF pro ČR. Dále proběhla intenzivní bilaterální jednání mezi ČR a EK ke konečné podobě dohody nazvané **provozní ujednání**, která je dalším nezbytným předpokladem pro čerpání podpory z RRF a která upřesňuje jednotlivé, pro ČR závazné, milníky a cíle stanovené v CID a ověřovací způsob doložení jejich splnění. RRF je postaven na **výkonnostním principu**. Po prokázání splnění milníků a cílů ČR podá každé pololetí EK žádost o platbu a obdrží předem stanovenou částku.

Dle předběžných kalkulací se jeví jako vysoce pravděpodobné, že ČR bude v souladu s nařízením o RRF navýšena grantová část alokace. ČR proto zahájila práce na přípravě **aktualizace NPO**, do které by se zmíněné navýšení grantové obálky promítlo. Vláda uložila² předsedovi vlády, ministru průmyslu a obchodu a ministru pro evropské záležitosti pokračovat v dosavadních jednáních s EK k implementaci NPO a v rámci jednání zahájit proces vedoucí k jeho aktualizaci.

¹ Usnesení vlády č. 810 ze dne 13. 9. 2021.

² Usnesením vlády č. 258 ze dne 30. 3. 2022.

Struktura NPR 2022

Struktura dokumentu vychází z instrukcí EK a navazuje na požadavek (zakotvený v nařízení o RRF) využít NPR k reportování pokroku v provádění NPO. Kapitola 3. *Reformy a veřejné investice* je proto členěna dle **4 dimenzí konkurenceschopné udržitelnosti** definovaných EK (3.1 *Environmentální udržitelnost*, 3.2 *Produktivita*, 3.3 *Sociální spravedlnost* a 3.4 *Makroekonomická stabilita*). Kolem uvedených dimenzí jsou pak koncentrovány jednotlivé pilíře NPO a další specifické kapitoly. Vedle popisu stavu implementace jednotlivých komponent NPO obsahuje i **popis plánovaných reforem a veřejných investic nad rámec NPO**. NPR tak mj. obsahuje i kapitolu specificky zaměřenou na problematiku dostupnosti bydlení či daňovou politiku. Do NPR jsou zahrnuty též kapitoly věnované implementaci Evropského pilíře sociálních práv a pokroku v naplňování Cílů udržitelného rozvoje přijatých na půdě OSN (SDGs).

1.1 Priority vlády v kontextu aktuálního vývoje

Priority vlády reflektují dlouhodobé trendy, zejména zelenou a digitální transformaci, i aktuální výzvy - zejména dopady pandemie onemocnění COVID-19 a agrese Ruské federace (RF) vůči státu Ukrajina. Makroekonomický kontext je blíže popsán níže v kapitole 2. Klíčovou prioritou vlády je stabilizace veřejných financí.

Ve střednědobém horizontu se Evropa zotavuje z dopadů pandemie onemocnění COVID-19. Násilí ze strany RF na civilním obyvatelstvu Ukrajiny vyvolalo rozsáhlou uprchlickou vlnu směřující především do států EU. V reakci na invazi přijala EU vůči RF bezprecedentní sankce a současně Ukrajině poskytuje všestrannou podporu.

Zelená transformace

Vláda ve svém *Programovém prohlášení*³ uvádí, že považuje *Zelenou dohodu pro Evropu* za příležitost, jak prostřednictvím investic do udržitelného rozvoje, čistých a obnovitelných zdrojů energie a cirkulární ekonomiky výrazně modernizovat českou ekonomiku, zvýšit kvalitu života a zlepšit životní prostředí. Vláda je odhodlána hledat řešení, která sníží vliv člověka na změnu klimatu.

Vláda bude pracovat na realistických řešeních, která pomohou chránit životní prostředí, vodu, půdu a lesy s cílem vyrovnat se se změnou klimatu. K zásadním opatřením patří modernizace teplárenství, včetně distribuce tepla i rozvoj obnovitelných zdrojů energie vč. fotovoltaiky. Důležité je též budování odpadové a recyklační infrastruktury a motivace podniků k investicím do cirkulárních řešení. Cílem je dekarbonizace průmyslu i transformace zemědělství, aby byly šetrné k životnímu prostředí. Prioritou je i podpora vývoje a produkce alternativních paliv a vozidel s nízkými a nulovými emisemi a obecně do výzkumu, vývoje a inovací. Kromě podpory nákupu bezemisních vozidel je třeba také budovat infrastrukturu – dobíjecí stanice, ale také investovat do veřejné dopravy.

Energetika

Zelená transformace a aktuální výzvy v oblasti energetické bezpečnosti vedou k potřebě snížení surovinové závislosti na dovozu z RF jak u ropy a zemního plynu, tak u jaderných paliv. Také je nutné urgentně hledat řešení v podobě kapacity LNG terminálů v některém z členských států EU a NATO. Vláda bude dále rozvíjet jadernou energetiku.

³ Schváleném dne 6. 1. 2022.

V neposlední řadě ale je třeba minimalizovat sociální dopady opatření zelené transformace. Konkrétně je třeba bojovat proti negativním důsledkům inflace a tzv. energetické chudoby, a to zejména u znevýhodněných skupin společnosti.

Digitální transformace

Jednotná digitalizace procesů státu je klíčovou prioritou vlády. Součástí agendy jsou průřezová témata podpory digitální transformace – rozvoj základních registrů, kybernetická bezpečnost či zefektivnění práce s daty. Kromě toho navíc budou probíhat úžeji zaměřené digitalizační projekty ve zdravotnictví, v justici či digitalizace stavebního řízení. Vláda bude zároveň pracovat na rozvoji vysokokapacitního připojení včetně 5G infrastruktury.

Vláda také učiní kroky pro vyšší míru využívání a sdílení dat státní správou a pro přípravu kvalitních analýz očekávaných dopadů evropských i národních opatření. Chytrý, efektivní a digitalizovaný stát, který využívá přístup *evidence-based* politiky, je rovněž klíčovým předpokladem modernizace a zvýšení efektivity veřejných služeb i pro stabilizaci veřejných financí.

Digitalizační agenda zahrnuje i podporu inovací a podnikání. Vláda bude podporovat rozvoj technologií budoucnosti – od umělé inteligence a blockchainu přes kvantovou komunikační infrastrukturu až po inovace v leteckém průmyslu. Zároveň bude vláda přijímat opatření vedoucí k mobilizaci tzv. rizikového kapitálu.

Sociální, vzdělávací a zdravotnický systém

Prioritou vlády je takový vzdělávací systém, který dokáže děti a mladé občany připravit na neustále se měnící svět. Moderní školy budou potřebovat nejen adekvátní vybavení včetně digitálních pomůcek, ale také revizi rámcových vzdělávacích programů a odbornou podporu učitelů. Vzdělávací systém je třeba zároveň cílit na snižování regionálních rozdílů. Vláda bude hledat řešení, jak zvýšit platy učitelů.

Důležitá je rovněž podpora služeb péče o děti v raném věku a také zvýšení kvality a dostupnosti předškolního vzdělávání. V této souvislosti vláda rovněž hodlá pomoci rodinám prostřednictvím podpory flexibilnějších pracovních úvazků rodičů a prostřednictvím zvýšení nabídky možností, jak sladit rodinný a profesní život, aby si lidé mohli dovolit věnovat více času dětem a péči o blízké. Jak je uvedeno v *Programovém prohlášení*, prostřednictvím daňových nástrojů a zjednodušeným systémem sociálních dávek chce vláda zároveň zajistit, aby práce a náklady spojené s výchovou dětí a péčí o blízké osoby neznamenal pro rodiny propad životní úrovně.

Důležitou výzvu pro ČR představuje reforma důchodového systému, přičemž vláda si je plně vědoma, že tato reforma musí být založena na celospolečenském konsenzu. Základním parametrem připravované důchodové reformy je rozdělení penzijního systému do tří složek (základní, zásluhové a dobrovolné). V oblasti zdravotnictví představuje jednu z největších priorit pokračování v realizaci klasifikačního systému DRG (Diagnoses Related Group, CZ-DRG)⁴ u úhrad za zdravotní péči a odstranění nerovností v těchto úhradách i v dalších segmentech.

Bydlení

Vláda v *Programovém prohlášení* reflektuje problematiku rostoucích cen bydlení, a proto se zavázala přinést řešení, která pomohou jak vlastnickému, tak nájemnímu bydlení včetně sociálního bydlení.

⁴ Klasifikace skupin klinických případů.

Důležité pro bytovou výstavbu je zrychlení procesu stavebního řízení. Kromě toho vláda navrhne schémata podpory pro renovace a revitalizace budov i výměny stávajících zdrojů tepla za environmentálně šetrnější varianty.

Evropské fondy

Vedle národních zdrojů vláda zjednoduší a zlepší využívání evropských fondů v ČR. Vedle čerpání podpory z již zmíněného RRF vláda připravuje start operačních programů v rámci politiky soudržnosti v programovém období 2021 – 2027, jak je blíže popsáno níže v kapitole 6. *Fondy EU*.

1.2 Opatření vlády v reakci na situaci na Ukrajině

Bezprecedentní útok RF na Ukrajinu zahájený v noci z 23. na 24. 2. 2022 dramaticky zhoršil bezpečnostní situaci v Evropě. Vláda následujícího dne schválila poskytnutí naléhavé humanitární pomoci Ukrajině v souhrnné výši 300 mil. Kč. Na uprchlickou situaci spojenou s válečným konfliktem pak reagovala vyhlášením nouzového stavu od 4. 3. 2022 na 30 dní. Návrh na prodloužení nouzového stavu kvůli přílivu uprchlíků z Ukrajiny do konce května 2022 schválila dne 29. 3. 2022 Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR (PSP ČR).

Vláda dne 9. 3. 2022 schválila návrhy zákonů č. 65/2022, 66/2022 a 67/2022 Sb. (tzv. lex Ukrajina), které upravují pravidla legalizace pobytu uprchlíků z Ukrajiny na území České republiky, jejich zaměstnávání, zdravotního pojištění, financování péče o děti v dětských skupinách, využívání sociálních služeb, humanitární dávku či podporu na ubytování. Zákony byly zrychleně projednány Parlamentem ČR, podepsány prezidentem a následně vstoupily v platnost publikací ve Sbírce zákonů 21. 3. 2022. Jsou přijaty na dobu jednoho roku; pozbydou účinnosti 31. 3. 2023.

Humanitární dávky

Humanitární dávka je určená občanům Ukrajiny, kteří přišli do ČR z důvodu válečného konfliktu. V počáteční fázi migrační vlny sloužila k řešení prvotní bezprizornosti **dávka mimořádné okamžité pomoci z titulu újmy na zdraví**, a to pro dospělou osobu ve výši existenčního minima **2 490 Kč** a pro nezaopatřené dítě ve výši životního minima dle věku dítěte. Schválením tzv. lex Ukrajina v oblasti sociálního zabezpečení od 21. 3. 2022 byla aktivována zvláštní tzv. **humanitární dávka**, která má pomoci Ukrajincům s dočasnou ochranou na území ČR s úhradou základních životních potřeb. Humanitární dávku ve výši **5 000 Kč** měsíčně vyplácí Úřad práce ČR každé příchozí osobě automaticky za kalendářní měsíc, v němž byla osobě udělena dočasná ochrana. Dávka může být čerpána opakovaně, v případě, že cizinci budou ve finanční tísní i nadále, mohou po vyplnění jednoduché žádosti tuto dávku dostávat dalších 5 měsíců. Při druhé až šesté humanitární dávce budou posuzovány celkové příjmové, sociální a majetkové poměry dospělých žadatelů. Nezletilým dětem bude dávka vyplácena bez sledování finanční situace.

Humanitární dávka představuje prvotní pomoc poskytovanou maximálně zjednodušeným postupem bez užití správního řízení a dalších formalit, která způsobem poskytnutí a výší pomoci rychle reaguje na nastalou situaci. Po uplynutí šestiměsíčního období se předpokládá překlopení do systému pomoci v hmotné nouzi - tj. prostřednictvím příspěvku na živobytí budou zajištěny prostředky na stravu, hygienické pomůcky atd. Doplatek na bydlení bude sloužit (někde částečně) k hrazení nákladů na bydlení (v případě, že rodina bude bydlet za úhradu). Další nutné výdaje bude v případě potřeby možné hradit prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci. Nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi se bude řídit standardně zákonnými podmínkami, tj. bude již podléhat správnímu řízení a bude

docházet k testování celkových sociálních a majetkových poměrů celého okruhu společně posuzovaných osob, u doplatku na bydlení bude posuzována obvyklost výše nákladů

Opatření v daňové oblasti

V současné době je v legislativním procesu návrh zákona, jenž se týká oblasti daní z příjmů a správních poplatků. Jeho cílem je daňově podpořit dobročinné aktivity poplatníků směřující k pomoci Ukrajině a jejím obyvatelům. V případě daně z příjmů se jedná o rozšíření podmínek odpočtů darů. Konkrétně se jedná o rozšíření okruhu příjemců darů, rozšíření účelů poskytnutí daru a rozšíření okruhu poplatníků, kteří mohou odpočet daru uplatnit. Dále se jedná o možnost, jak daňově uznatelně uplatnit výdaje za účelem poskytnutí nepeněžitého daru na pomoc Ukrajině a jejím obyvatelům, prodloužit navýšení maximální hodnoty darů, kterou lze od základu daně odečíst a také rozšířit oblasti osvobození od daně z příjmů. Platnost změn je omezena na rok 2022 a lze ji uplatnit i zpětně, pouze však v roce 2022.

V případě správních poplatků návrh zákona zmocňuje správní úřady k upuštění od výběru správních poplatků od obyvatel z Ukrajiny a dalších osob, které z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině vstupují nebo pobývají na území ČR. Dále umožňuje podle situace flexibilně rozšiřovat nebo zužovat okruh správních poplatků, od jejichž výběru bude upuštěno.

Za účelem zmírnění dopadů nárůstu cen pohonných hmot je předložen návrh zákona, kterým bude podpořeno užívání nízkoemisních motorových vozidel zaměstnanci pro soukromé i služební účely, zrychlení odpisů pro dobíjecí stanice, dále pak zúžení konstrukce silniční daně tak, aby dopadala pouze na minimální rozsah poplatníků vyžadovaný směrnicí Evropského parlamentu a Rady 1999/62/ES o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly, odstranění povinnosti přimíchávat do pohonných hmot biopaliva první generace a odložení účinnosti povinnosti provozovat vybrané spalovací stacionární zdroje. Na jednání 13. 4. 2022 se pak vláda shodla na snížení spotřební daně z benzínu a nafty o 1,5 Kč na dobu 4 měsíců.

Ministr financí již dříve zároveň rozhodl o prominutí úroků z prodlení a z posečkání na DPH, tedy o faktickém odložení plateb DPH až do 31. října 2022, a o mimořádném prominutí všech čtvrtletních záloh v roce 2022 na dani silniční pro podnikatele v autodopravě.

Dočasná ochrana

Po zahájení vojenské invaze na Ukrajinu začala ČR udělovat ukrajinským občanům a občanům původem z Ukrajiny, kteří již pobývají v ČR na základě neprodávajícího pobytového oprávnění nebo bezvízového pobytu víza k pobytu nad 90 dnů za účelem pobytu označovaná jako tzv. **speciální víza (víza byla udělována na základě § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na území České republiky)**. Speciální víza byla udělována i občanům jiných států, pokud byli blízkými rodinnými příslušníky občanů Ukrajiny a spolu s nimi prchali z Ukrajiny.

Na základě rozhodnutí Rady EU ze dne 4. 3. 2022 byla poprvé v historii EU aktivována dočasná ochrana v souladu s postupem stanoveným unijní směrnicí 2001/55/ES upravující tento institut a jeho použití. K 21. 3. 2022 nabyl účinnosti zákon č. 65/2022 Sb. („**lex Ukrajina**“) a ČR začala uprchlíkům udělovat **dočasnou ochranu**. Již udělená speciální víza platná k 21. 3. 2022 se podle zákona č. 65/2022 Sb. k tomuto dni začala automaticky považovat za víza za účelem dočasné ochrany. **Dočasná ochrana bude poskytována do 31. 3. 2023.**

ČR držitelům dočasné ochrany v souladu s unijním právem zajišťuje **možnost přiměřeného ubytování, přístup k zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti, ke vzdělání, ke zdravotní péči,** a v případě, že nemají dostatečné prostředky, i **nezbytnou pomoc v podobě sociálních dávek.**

Zdravotní pojištění

Účast v systému veřejného zdravotního pojištění je cizincům, kterým byla udělena dočasná ochrana, založena ustanovením § 7 zákona č. 65/2022 Sb. ve spojení s § 2 odst. 1 písm. b) bod 5 zákona o veřejném zdravotním pojištění. V případě, kdy je cizinci udělena dočasná ochrana, stává se pojištěncem v systému veřejného zdravotního pojištění v ČR, včetně stejného rozsahu práv a povinností, jako má pojištěnec, jemuž účast vzniká jinými způsoby (nejčastěji trvalým pobytem na území ČR nebo zaměstnáním). Zároveň jsou osoby, kterým byla udělena dočasná ochrana tzv. státními pojištěnci, tedy stát za ně pojistné odvádí ze státního rozpočtu. Současný rozsah nároku na úhradu zdravotních služeb z veřejného zdravotního pojištění v ČR je velmi široký a zahrnuje v zásadě veškeré zdravotní služby poskytované lege artis, pokud nejsou z úhrady výslovně vyloučeny či pro ně není stanovena spoluúčast (např. léčivé přípravky či zdravotnické prostředky), a to včetně široké škály preventivní neakutní péče. Vnitrostátní právní úprava tak jde ve vztahu k osobám s udělenou dočasnou ochranou nad rámec požadavku čl. 13 (2) směrnice Rady 2001/55/ES, který ukládá ČS zajistit zdravotní péči alespoň v rozsahu „akutních případů a základní léčby onemocnění“.

Dopady má již přijatá legislativa za účelem přijetí osob přecházejících před válkou na Ukrajině do systému veřejného zdravotního pojištění, neboť jsou řazeny do skupiny státních pojištěnců. ČR očekává možnost zhoršení dostupnosti některých druhů a forem péče, neboť zdravotní systém nebyl na náhlý příliv nových pacientů připraven (zejména personální nedostatky – odborní lékaři). Tento problém přitom nelze jednoduše odstranit v krátkodobém hledisku.

Pracovní povolení

Po zahájení ruské invaze na Ukrajinu bylo nutné vyřešit podmínky pobytu a zaměstnávání nově přichozích státních příslušníků Ukrajiny a dále těch pobývajících na území ČR na krátkodobá neprodloužitelná víza (tzv. schengenská víza), neboť do rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se zavádí dočasná ochrana vysídlených osob z Ukrajiny, nebylo možné tohoto institutu využít.

Těmto osobám vydávalo Ministerstvo vnitra tzv. speciální víza podle zákona o pobytu cizinců (dlouhodobá víza za účelem strpění se štítkem D/VS/u). Držitelům těchto víz bylo možné vydávat podle zákona o zaměstnanosti (§ 97) povolení k zaměstnání, u kterých se nepřihlíží k situaci na trhu práce.

Držitelé dočasné ochrany mají nyní na základě zákona č. 66/2022 Sb., („lex Ukrajina“ k otázkám zaměstnanosti a sociálního zabezpečení) pro účely zákona o zaměstnanosti právní postavení osob s povolením k trvalému pobytu na území ČR. Mají tudíž volný vstup na trh práce.

Celkem bylo do nabytí účinnosti lex Ukrajina podáno (k 21. 3. 2022) 7 433 žádostí a vydáno 4 223 povolení k zaměstnání. Nejčastějšími pozicemi, o které bylo žádáno, jsou montážní dělníci ostatních výrobků (613), skladníci, obsluha manipulačních vozíků (598), montážní dělníci mechanických zařízení (340), montážní dělníci výrobků a zařízení (305).

Dětské skupiny

Zákon č. 66/2022 Sb. odstraňuje bariéry, které by mohly vzniknout při přijímání dítěte, kterým je cizinec s dočasnou ochranou, do dětské skupiny. Příspěvek ze státního rozpočtu poskytovaný na obsazené kapacitní místo v dětské skupině náleží ve stejné výši jako u dětí, které nemají tento status (úhrada ze strany rodiče není zákonem řešena).

O příspěvek na provoz dětské skupiny může poskytovatel, který má platné oprávnění k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, žádat průběžně, tj. nejen během ledna kalendářního roku, na který příspěvek náleží. V této souvislosti je nezbytné, aby rodič dítěte nejpozději v den zahájení docházky dítěte do dětské skupiny předložil doklad, že se dítě podrobilo stanoveným očkováním, je proti nákaze imunní nebo nemůže být očkováno pro kontraindikaci. Nemění se ani podmínky ohledně kapacity dětské skupiny či hygienických požadavků na prostory a provoz.

Solidární příspěvek pro ubytovatele

Druhá forma subvence, kterou zavedl lex Ukrajina v oblasti sociálního zabezpečení, je **příspěvek pro solidární domácnost**, který slouží k zajištění přiměřeného ubytování cizinců s dočasnou ochranou na území ČR a i k částečné úhradě nákladů domácností, které se rozhodly pomáhat uprchlíkům s bydlením. Úřad práce ČR vyplácí příspěvek pro solidární domácnost od 11. 4. 2022 fyzické osobě, která bezplatně poskytla ubytování cizinci s dočasnou ochranou. Dle nařízení vlády ze dne 22. 3. 2022 se příspěvek pro solidární domácnost poskytuje za březen až červen 2022 ve výši **3 000 Kč** za ubytovanou osobu za kalendářní měsíc, trvá-li ubytování minimálně 16 po sobě jdoucích dnů. Pro určení výše příspěvku lze v jedné solidární domácnosti zohlednit za kalendářní měsíc nejvýše 4 ubytované osoby a vyplatit **maximálně 12 000 Kč**.

Účelem příspěvku pro solidární domácnost je vyjádřit podporu domácnostem, které ve svém obydlí (či jiném prostoru k bydlení) umožnily ubytovat cizince s dočasnou ochranou. Stejně jako u humanitární dávky i zde se počítá s vyloučením správního řízení a s maximálním zjednodušením, aby bylo možné reagovat na bezprecedentní rozsah události – příliv cizinců prchajících před válkou. V závislosti na vývoji ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny a jeho dopadů na možnosti zajištění ubytování vláda může nařízením dobu vyplácení příspěvku pro solidární domácnosti prodloužit a jeho podmínky upravit.

Školství

V reakci na ruskou invazi na Ukrajině vyzval dne 25. 2. 2022 ministr školství pedagogy, aby žáky vhodně informovali o válce na Ukrajině a současně s žáky pracovali v oblastech prevence šikany, ke které by mohlo v této souvislosti dojít začít například vůči dětem s ruskou národností. Školám bylo zároveň doporučeno pracovat s tématy osvěty, rovnosti, respektu a tolerance. Dne 2. 3. 2022 byly vědecké instituce vyzvány, aby ukončily spolupráci s ruskými institucemi.

Informační portály a metodiky

MŠMT spustilo 3. 3. 2022 speciální portál <https://edu.cz/ukrajina>, který obsahuje metodiky, odpovědi na aktuální otázky, praktické informace, opatření a formy pomoci. Byl také spuštěn web pro studenty a vědecké pracovníky: <https://www.studyin.cz/ukraine/>, který obsahuje rozcestník na weby vysokých škol a výzkumných organizací, jejich programy, stipendia a sociální podporu.

Hlavní ukrajinskou platformou pro distanční vzdělávání je pak <https://lms.e-school.net.ua/>, která publikuje přehled ukrajinských zdrojů k distančnímu vzdělávání, metodické materiály a slouží k podpoře distančního vzdělávání ukrajinských žáků a k lepší orientaci ve zdrojích v ukrajinštině.

Byla zveřejněna příručka pro školy ke katastrofické události. Zaměřuje se na to, jak mluvit s dětmi o válce a obsahuje přehledné informace týkající se integrace ukrajinských dětí a jejich začleňování do kolektivu, s důrazem na mentální zdraví.

Univerzita Karlova, MFF vyvinula česko-ukrajinský překladač, v rámci projektu LINDAT/CLARIAH-CZ. Ten je volně dostupný. Jeho výhodou je, že nepoužívá angličtinu jako mezikrok a ukáže ukrajinské znění českého textu nejen v cyrilici, ale také v latině, což dále napomáhá vzájemnému porozumění.

Lex Ukrajina

Dne 21. 3. 2022 vešel v platnost zákon, který se skládá ze tří norem na pomoc uprchlíkům z Ukrajiny (MV, MPSV, MŠMT). Jeho platnost je na dobu určitou do 31. 3. 2023. MŠMT k zákonu vydalo metodický materiál. Opatření se týkají:

Mateřské a základní školy

V rámci mateřských a základních škol byl umožněn od 1. 6. 2022 do 15. 7. 2022 speciální termín zápisu pro školní rok 2022/23. Současně byl umožněn speciální vzdělávací program dle potřeb dítěte, který nemusí odpovídat RVP a současně mají tito žáci nárok na intenzivní výuku češtiny či psychosociální podporu.

Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy

V rámci studia na středních školách, vyšších odborných školách a konzervatořích bylo umožněno přijetí studentů z Ukrajiny do probíhajícího 1. ročníku, byla prodloužena lhůta pro podání přihlášek či byl prodloužen časový limit přijímací zkoušky. Přijímací zkoušky bude možné skládat v českém, ukrajinském nebo anglickém jazyce a doklad o splnění předchozího vzdělávání může být nahrazen čestným prohlášením. Zároveň ve třídách složených výhradně z uprchlíků z Ukrajiny budou moci působit pedagogičtí pracovníci z Ukrajiny bez nutnosti znalosti českého jazyka.

Vysoké školy

Pro studium na vysokých školách byly umožněny individuální podmínky přijetí ke studiu. Současně je možné nahradit doklad o doloženém vzdělání čestným prohlášením a umožnit osvobození od poplatků za přihlášku ke studiu i poplatků spojených se studiem, dále využití prostředků z jiných než účelově určených fondů k humanitárním účelům souvisejících se situací cizinců osvobození od poplatků za nostrifikace či možnost přerušení studia, jehož doba se nebude započítávat do celkové doby přerušení.

MŠMT také vydalo informace o tom, jak poskytovat poradenské služby žákům z Ukrajiny, doporučení pro školská poradenská zařízení. Součástí pomoci jsou také služby Národního pedagogického institutu ČR (NPI), které nabízí tlumočnické služby pro školská poradenská zařízení i školy. Pedagogicko- psychologické poradny disponují překlady všech důležitých dokumentů.

Zemědělství, potravinářství a lesní hospodářství

Dopad války na Ukrajině na soběstačnost z hlediska základních živočišných komodit a potravin živočišného původu by neměl být zásadního charakteru. Současná nesoběstačnost v některých komoditách (např. vejce, drůbež či zejména vepřové maso) nebyla zajišťována zásadními dovozy z Ukrajiny. Co se týče nezbytného potravinového zabezpečení uprchlíků v ČR lze konstatovat, že jejich současný počet uprchlíků zásadně neovlivní dostupnost základních potravin živočišného původu.

Zároveň dodávky ropy z RF tvoří cca 50 % ročního importu ropy. Pokud nedojde k dalšímu rychlému poklesu ceny nafty, mohl by nárůst nákladů zemědělských podniků na pohonné hmoty dosáhnout až 30 %. Z hlediska dopadů zvýšení nákladů na energetické zabezpečení provozů živočišné výroby se jedná nejen o zvýšení nákladů na elektrickou energii a na naftu spotřebovanou přímo v provozech živočišné výroby, ale zejména pak na produkci krmiv v nadcházející sezóně. Stejně tak se projeví velmi výrazné zdražení průmyslových hnojiv u některých krmných plodin se zpožděním. Zde je nutné tedy predikovat postupně se zvyšující ceny zemědělských výrobců živočišných komodit s dopadem do cen potravin.

Konflikt na Ukrajině znamená vedle narušení obchodu i obavy z nedostatku zdrojů některých potravin. Jedná se zejména o narušení trhu s obilím, kukuřicí a slunečnicovým olejem (zvyšující se ceny komodit). Současně došlo k zásadnímu navýšení cen energií, pohonných hmot, nárůst u cen krmiv, hnojiv a pesticidů. Ovlivnění trhu se zemědělskými komoditami v důsledku války na Ukrajině bude zásadně ovlivněno délkou konfliktu a schopností nahradit vzniklé výpadky surovin pro zpracování. Vláda dne 20. 4. 2022 schválila nařízení ke změně v poskytování přímých plateb zemědělcům s cílem zvýšit potenciál zemědělské produkce.⁵

V oblasti zemědělských vstupů pro potravinářský průmysl je ČR schopna pokrýt potřeby buď vlastní produkcí zemědělských komodit (obilí, mléko, hovězí maso, olejniny), případně je dovézt v rámci volného trhu EU.

MZe se zapojilo do pomoci uprchlíkům koordinované MV, ÚKŠ a Národním asistenčním centrem pomoci Ukrajině (NACPU) a zaslalo detailní informace o nabídce ubytování i pracovních míst v zemědělství, potravinářství a lesnictví. Firmám poskytuje informační servis, zejména pokud jde o možnosti pracovního uplatnění. Hlavní oborové svazy a komory zapojilo do iniciativy CzechInvestu nabízející prověřená pracovní místa. Ve spolupráci s MZV a SSHR se podílelo na realizaci dodávek potravinové pomoci Ukrajině.

Podpora exportu

V reakci na ruskou invazi na Ukrajinu byly okamžitě **zastaveny všechny aktivity v oblasti podpory exportu ve vztahu k RF a Bělorusku**. Bylo rozhodnuto o ukončení činností kanceláří agentur CzechTrade v RF. Stejně tak bylo zrušeno zahraniční zastoupení agentury CzechTourism

⁵ Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů. Úprava reaguje na prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/484 ze dne 23. 3. 2022. Zemědělcům se tak mimořádně pro rok 2022 umožní na tzv. úhoru využívaném v ekologickém zájmu pěstovat také hospodářské plodiny.

v Jekatěrinburgu a byla pozastavena činnost zahraničního zastoupení v Moskvě. Žádné marketingové aktivity zaměřené na ruský trh v současné době agentura CzechTourism nerealizuje. Došlo ke zrušení všech plánovaných akcí podpory exportu MPO (především veletrhy a výstavy) a ve spolupráci s MZV i zrušení naplánovaných projektů na podporu ekonomické diplomacie (PROPED). Byly zastaveny programy ekonomické migrace a vydávání výjimek na vstup v zájmu ČR ve vztahu k RF a Bělorusku.

V souvislosti se ztrátou ruského a do značné míry i běloruského trhu podnikatelské reprezentace apelují na vládu, aby zajistila adekvátní **podporu českým exportérům**. Jednou z hlavních forem státní pomoci je podpora **diverzifikace exportu** českých firem a nabídka nových trhů, které mohou nahradit ztráty spojené s opuštěním zmíněných trhů. Dochází tak k posílení služeb exportérům v jiných, alternativních destinacích.

Okamžitým opatřením bylo poskytnutí **informační podpory českým exportérům a podnikatelům** prostřednictvím informační linky (využití krizové linky 1212 s volbou „sankce pro Rusko“), vytvoření internetových stránek s informacemi o sankcích a licenčních režimech na webu MPO a portálu pro podnikatele BusinessInfo.cz. Od začátku března 2022 MPO ve spolupráci s agenturou CzechTrade a dalšími institucemi pořádá pravidelné **konzultační semináře** s tématy sankční režim vůči RF a Bělorusku, podmínky exportu a podnikání, hledání alternativních trhů, financování a pojišťování exportu. Probíhá krizové poradenství a individuální konzultace pro společnosti exportující na Ukrajinu a do RF s cílem poskytnout pomoc s analýzou situace a při tvorbě náhradního exportního plánu.

MPO aktivně spolupracuje v rámci evropských platforem řešících témata exportu z Ukrajiny, dopadů unijních sankcí na firmy i dopadů na dodávky pro výrobu. Agentura CzechTrade nově spouští službu *Import pro export*, jejímž obsahem je hledání náhradních dodavatelů surovin a pomoc při výpadcích v dodavatelských řetězcích souvisejících se situací na Ukrajině a sankcemi proti RF.

Agentura CzechTrade integruje také aktivity projektu připravenosti českých firem na poválečnou obnovu Ukrajiny *Export pro obnovu Ukrajiny*. CzechTrade se zároveň v rámci svých služeb soustředí na podporu matchmakingu vznikající poptávky ze strany ukrajinských firem a nabídky českých exportérů. Do projektu je zapojena též ukrajinská hospodářská komora.

2. Makroekonomický kontext

Ekonomika ČR v roce 2021 vzrostla o 3,3 %. Kladně k růstu přispěly všechny složky domácí poptávky, nejvíce změna stavu zásob a spotřeba domácností. Naopak saldo zahraničního obchodu se zbožím růst ekonomiky silně zpomalilo.

V roce 2022 bude hospodářský vývoj zásadně ovlivněn ruskou agresí vůči Ukrajině a změnou nastavení mezinárodních obchodních vztahů. Makroekonomický rámec NPR 2022 pracuje se scénářem, že se hlavní negativní dopady budou koncentrovat do 2. čtvrtletí. Celoroční tempo růstu české ekonomiky by mělo zpomalit na 1,2 %. Růst by měl být tažen investicemi vládních institucí i soukromého sektoru a spotřebou. Spotřebu domácností však bude tlumit razantní nárůst životních nákladů, zejména cen energií, a zpřísnění měnové politiky. Saldo zahraničního obchodu by růstovou dynamiku nemělo téměř ovlivnit.

V roce 2023 by ekonomický růst mohl zrychlit na 3,6 %. Dominantním faktorem by měla být spotřeba domácností, prorůstově by měly působit také investice. Nepatrně pozitivní příspěvek by mohlo vykázat i saldo zahraničního obchodu.

Vysoká inflace zpomaluje ekonomický růst a snižuje životní úroveň obyvatel. Průměrná míra inflace by letos podle prognózy Ministerstva financí měla dosáhnout 12,3 %. Meziroční inflace by po zbytek roku měla být dvouciferná, přičemž by během 2. čtvrtletí měla kulminovat nad úrovní 13 %. K mimořádně silnému růstu spotřebitelských cen by měly významně přispět ceny ropy, elektřiny a zemního plynu. Zvýšené náklady firem se pak promítnou do cen zboží a služeb. Proinflačním směrem budou působit problémy v dodavatelských řetězcích a mzdové náklady v soukromém sektoru. Zvýšení měnověpolitických sazeb však oslabí domácí poptávkové tlaky a přispěje k posílení kurzu koruny k euru, což bude mít protiinflační efekt. V roce 2023 by průměrná míra inflace mohla zvolnit na 4,4 %. K 2% inflačnímu cíli České národní banky by se přitom meziroční inflace měla přiblížit až v závěru roku.

Na trhu práce se dále prohlubují nerovnováhy související s nedostatkem pracovníků, který je patrný prakticky ve všech sektorech ekonomiky. Míra nezaměstnanosti v roce 2021 v průměru dosáhla 2,8 % a letos by se mohla snížit na 2,5 %. Vlivem zpožděných efektů slabého růstu v letošním roce by se však míra nezaměstnanosti mohla v roce 2023 nepatrně zvýšit na 2,6 %.

Běžný účet platební bilance skončil v roce 2021 schodkem ve výši 0,8 % HDP, což byl první deficit od roku 2013. Bilance služeb a prvotních i druhotných důchodů by se v poměrovém vyjádření neměla v letech 2022 a 2023 výrazně změnit. Nedostatek komponent spolu s růstem cen výrobních vstupů a energií by však měl vést k dalšímu zhoršení bilance zboží v letošním roce. Schodek běžného účtu by tak měl v roce 2022 dosáhnout 2,2 % HDP, v roce 2023 by se mohl snížit na 1,9 % HDP.

Očekávaný vývoj je zatížen množstvím rizik pro ekonomický růst. Hlavním rizikem je další vývoj války na Ukrajině. Případný výpadek dodávek komodit, jichž jsou RF a Ukrajina významnými exportéry, by přitom negativní ekonomické dopady války značně prohloubil. Podstatnými riziky jsou také pokračující problémy v globálních dodavatelských řetězcích, vyšší a déle trvající inflační tlaky, stejně jako vznik a šíření nových mutací koronaviru, proti nimž by dostupné vakcíny nebo prodělané onemocnění poskytovaly jen malou ochranu. Příliv uprchlíků z Ukrajiny by na jednu stranu potenciálně mohl zmírnit nerovnováhy na trhu práce a oslabit tlak na růst mezd, potenciálně neúspěšná integrace by však v budoucnu mohla představovat významný sociální problém. Vnitřním

rizikem je také cyklický a strukturální vývoj v automobilovém průmyslu a nadhodnocení cen rezidenčních nemovitostí. Pozitivním směrem může působit nadprůměrný nárůst úspor určité části domácností v době epidemie, který by mohl pomoci tlumit dopady vyšších spotřebitelských cen.

3. Reformy a veřejné investice

3.1 Environmentální udržitelnost

3.1.1 Fyzická infrastruktura a zelená transformace

Komponenta Udržitelná doprava

Komponenta	Subkomponenta
2.1 Udržitelná doprava (MD)	Reforma: Vytváření alternativ k energeticky a prostorově náročné silniční dopravě
	Investice: Nové technologie a digitalizace na dopravní infrastrukturu
	Investice: Elektrizace železnic
	Investice: Zlepšení životního prostředí (podpora železniční infrastruktury)
	Investice: Bezpečnost silniční a železniční dopravy (železniční přejezdy, mosty, tunely, cyklostezky a bezbariérové trasy)

Realizace komponenty bude po administrativní stránce zahájena vyhlášením výzev na jednotlivé investice, které by mělo být realizováno ideálně již v březnu tohoto roku. Po fyzické stránce jsou však již realizovány projekty Správy železnic, zahajované od února 2020.

První milníky a cíle, které mají být splněny do 30. 6. 2022, zahrnují, vedle definování souboru projektů v oblastech moderních technologií na železniční infrastrukturu, elektrizace železnic a podpory železniční infrastruktury, také dokončení 45 přejezdů se zvýšenou bezpečností, vybudování 25 km cyklostezek, chodníků a bezbariérových tras a 3 modernizované umělé železniční stavby (mosty, tunely).

Do konce roku 2022 pak je plánováno dokončení 26 projektů v oblasti podpory železniční infrastruktury (modernizace tratí, železničních stanic a staničních budov), modernizace dalších 3 umělých železničních staveb, dokončení dalších 115 přejezdů se zvýšenou bezpečností a vybudování dalších 24 km cyklostezek, chodníků a bezbariérových tras.

Vedle obvyklých rizik spojených s realizací infrastrukturních projektů, jako jsou průtahy povolovacích procesů a zadávacích řízení, je nutné počítat i s možným dalším navyšováním nákladů nad rámec předpokládané ceny staveb z důvodu vysokých cen stavebních materiálů a mnoha ostatních vstupů. Další komplikace mohou vyvstat v souvislosti s dosud ne zcela vyjasněnými požadavky na plnění environmentálního principu „Do No Significant Harm“.

Komponenta Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru

Komponenta	Subkomponenta
2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném	Investice: 2.2.1 Snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví organizačních složek státu (MPO)

sektoru	Investice: 2.2.2 Snížení energetické náročnosti systémů veřejného osvětlení (MPO)
	Investice: 2.2.3 Snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví veřejných subjektů (MŽP)

V komponentě 2.2. NPO, resp. subkomponentách **2.2.1 snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví organizačních složek státu** a **2.2.2 snížení energetické náročnosti systémů veřejného osvětlení**, došlo během roku 2021 k dokončení řídicích, monitorovacích a vykazovacích procesů v souladu s požadavky NPO a odboru koordinace NPO (tzv. delivery unit). Zároveň byly připraveny příslušné výzvy zveřejněné na stránkách www.mpo-efekt.cz. Během roku 2022 bude zahájen sběr žádostí v *Agendovém informačním systému AIS MPO*, který poskytuje plně digitalizované prostředí pro administrování příslušných dotací. V neposlední řadě je také nutným předpokladem pro vykazování příslušných dat, která budou dále reportována odboru koordinace NPO a Evropské komisi. Během roku 2022 dojde k zahájení projektů ve výše uvedených výzvách. S ohledem na charakter výzev se očekává, že k dokončení realizace jednotlivých projektů bude docházet průměrně za 1 až 2 roky od podání žádosti o dotaci. Výzvy v subkomponentách 2.2.1 a 2.2.2 byly vyhlášeny na webových stránkách www.mpo-efekt.cz. Podávání žádostí by mělo být spuštěno v průběhu 2. čtvrtletí roku 2022.

Shodným rizikem pro subkomponenty 2.2.1 a 2.2.2 jsou rostoucí ceny klíčových materiálů, dlouhodobé vytížení stavebních firem, a pokračující meziroční inflační tlak v míře, v jaké nebyl pro účely realizace sub-komponent očekáván. Při pokračování tohoto trendu lze proto očekávat, že množství alokovaných prostředků nebude bez nezbytného navýšení dostatečné pro splnění stanovených milníků ve formě indikátorů uspořené energie a počtu realizovaných projektů. S ohledem na skutečnost, že se v obou komponentách očekává před realizační fází projektů výběrové řízení na dodavatele předmětných plnění, můžeme očekávat nenadálé průtahy, které prodlouží dobu realizace projektů nad úroveň plánovaných dvou kalendářních let. Především pak u subkomponenty 2.2.1, ve které jsou příjemcem pouze organizační složky státu, se jedná o dlouhodobý trend, kdy výběrová řízení často trpí nadměrnými průtahy způsobenými např. složitými námitkovými řízeními. Z výše uvedených důvodů pak může docházet ke komplikacím, které mohou vyústit v neschopnost příjemce dotace realizovat podpořené projekty v nejzazším možném termínu. S ohledem na existující podmínky stanovené Komisí nelze z prostředků RRF proplácet DPH. Nicméně někteří žadatelé typu státní instituce a obce nemají na financování DPH dostatečné vlastní zdroje. Je proto stěžejní pokrýt z prostředků státního rozpočtu dodatečné finanční potřeby spojené s nárůstem nákladů na renovace a DPH.

Aktivita **2.2.3 snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví veřejných subjektů** je realizována prostřednictvím NP ŽP. Subjektem implementace je Státní fond životního prostředí (SFŽP ČR).

V listopadu 2021 vyhlásilo MŽP v rámci aktivity NPO 2.2.3 výzvu č. 12/2021 NP ŽP s alokací 3,285 mld. Kč. Příjem žádostí probíhá v termínu od 1. 12. 2021 do 30. 9. 2022.

Výzva přímo navazuje na předchozí 146. výzvu OP ŽP 2014–2020, a měla by především podpořit kladně vyhodnocené projekty z této výzvy, na které již nezbyly prostředky v rámci OP ŽP. Zároveň je tato výzva otevřena i pro zcela nové projekty s příjmem žádostí do 30. 9. 2022. Pravidla a podmínky podpory jsou velmi podobné jako v OP ŽP 2014–2020 pro tuto oblast, nicméně jsou zde i nové podmínky, jako je např. dosažení minimálně 30 % úspory primární energie z neobnovitelných zdrojů oproti původnímu stavu. Na tuto výzvu by měla následně navázat nová výzva pro veřejné budovy z OP ŽP 2021–2027.

Za MŽP je v této oblasti identifikováno především obecné riziko spojené s růstem cen (ovlivněné především růstem cen energií, materiálových vstupů a inflací).

Rostoucí ceny stavebních materiálů a prací představují určité riziko stažení projektů z výběrových řízení. V rámci nového OP ŽP bude změna skutečných realizačních nákladů v průběhu času řešena v některých oblastech podpory prostřednictvím koeficientu navázaného na změnu indexu stavebních děl v oblasti budov.

Komponenta Přejchod na čistší zdroje energie

Komponenta	Subkomponenta
2.3 Přejchod na čistší zdroje energie (MPO)	Reforma: Rozvoj obnovitelných zdrojů energie
	Reforma: Transformace a modernizace sektoru teplotnictví (soustav zásobování teplem)
	Investice: Výstavba nových fotovoltaických zdrojů energie
	Investice: Modernizace distribuce tepla

Ve druhém pololetí roku 2021 probíhaly práce na přípravě výzev včetně nastavení systému MS2014+ pro příjem a administraci žádostí. Vyhlášení výzev se předpokládá v 1. čtvrtletí roku 2022. Mezi identifikovaná rizika se řadí zvyšování cen komodit či dokonce nedostatek komponent pro výstavbu energetických zařízení, nedostatečná kapacita instalačních společností a povolovací procesy stavebních úřadů.

Komponenta Rozvoj čisté mobility

Komponenta	Subkomponenta
2.4 Rozvoj čisté mobility	Reforma: 2.4.1.0 Budování infrastruktury
	Investice: 2.4.1.1 Budování infrastruktury - pro veřejnou hromadnou dopravu (MD)
	Investice: 2.4.1.2 Budování neveřejné infrastruktury (MPO)
	Investice: 2.4.1.3 Budování infrastruktury - dobíjecí stanice pro obytné budovy (MŽP)
	Reforma: 2.4.2.0 Podpora nákupu vozidel
	Investice: 2.4.2.1 Podpora nákupu vozidel - vozidla (el, H2) pro podnikatelské subjekty včetně E- cargokol (MPO)
	Investice: 2.4.2.2 Podpora nákupu vozidel (el, H2) a neveřejné dobíjecí infrastruktury pro obce, kraje a státní správu (MŽP)
	Investice: 2.4.2.3 Podpora nákupu vozidel - vozidla (bateriové trolejbusy a nízkopodlažní tramvaje) pro veřejnou hromadnou dopravu v Hlavním městě Praha (MD)

V rámci aktivit v působnosti MPO v druhém pololetí roku 2021 probíhaly práce na přípravě výzev včetně nastavení systému MS2014+ pro příjem a administraci žádostí. Vyhlášení výzev se předpokládá v 2. čtvrtletí roku 2022. Mezi identifikovaná rizika se řadí zvyšování cen komodit či

dokonce nedostatek komponent pro výstavbu energetických zařízení, nedostatečná kapacita instalačních společností a povolovací procesy stavebních úřadů.

Cílem komponenty je urychlit výstavbu dobíjecích a plnicích stanic pro alternativní paliva a zvýšit podíl vozidel na alternativní paliva.

Aktivita 2.4.1.3 Budování infrastruktury – dobíjecí stanice pro obytné budovy je realizována prostřednictvím programu Nová zelená úsporám MŽP. Subjektem implementace je SFŽP ČR.

V září 2021 vyhlásilo MŽP dvě výzvy v rámci aktivity NPO 2.4.1.3 (výzvu č. 1/2021 k předkládání žádostí v rámci programu Nová zelená úsporám – rodinné domy a výzvu č. 2/2021 k předkládání žádostí do programu Nová zelená úsporám – bytové domy). Mezi podporovanými oblastmi je pořízení a instalace dobíjecích stanic pro elektromobily (vozidla kategorie M1) a případných dalších zařízení nezbytných pro její provoz. Příjem žádostí probíhá v termínu od 12. 10. 2021 do 30. 6. 2025.

Na základě stávajícího vývoje lze predikovat v následujících 12 měsících potenciál zájmu o podporu na instalace dobíjecích stanic cca u 1 000 rodinných domů a cca 20 žádostí u bytových domů.

Aktivita 2.4.2.1 Podpora nákupu vozidel – vozidla (el., H2) pro podnikatelské subjekty je zaměřena na podporu udržitelné a bezemisní mobility, která má vliv na snížení emisí zejména ve městech a obcích s vysokou intenzitou dopravy. Na tuto aktivitu je alokována částka 940 mil. Kč na podporu vozidel + 300 mil. na neveřejné dobíjecí stanice.

Aktivitu 2.4.2.2 Podpora nákupu vozidel (el.H2) a neveřejné dobíjecí infrastruktury pro obce, kraje a státní správu bude realizovat MŽP prostřednictvím NP ŽP. Subjektem implementace je SFŽP ČR. Vyhlášení výzvy v rámci aktivity 2.4.2.2 se předpokládá v 1. - 2. čtvrtletí 2022. Předpokládaná alokace činí 0,6 mld. Kč.

Rizika jsou zde ekonomická – inflace cen spotřebního zboží, energie a veškerých nákladů na bydlení apod. vede k výraznému poklesu finanční dostupnosti dříve potenciálních zákazníků připravených na renovaci vozového parku a má o to větší vliv na dražší vozy na alternativní pohon. Dalším možným rizikem, zejména ve vztahu k plnění plánovaných milníků, je možný nedostatek elektromobilů na trhu. Chybí zde i významnější podpora státu motivující fyzické osoby k nákupu např. elektromobilů (dotace na jejich nákup, jak tomu bylo v okolních evropských státech).

Komponenta Renovace budov a ochrana ovzduší

Komponenta	Subkomponenta	Reformy/Investice
2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší (MŽP)	2.5.1 Renovace a revitalizace budov pro energetickou úsporu	Reforma: Renovační vlna v rezidenčním sektoru
	2.5.2 Výměna stacionárních zdrojů znečišťování v domácnostech za obnovitelné zdroje energie a rozvoj obnovitelných zdrojů energie	Reforma: Zkvalitnění právního, správního a ekonomického rámce pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie
	2.5.3 Podpora předprojektové přípravy a osvěty, výchovy, vzdělávání a informovanosti v oblasti úspor energie, využívání	Reforma: Podpora komunitní energetiky Reforma: Doprovodná opatření reforem

	OZE a snižování emisí skleníkových plynů a dalších znečišťujících látek v ovzduší	Investice: Renovace a revitalizace budov pro energetickou úsporu
		Investice: Podpora výměn nevyhovujících zdrojů tepla a samostatných instalací OZE- Program NZÚ 2030
		Investice: Předprojektová příprava a osvěta

Cílem komponenty je zajistit energeticky efektivní a adaptované budovy na území České republiky, zlepšit kvalitu ovzduší redukcí emisí skleníkových plynů a dalších škodlivých látek, podpořit adaptační a mitigační opatření na klimatickou změnu v residenčním sektoru, zvýšit podíl využívání obnovitelných zdrojů energie, a v neposlední řadě také zvyšovat povědomí o snižování spotřeby energie či vody.

Podstatným opatřením ke snížení emisí znečišťujících látek a zlepšení kvality ovzduší, zejména v lidských sídlech, je výměna nevyhovujících spalovacích stacionárních zdrojů v domácnostech.

Komponenta je realizována převážně prostřednictvím pokračování programu Nová zelená úsporám, který se i nadále zaměřuje především na podporu energetických renovací budov rezidenčního sektoru, výstavbu nových budov pro bydlení s velmi nízkou energetickou náročností, či zavádění adaptačních a mitigačních opatření na budovách rezidenčního sektoru.

Program Nová zelená úsporám v rámci NPO (komponenta 2.5 a aktivita 2.4.1.3) byl zahájen dne 21. 9. 2021 vyhlášením dvou výzev MŽP (výzvy č. 1/2021 k předkládání žádostí v rámci programu Nová zelená úsporám – rodinné domy a výzvy č. 2/2021 k předkládání žádostí do programu Nová zelená úsporám – bytové domy). Příjem žádostí probíhá v termínu od 12. 10. 2021 do 30. 6. 2025. Na obě výzvy je alokováno celkem 11 mld. Kč.

Na základě stávajícího vývoje lze predikovat v následujících 12 měsících potenciál zájmu o podporu na realizaci cca 32 tis. energeticky úsporných opatření v rezidenčním sektoru s požadovanou výší podpory cca 5,3 mld. Kč. Jednou z priorit v následujících 12 měsících je podpora výměny nevyhovujících zdrojů vytápění v domácnostech na pevná paliva za nízkoemisní zdroje (tepelná čerpadla, plynové kondenzační kotle a kotle na biomasu) a optimalizace jejich provozu ve vazbě na zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší. Tento zákon zakazuje provoz kotlů na tuhá paliva 1. a 2. emisní třídy. Na základě rozhodnutí Vlády ČR byla Parlamentu ČR předložena novela zákona o ochraně ovzduší, kterou se odkládá účinnost výše uvedeného zákazu, původně stanovená na 1. 9. 2022, o další dva roky na 1. 9. 2024. Důvodem odkladu je současná situace v energetice a dodávkách a dostupnosti paliv a také problémy v dostupnosti nových zdrojů tepla (kotle, tepelná čerpadla) pro realizaci výměn nevyhovujících kotlů. Program se vedle výměn nevyhovujících zdrojů tepla zaměřuje i na instalaci zařízení využívajících OZE (fototermické a fotovoltaické solární systémy), v programu je rovněž realizována podpora dalších adaptačních a mitigačních opatření (zelené střechy, využívání dešťové vody, rekuperace tepla z odpadní vody a vzduchu, stínění apod.) snižujících spotřebu energie, a přizpůsobení se změnám klimatu u bytových a rodinných domů.

V roce 2022 budou vyhlášeny další výzvy, a to 4 výzvy v rámci aktivity NPO 2.5.3. Jedná se o výzvy v programu EFEKT MPO a v NP ŽP MŽP. Subjektem implementace na straně MŽP je SFŽP ČR.

V 1Q 2022 vyhlásí MPO dvě výzvy z programu EFEKT, výzvu č. NPO 3/2022 na podporu mobilních energetických a konzultačních středisek M-EKIS, a výzvu č. NPO 4/2022 na podporu návrhů energetických opatření NEO (předprojektová příprava). V 1Q až 2Q vyhlásí MPO výzvu z programu EFEKT na podporu zvyšování odborných kompetencí místních akčních skupin v oblasti energetických úspor. Ve 3Q až 4Q pak vyhlásí MŽP výzvu z NP ŽP na podporu ekologických výukových programů o změně klimatu. Celková alokace na uvedené výzvy aktivity NPO 2.5.3 činí 0,058 mld. Kč (pro rok 2022).

U plnění cílů komponenty 2.5 NPO je největším rizikem snížení alokace o finanční prostředky, které měly být poskytnuty ze státního rozpočtu na proplacení DPH jako způsobilého výdaje projektů konečných žadatelů. Krácení původní alokace 19,00 mld. Kč, na kterou byly napočítány dosažené efekty o DPH na 16,08 mld. Kč, je kvantifikovaným důvodem pro ohrožení splnění cílů komponenty.

Rizikem je zpomalení realizace projektů způsobené další možnou vlnou pandemie COVID-19 a nedostatkem finančních prostředků, nedostatečné množství výrobků splňujících požadované podmínky na trhu (kotle).

Rizikem v rámci investice může být dále nedostatek výrobků na trhu pro výměnu a také nedostatek pracovních sil (firem), které budou schopny obsloužit všechny žadatele. Rizikem je také ochota domácností provést investici a spolufinancovat ji. Riziko emisí znečišťujících látek do ovzduší ze spalování biomasy je řešeno stanovením požadavku na ekodesign pro všechny podporované kotle na biomasu (kotle vyloučené z působnosti nařízení Komise č. 2015/1189 budou současně vyloučeny z podpory). Dalším významným rizikem ohrožení plnění cílů komponenty je i všeobecný růst cen, převážně energií a stavebních prací a materiálu.

Komponenta Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu

Komponenta	Subkomponenta
2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu (MZE)	Investice: 2.6.1 Protipovodňová ochrana
	Investice: 2.6.2 Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích
	Investice: 2.6.3 Závlahy
	Investice: 2.6.4 Provádění pozemkových úprav s pozitivním vlivem na prevenci eroze a zachycování srážek
	Investice: 2.6.5 Budování lesů odolných klimatické změně
	Investice: 2.6.6 Zadržování vody v lese

Investice 2.6.1 Protipovodňová ochrana

Investice „Protipovodňová ochrana“ přispívá k protipovodňové ochraně obyvatel a majetku především v oblastech s významným povodňovým rizikem. Investice přispívají k výstavbě suchých nádrží (tzv. poldrů), a k úpravě na stávajících vodních dílech tak, aby bylo dosaženo retardace povrchového odtoku vody a snížení rychlosti povodňové vlny. Dále je podporováno zabezpečování vodních děl tak, aby byla schopna bezpečně převést KPV (kontrolní povodňová vlna úrovně 10 000 let), opatření podél vodních toků v intravilánech, a projektové dokumentace staveb protipovodňových

opatření. Podporovanými subjekty jsou státní podniky Povodí, Lesy ČR a obce. Celková alokace investice činí 2 530 mil. Kč. Zahájení realizace opatření – únor 2020.

Pokrok realizace

Ke konci roku 2021 byla ukončena realizace 3 projektů s výší dotace 12,34 mil. Kč, konkrétně projektová dokumentace pro stavební povolení na projekt Protipovodňová opatření Lužec nad Vltavou (investor Povodí Vltavy, s.p.), stavba suchý poldr P7 ve Studénce (investor obec Studénka), a Protipovodňová opatření Lipinský potok (investor Lesy ČR, s.p.). Akce v rámci NPO jsou již z 80 % zahájené a zbývající jsou ve stádiu veřejné zakázky na zhotovitele.

Výhled na následujících 12 měsících

V následujících 12 měsících budou smluvně zazávazkované všechny projekty NPO a u 22 projektů, s výší dotace 670 mil. Kč, se očekává jejich dokončení.

Investice 2.6.2 Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích

Investice „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích“ vedou k výraznému zlepšení morfologického stavu koryt drobných vodních toků a malých vodních nádrží. Podporují vodní režim krajiny, posilují retenci vody v krajině, zvyšují rozvoj pobřežní vegetace a retenci vody v korytech vodních toků. Celková alokace investice činí 1 850 mil. Kč. Zahájení realizace opatření – duben 2020.

Pokrok realizace

V rámci programu 129 390 „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích - 2. etapa“ bylo vydáno rozhodnutí o přiznání dotace na 505 projektů s celkovou výší dotace 1 114 mil. Kč. Aktuálně je podprogram 129 392 „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích - 2. etapa“ kontinuálně otevřen pro žadatele státní podniky Povodí a Lesy ČR.

Výhled na následujících 12 měsících

V druhé polovině roku 2022 plánuje MZe v podprogramu 129 393 „Podpora opatření na rybnících a malých vodních nádržích ve vlastnictví obcí - 2. etapa“ vyhlásit výzvu pro obce a svazky obcí s alokací cca 500 mil. Kč.

Investice 2.6.3 Závlahy

Investice „Závlahy“ je sice uvedena v Národním plánu obnovy v rámci komponenty 2.6. Ochrana přírody a adaptace na změnu, který schválila vláda ČR dne 17. 5. 2021, avšak následně nebyla ze strany EK zahrnuta do CID.

Investice 2.6.4 Provádění pozemkových úprav s pozitivním vlivem na prevenci eroze a zachycování srážek

Investice „Provádění pozemkových úprav s pozitivním vlivem na prevenci eroze a zachycování srážek“ bude formou konkrétních projektů v krajině realizovat potřebná opatření k ochraně životního prostředí a adaptace na změnu klimatu. Ochrana životního prostředí se bude zaměřovat především na ochranu kvality i kvantity půdy a vody. Jednotlivé projekty budou v krajině realizovat protierozní opatření pro eliminaci nepříznivých účinků povrchového odtoku vody (příkopy, průlehy, meze,

travnaté pásy a jiné retardační prvky). Dále opatření zadržující vodu v krajině formou konkrétních projektů (modrá infrastruktura), jako jsou realizace mokřadů, tůní, revitalizace vodních toků a akumulčních vodních nádrží, a opatření k posílení biodiverzity a mimoprodukčních funkcí krajiny (zelená infrastruktura) – prvky ÚSES (biocentra, biokoridory, interakční prvky a další výsadby zeleně mimo les a v zemědělské krajině).

Podporovaným subjektem je Státní pozemkový úřad. Celková alokace investice činí 826,4 mil. Kč bez DPH. Příprava a realizace opatření – březen 2021.

Pokrok realizace

V roce 2021 bylo realizováno 26 projektů za 64 mil. Kč, a jejich prostřednictvím bylo v krajině vybudováno 21 ha opatření k ochraně životního prostředí a adaptace na změnu klimatu, a 37 ha opatření zelené infrastruktury podporující biodiverzitu.

Výhled na následujících 12 měsíců

V roce 2022 jsou připraveny projekty za cca 300 mil. Kč.

Investice 2.6.5 Budování lesů odolných klimatické změně

Investicemi do obnovy lesů ve smyslu pozměnění druhové, věkové a prostorové skladby lesních porostů odolných vůči klimatické změně dojde ke zlepšování odolnosti a zároveň i stavu lesních ekosystémů po kůrovcové kalamitě a bude značným dílem zajištěno udržitelné plnění funkcí lesa. Podporovanými subjekty jsou vlastníci a držitelé lesů. Celková alokace investice na období 2/2020–12/2023 činí 8 540 mil. Kč. Zahájení realizace opatření – únor 2020.

Pokrok realizace

Údaje za období 2/2020–12/2021 se ještě vyhodnocují (předpokládáme, že údaje budou zkompleťovány v průběhu první poloviny roku 2022. Aktuálně probíhá zpětná kontrola žádostí, ze kterých vychází naplnění cíle, který bude vykázán ve Q3 2022). Cíl stanovený pro toto období je obnova lesních porostů melioračními a zpevňujícími dřevinami v min. rozsahu 12 000 ha. Alokační pro celé opatření zahrnující přirozenou i umělou obnovu stanovištně vhodných dřevin, jejich zajištění a výchovu, přeměnu porostů s nevhodnou nebo náhradní dřevinou skladbou nebo rekonstrukce porostů po škodách, zřizování nových oplocenek, následná péče o vysazené lesní porosty a ukládání kletu na hromady nebo valy s jeho ponecháním k zetlení v lesním porostu na období 2/2020–12/2021 činila 2 989 mil. Kč.

Výhled na následujících 12 měsíců

Pro výše uvedené opatření je na období 2/2021–12/2022 v NPO schválena alokace opět ve výši 2 989 mil. Kč.

Investice 2.6.6 Zadržování vody v lese

Investice „Zadržování vody v lese“ přispívá k posílení retenční schopnosti lesů prostřednictvím realizace šetrných lesotechnických opatření, což jsou opatření, která přispívají ke zlepšení půdních, vodních a mikroklimatických poměrů, k tlumení zrychlené eroze, k úpravě vodního režimu lesních půd a ochraně bystřinných povodí. Podporovanými subjekty jsou vlastníci či držitelé lesů a správci

drobných vodních toků. Celková alokace investice na období 2/2020–12/2023 činí 300 mil. Kč. Zahájení realizace opatření – únor 2020.

Pokrok realizace

V současné době MZe eviduje 19 ukončených projektů s tím, že řada projektů z roku 2020 a 2021 je stále ve fázi průběhu realizace.

Výhled na následujících 12 měsících

V období 2/2020–12/2022 je cílem podpořit 40 projektů s celkovou výší dotace 200 mil. Kč.

Informace o vyhlášení výzev

Veškeré informace o vyhlášených výzvách komponenty 2.6. Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu, zveřejňuje Ministerstvo zemědělství (MZe) na svém webu: <https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-plan-obnovy/>.

Investice 2.6.1 – Program „Podpora prevence před povodněmi IV“ je realizován v letech 2018–2028. Realizace probíhá kontinuálně bez vypisování výzev.

Investice 2.6.2 – Program „Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích - 2. etapa“ je realizován v letech 2020–2024. Realizace probíhá kontinuálně s vypisováním výzev.

Investice 2.6.4 – Realizace investice 2.6.4. probíhá kontinuálně bez vyhlašování výzev.

Investice 2.6.5 a 2.6.6 – Realizace investic 2.6.5 a 2.6.6 probíhá kontinuálně bez vyhlašování výzev. Ze zdrojů NPO jsou hrazeny žádosti podané od 02/2020 do 12/2023.

Identifikace rizik a potenciálních překážek v implementaci.

V důsledku dlouhého schvalování NPO v souběhu s vlivy pandemie COVID-19, pomalého průběhu výběrových řízení na zhotovitele, došlo k posunům realizace několika projektů a zkrácení časového prostoru pro realizaci vhodných opatření zelené infrastruktury podporující biodiverzitu, což negativně dopadá na termíny plnění některých milníků a cílů komponenty 2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu.

Komponenta Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda

Komponenta	Subkomponenta
2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda	Reforma: 2.7.1 Implementace nové legislativy odpadového hospodářství ČR (MŽP)
	Investice: 2.7.1.1 Budování recyklační infrastruktury (MŽP)
	Investice: 2.7.1.2 Budování odpadové - Energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů ⁶ (MŽP)

⁶ Investice 2.7.1.2 má být hrazena ze státního rozpočtu

Reforma: 2.7.2 Dopracování a implementace strategie Cirkulární Česko 2040 (MŽP)
Investice: 2.7.2.1 Cirkulární řešení v podnicích (MPO)
Investice: 2.7.2.2 Úspora vody v průmyslu (MPO)

Reforma 2.7.1.: Implementace nové legislativy odpadového hospodářství ČR

Reforma představuje proces koordinace a implementace nově přijaté legislativy odpadového hospodářství České republiky.

Nová odpadová legislativa (nový zákon o odpadech č. 541/2020 Sb., zákon o výrobcích s ukončenou životností č. 542/2020 Sb. a novela zákona o obalech č. 545/2020 Sb.), která nabyla účinnosti dne 1. ledna 2021, zásadně podporuje přechod na oběhové hospodářství a reflektuje všechny závazné cíle vyplývající z přijatého evropského práva.

Zároveň finalizuje příprava aktualizace *Plánu odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 (POH)*, který představuje základní strategický dokument a vizi pro odpadové hospodářství do roku 2035. Aktualizace byla mírně pozdržena v důsledku přípravy nových právních předpisů, nicméně na konci 1. čtvrtletí 2022 byl Plán odpadového hospodářství ČR předložen ke schválení vládě ČR. Schválení aktualizace národního POH se předpokládá v dubnu 2022 a následně bude zahájena aktualizace krajských POH.

Návrh nového **zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí**, který transponuje požadavky směrnice o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí, opakovaně schválila vláda v listopadu 2021. Návrh zákona je projednáván v PS PČR. Již v červenci 2021 však došlo k uplynutí lhůty pro transpozici směrnice o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí. Účinnost zákona je navržena od 1. července 2022.

Reforma 2.7.2: Dopracování a implementace strategie Cirkulární Česko 2040

Reforma představuje národní strategický rámec oběhového hospodářství pro transformaci celé společnosti na principy oběhového hospodářství.

Strategický rámec cirkulární ekonomiky České republiky 2040, schválený vládou ČR 13. prosince 2021, formuluje priority a kroky vedoucí k dlouhodobé udržitelnosti České republiky proti budoucím ekologickým hrozbám, včetně změny klimatu a ztráty biodiverzity, a rozvoji udržitelného sociálního systému. Strategický rámec definuje jednotlivé cíle a stanovuje opatření a nástroje pro jejich dosažení. V roce 2022 bude připraven navazující implementační Akční plán pro období 2022–2027, který stanoví konkrétní aktivity a úkoly na následující šestileté období s cílem přispět naplnění cílů stanovených ve Strategickém rámci. Akční plán bude předložen vládě do 31. října 2022.

Investice 2.7.1.1.: Budování recyklační infrastruktury

Plánovaná investice bude zaměřena na oblast biologicky rozložitelných odpadů, a tedy podporu projektových záměrů vedoucích k rozvoji cirkulární ekonomiky v oblasti nakládání s biologicky rozložitelnými odpady.

Specifickým předmětem podpory pak bude řešení problematiky koncového zapravování kompostu (případně digestátu a fugátu) vyprodukovaného z biologicky rozložitelných odpadů v kompostovacích zařízeních nebo bioplynových stanicích do zemědělské půdy. Podpora bude určena především pro

zemědělské subjekty a podniky činné v oblasti odpadového hospodářství (kompostárny, bioplynové stanice).

Vyhlášení dotační výzvy a zahájení příjmu projektových žádostí se předpokládá ve 2.–3. čtvrtletí 2022 s plánovanou alokací 1,6 mld. Kč.

Investici bude realizovat MŽP prostřednictvím NP ŽP. Subjektem implementace je SFŽP ČR.

Investice 2.1. Cirkulární řešení v podnicích

Investice bude zaměřena na podporu a rozvoj cirkulárních řešení u podnikatelských subjektů, zejména na investice do inovativních technologií umožňujících nové nebo vyšší využití druhotných surovin jako náhrady primárních zdrojů, investice do inovativních technologií ke snížení materiálové náročnosti výroby a náhrady primárních vstupních surovin druhotnými, optimalizace materiálového ekodesignu výrobků za účelem usnadnění recyklace a opětovného použití, projekty a realizace průmyslové symbiózy a další investiční podnikatelské projekty vedoucí k přechodu na oběhové hospodářství. V rámci investice budou rovněž podporovány projekty zabývající se cílenou aplikací recyklovaných materiálů ve výrobcích.

Investici bude realizovat MPO s využitím struktury pro implementaci kohezních fondů. Výzva bude vyhlášena nepozději ve 2Q 2022.

Investice 2.2. Úspora vody v průmyslu

Investice bude zaměřena na podporu projektů úsporného využívání vody jako je optimalizace spotřeby vody v rámci samotného výrobního nebo technologického procesu instalací nových technologií a zařízení s cílem úspory vody, přímá recyklace vody ve výrobních odvětvích a podnikatelských aktivitách s vysokou spotřebou vody, opětovné využívání znečištěné/využité provozní vody v jiných procesech, optimalizace využívání vody v obslužných provozech podniků, snižování ztrát vody v uzavřených okruzích nebo rozvodech vody, využívání potenciálu odpadní páry, a další.

Investici bude realizovat MPO s využitím struktury pro implementaci kohezních fondů. Výzva bude vyhlášena nepozději ve 2Q 2022

Komponenta Revitalizace území se starou stavební zátěží

Komponenta	Subkomponenta
2.8 Revitalizace území se starou stavební zátěží	Investice: 2.8.1 Investiční podpora regenerace specifických brownfieldů (MMR)
	Investice: 2.8.2 Investiční podpora regenerace brownfieldů ve vlastnictví obcí a krajů pro nepodnikatelské využití (MMR)
	Investice: 2.8.3 Investiční podpora regenerace brownfieldů ve vlastnictví obcí a krajů pro podnikatelské využití (MPO)

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) je v této komponentě vlastníkem dvou investic:

- Investiční podpora regenerace specifických brownfieldů (2.8.1.)

- Investiční podpora regenerace brownfieldů ve vlastnictví obcí a krajů pro nepodnikatelské využití (2.8.2.)

Třetí investice - Investiční podpora regenerace brownfieldů ve vlastnictví obcí a krajů pro podnikatelské využití (2.8.3.) je v gesci MPO.

V průběhu roku 2021 pokračovaly přípravné práce na nastavení systému implementace komponenty na MMR. Do konce roku 2021 nebylo možno vyhlásit výzvy k předkládání žádostí o podporu z důvodu projednávání konkrétních znění parametrů týkajících se především plnění podmínek Zelené dohody pro Evropu.

V roce 2022 budou pokračovat práce na zřízení řádné implementační struktury. V prvním čtvrtletí roku 2022 se počítá s nastavením parametrů výzev. Budou pokračovat práce na novelizaci nařízení vlády č. 496/2020 Sb., která je nezbytná pro spolupráci se zprostředkujícím subjektem – Státním fondem podpory investic (SFPI) a podmínkou pro vyhlášení výzvy financované z RRF. SFPI naváže na zkušenosti z realizace programu Brownfieldy, který úspěšně zahájil prvními výzvami v roce 2021. V roce 2022 dojde k úpravě podmínek výzvy tak, aby odpovídaly parametrům NPO. Nastavení konkrétních parametrů pro výzvy stále probíhá.

V 1. čtvrtletí 2023 by mělo dojít k vyhlášení první výzvy 2.8.2 Investiční podpora regenerace ve vlastnictví obcí a krajů pro nepodnikatelské využití.

V roce 2022 budou také probíhat přípravné kroky k vyhlášení výzvy 2.8.1 Investiční podpora regenerace specifických brownfieldů. Zde je potřeba navázat hlubší spolupráci s regionálními stálými konferencemi, které se budou podílet na předvýběru projektů tak, aby bylo možno naplnit požadavek na realizaci jednoho projektu v každém z krajů ČR.

Za významná rizika implementace lze považovat následující faktory

- Nedostatečný zájem žadatelů o podporu způsobený mj. nastavením parametrů v době, která předcházela výrazné inflaci, jež se projevila nadstandardním zvýšením cen stavebních prací. Výsledkem je relativně nízká míra podpory projektů oproti jiným nástrojům;
- Nesplnění milníků nastavených v příloze CID;
- Nesplnění indikátorů nastavených v příloze CID;
- Nesprávně nastavený implementační systém na straně vlastníka komponenty.

Komponenta Podpora biodiverzity a boj se suchem⁷

Komponenta	Subkomponenta
2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem	Reforma: 2.9.0 Novela vodního zákona - Zvládání sucha a stavu nedostatku vody (MŽP, MZE)

⁷ 2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem

	Investice 2.9.1 Zajistit ochranu proti suchu a přírodě blízkou povodňovou ochranu intravilánu města Brna (MŽP)
	Investice 2.9.2 Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu (MŽP)
	Investice: 2.9.3 Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů (MŽP)
	Investice: 2.9.4 Adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu (MŽP)

Cílem komponenty je zajistit ochranu proti suchu a přírodě blízkou povodňovou ochranu intravilánu města Brna a podpořit hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu (aktivity 2.9.1 a 2.9.2). Komponenta dále cílí na zachování a zlepšování stavu předmětů ochrany zvláště chráněných území a území soustavy Natura 2000, obnovu vodních, nelesních a lesních ekosystémů a zmírnění dopadů změny klimatu na tyto ekosystémy, podporu biodiverzity a regulaci šíření invazních druhů (aktivity 2.9.3 a 2.9.4).

Opatření, která budou podporována v rámci aktivit 2.9.1 a 2.9.2, byla dosud podporována z OP ŽP 2014 – 2020. Tyto aktivity budou realizovány prostřednictvím NP ŽP, subjektem implementace je SFŽP ČR.

V listopadu 2021 vyhlásilo MŽP v rámci aktivit NPO 2.9.1 a 2.9.2 výzvu č. 10/2021 NP ŽP: Hospodaření s vodou v obcích. Příjem žádostí probíhá v termínu od 12. 1. 2022 do 31. 8. 2022. Na výzvu je alokováno 1,754 mld. Kč.

V lednu 2022 byla zahájena realizace projektu v rámci aktivity 2.9.1, jehož cílem je zajištění povodňové ochrany intravilánu města Brna.

Aktivity 2.9.3 a 2.9.4 budou realizovány prostřednictvím pokračování programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny. Předpokládá se každoroční vyhlášení výzev nejpozději v jarních měsících. Implementace bude probíhat se zapojením AOPK ČR.

V rámci aktivit 2.9.3 a 2.9.4 vyhlásí MŽP v 2Q 2022 dvě výzvy z programu Podpora přirozených funkcí krajiny. Na výzvy je dohromady alokováno 0,234 mld. Kč (pro rok 2022).

S výjimkou aktivity 2.9.1 jsou u všech aktivit identifikována rizika.

Dosažení cíle aktivity 2.9.2 v podobě objemu zadržené srážkové vody je ohroženo z důvodu růstu cen, především cen stavebních prací.

Pro aktivity 2.9.3 a 2.9.4 je jedním z hlavních rizik neposkytnutí finančních prostředků na DPH. U 2.9.3, kde jsou žadateli pouze rezortní organizace MŽP, neproplacení DPH v podstatě způsobí, že tyto organizace nebudou moci o dotaci vůbec žádat, neboť na financování DPH nemají žádné/dostatečné vlastní zdroje. Pokud by se nenašel nějaký finanční zdroj, znamenalo by to nejen nesplnění milníků, ale prakticky téměř žádné čerpání z této aktivity. U 2.9.4 to bude znamenat pokles zájmu o dotaci, neboť jsme vždy v rámci programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny poskytovali u obdobných opatření až 100% dotaci na uznatelné náklady projektu. Dalším rizikem je také růst cen

materiálů, energií, paliv, inflace - milníky byly stanoveny v květnu 2021 s využitím v té době aktuálních ceníků, které výše uvedené nezohledňovaly. Nastavené hodnoty milníků tudíž nemusí být s využitím stejných finančních prostředků dosaženy. Dalším rizikem je taktéž nedostatečné personální zajištění, na 2.9.3 a 2.9.4 bylo přidáno pouze jedno pracovní místo.

Reformy a veřejné investice nad rámec Národního plánu obnovy

Energetická účinnost

Na základě poklesu konečné spotřeby energie v roce 2019 je možné předpokládat, že ČR splní stanovený cíl pro rok 2020 na úrovni 1060 PJ (příspěvek ČR k cíli EU podle článku 3 směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti). Pozitivní trend spotřeby energie je možné sledovat v sektorech průmyslu a domácností, naproti tomu sektor dopravy vykazuje dlouhodobě stoupající trend. V rámci plnění závazků vyplývajících z čl. 7 směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti se ČR podařilo snížit deficit v plnění o 82 PJ zejména výrazným navýšením příspěvku finančních opatření. Deficit v plnění nicméně přetrvává a lze předpokládat, že ČR závazek stanovený za období do roku 2020 nesplní. Finální reporting těchto cílů proběhne v dubnu 2022.

V oblasti finančních nástrojů byl v roce 2021 vyhlášen Státní program na podporu úspor energie – EFEKT III na období 2022–2027. Program je zaměřen na neinvestiční podporu energetických úspor a snižování energetické náročnosti. Podporovány budou předprojektová příprava, poradenská činnost, vzdělávání, energetický management a koncepce a pilotní projekty.

V legislativní oblasti byla v roce 2021 připravena změna zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, která se týká doplnění povinnosti instalace přístrojů registrujících dodávku tepelné energie s dálkovým odečtem a upřesnění požadavků na vybavení bytových domů a víceúčelových staveb těmito přístroji. Doplněním těchto ustanovení do zákona došlo k plné transpozici směrnice 2018/2002, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti. Dále vstoupily v účinnost vyhláška č. 140/2021 Sb., o energetickém auditu, a vyhláška č. 141/2021 Sb., o energetickém posudku a o údajích vedených v Systému monitoringu spotřeby energie. Vyhláška o energetickém auditu přiblížila postup provádění energetického auditu k obecně platnému standardu, normě ČSN ISO 50002, a nově tak pouze specifikuje požadavky na obsah zprávy o provedeném energetickém auditu, nikoli na celý proces, jako dosud. Vyhláška o energetickém posudku přináší změny legislativně technického charakteru především s ohledem na začátek nového programového období a nových programů podpory.

Investice do dopravní infrastruktury

V roce 2021 bylo v rámci Operačního programu Doprava 2014-2020 (OP D) investováno do rozvoje dopravního sektoru celkem více než 17 mld. Kč. Přes 7 mld. Kč bylo investováno do udržitelných dopravních modů (železnice, multimodální doprava, městská drážní doprava, mobilita na alternativní pohony), z čehož největší část (4,78 mld. Kč) připadala na železniční infrastrukturu a její vybavení inteligentními dopravními systémy a téměř 2,16 mld. Kč na infrastrukturu městské drážní dopravy (tramvajové a trolejbusové tratě). Do výstavby dálnic transevropské dopravní sítě (TEN-T) pak šly investice ve výši 4,5 mld. Kč.

V roce 2022 bude probíhat dočerpávání prostředků OP D 2014-2020 a dále bude zahájena implementace OP D 2021-2027. V rámci tohoto programu bude především pokračovat podpora budování železniční a silniční sítě TEN-T i mimo TEN-T a zavádění inteligentních dopravních

systemů. Větší důraz bude dále kladen na rozvoj infrastruktury městské drážní dopravy a infrastruktury pro využití alternativních paliv (veřejně přístupné dobíječky pro elektromobily a čerpací stanice pro vodík a LNG), na které bude ve srovnání s OP D 2014-2020 určena podstatně vyšší alokace z Fondu soudržnosti v celkovém objemu vyšším než 6 mld. Kč. Tato podpora je provázána s podporou nákupu elektromobilů/H₂, zejména pro podnikatele a také pro veřejný sektor. Bez těchto podpor nebudou mít provozovatelé dobíjecích/čerpacích stanic motivaci do nich ve velkém investovat.

Modernizační fond

V lednu 2021 vláda schválila Programový dokument Modernizačního fondu, který obsahuje 9 specifických programů. V průběhu roku 2021 již byly vyhlášeny výzvy zaměřené na podporu modernizace tepláren, výstavbu fotovoltaických elektráren a zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu. V první polovině roku 2021 probíhalo spuštění podpory z prvních tří hlavních programů Modernizačního fondu. Otevřené výzvy se zaměřují na změnu palivové základny v teplárenství, výstavbu nových obnovitelných zdrojů energie a opatření v zařízeních v EU ETS směřující k energetickým úsporám a snížení emisí skleníkových plynů. Přibližně 58 % prostředků Modernizačního fondu bude podle zákona přednostně určeno pro výrobu elektřiny v EU ETS. Prostředky budou využívány v letech 2021–2030 a očekáváme, že přinesou úsporu 18 mil. tun emisí CO₂ a energetické úspory ve výši 85 PJ za rok a dále snížení emisí znečišťujících látek (5 kt NO_x). V dalších letech se plánují další výzvy např. z oblasti čisté mobility, výzvy v oblasti podpory komunitní energetiky či obměny veřejného osvětlení (komplementárně na NPO a OP).

Pakt starostů a primátorů

V rámci NP ŽP byla na konci roku 2021 vyhlášena výzva Pakt starostů a primátorů pro klima a energii. Žádosti lze podávat od 14. 2. 2022. Z dotační výzvy mohou obce/DSO/MAS⁸ získat až 2 miliony korun na projekty iniciativy Pakt starostů a primátorů pro klima a energii. Prostředky umožní zpracovat akční plány pro udržitelnou energii a klima či uspořádat akce pro veřejnost na aktuální témata jako energetická efektivita, využití obnovitelných zdrojů energie či odolnost vůči změně klimatu. Vzhledem k současné situaci a vzhledem k tomu, že obce/DSO/MAS mají o tuto aktivitu stále větší zájem, je diskutováno o navýšení současné alokace o 10 mil. Kč, případně o co nejdřívější vyhlášení další výzvy.

Společná zemědělská politika

Rok 2022 bude druhým rokem dvouletého přechodného období, v jehož průběhu bude klíčovým bodem diskuse s EK k návrhu Strategického plánu Společné zemědělské politiky (SZP), který byl v lednu 2022 oficiálně Komisi postoupen. Komise má na schválení Strategického plánu šest měsíců, ale doba, po kterou bude Česká republika vypořádávat její připomínky a upravovat Strategický plán, se do těchto šesti měsíců nepočítá. Nové podmínky budou pro zemědělce platit už od 1. ledna 2023.

V mezidobí se budou konat další diskuse se zástupci nestátních organizací a ostatních zainteresovaných subjektů k technickým parametrům nastavení jednotlivých intervencí. MZe tak naváže na intenzivní diskuse z roku 2021, kdy do jednání byli a opětovně budou zapojeni zástupci

⁸ Dobrovolné svazky obcí, Místní akční skupiny

nestátních neziskových organizací, akademické sféry, EP, EK, Parlamentu ČR a další – k jednání je tak pravidelně zváno více než 75 organizací a institucí.

Diskuse budou v průběhu roku 2022 pokračovat rovněž na unijní půdě, kde budou ještě diskutovány zbylé delegované a implementační akty, které nebyly přijaty v roce 2021.

Podpory v rámci SZP na období 2021 - 2027 budou čerpány z Evropského zemědělského záručního fondu - přímé platby a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova – Programu rozvoje venkova. Příjem žádostí o přímé platby a některá opatření z PRV bude probíhat prostřednictvím tzv. jednotné žádosti. V letech 2021 a 2022, do doby platnosti nového Strategického plánu SZP pro období 2023 - 2027, budou podpory tzv. II. Pilíře SZP poskytovány prostřednictvím rozšířeného PRV 2014 - 2020. A to díky přesunu alokace na roky 2021 a 2022 do finančního rozpočtu pro PRV. Rozpočet zmiňovaných dvou let bude posílen i o rozpočet *Next Generation EU*.

Reforma orgánů státní správy lesů a myslivosti

Reforma státní správy lesů a myslivosti je součástí Aplikačního dokumentu ke Koncepci státní lesnické politiky do roku 2035, která byla schválena usnesením vlády č. 116 ze dne 17. 2. 2020. Samotný Aplikační dokument Koncepce byl vládou vzat na vědomí dne 25. 1. 2021. MZe ve spolupráci s dalšími subjekty, kterých se tato problematika bezprostředně týká, diskutuje nad možnostmi reformy orgánů státní správy lesů a myslivosti. Dotčené lesnické a myslivecké subjekty, vyjma MV, se shodují na potřebě zavedení nového systému státní správy lesů a myslivosti pro efektivnější výkon zejména dozorové činnosti. Realizace tohoto opatření v rámci Koncepce je stanovena na rok 2026.

Tato reforma zapadá do NPO 2.6 Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu, kdy je potřeba řešit úbytek lesních porostů v důsledku kůrovcové kalamity se všemi dalšími vazbami (myslivost – hospodaření se zvěří). Reformou orgánů státní správy lesů a myslivosti by došlo k efektivnějšímu výkonu státní správy a tudíž účinnějšímu zajištění požadavků NPO.

Veterinární legislativa

Oblast veterinární péče reflektuje potřebu dlouhodobé udržitelnosti zejména zvyšováním standardů odpovědného užívání veterinárních léčiv, péče o zdraví a pohodu chovaných zvířat, kvality a bezpečnosti potravin živočišného původu. Rok 2022 bude ve znamení implementace nových legislativních rámců EU pro tuto oblast (Právní rámec pro zdraví zvířat, Nařízení o veterinárních léčivých přípravcích, resp. o medikovaných krmivech), spojených zejména s revizí národní právní úpravy (veterinární zákon, zákon o léčivech) a s budováním digitálních nástrojů pro výkon státní správy v této oblasti. Uvedené aktivity nejsou zařazeny do financování v rámci NPO, nicméně nepochybně přispívají k dosažení cílů v oblasti zelené transformace, digitalizace, zdraví a odolnosti obyvatelstva, SDGs. Kritickými riziky se pro tuto chvíli jeví zejména legislativní proces v Parlamentu ČR a finanční krytí aktivit ze státního rozpočtu.

Aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility

Aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility (NAP CM) reaguje na dosavadní postup plnění, nové výzvy a reflektuje i nejnovější vývoj předpisů EU. S ohledem na důraz kladený na dosažení dekarbonizace ve všech druzích dopravy na úrovni EU obsahuje NAP CM i samostatnou kapitolu týkající se čisté mobility v nesilničních druzích dopravy. Dokument obsahuje i aktualizované cíle

počtu vozidel na jednotlivá alternativní paliva a rozsahu doprovodné infrastruktury v ČR k roku 2030. Kromě podpory nákupu vozidel a související infrastruktury bude nutné řešit také zajištění elektrické sítě, parkování vozidel v podzemních garážích, splnění požadavku dosažení 14% podílu obnovitelných zdrojů energie v dopravě, podporu vzdělávání, výzkum a vývoj v této oblasti a další opatření, která napomohou zvyšovat počty vozidel na alternativní paliva v ČR, snižovat emise z dopravy a podpořit rovněž český automobilový průmysl a energetiku v plnění unijních směrnic. To vše nový NAP CM obsahuje v kartách opatření.

3.2 Produktivita

3.2.1 Digitální transformace

Komponenta Digitální služby občanům a firmám

Komponenta	Subkomponenta
1.1 Digitální služby občanům a firmám (MV)	Reforma: 1.1.1 Podmínky pro kvalitní správu datových fondů a zajištění řízeného přístupu k datům
	Reforma: 1.1.2 Služby elektronického zdravotnictví (E-Health)
	Investice: 1.1.1 Digitální služby pro koncové uživatele
	Investice: 1.1.2 Rozvoj otevřených dat a veřejného datového fondu
	Investice: 1.1.3 Digitální služby v resortu justice

Cílem komponenty je zjednodušit, optimalizovat a digitalizovat jednotlivé agendy vykonávané státem a veřejnou správou (včetně zdravotnictví jako komplexního oboru ekonomiky státu, který je min. parciálně řízen prostřednictvím státu a financován z veřejných prostředků). Dále také:

- Řetěžit tyto agendy do životních situací řešených z jednoho místa pod jedním přihlášením a v identickém rozhraní, a to především prostřednictvím federovaných portálů (Portál veřejné správy, Portál občana, Portál podnikatele, Portál justice, Portál zdravotnictví, ...).
- Poskytovat občanům a podnikatelským subjektům přístup k datům státní a veřejné správy umožňující řešení životních situací, a to včetně neveřejných dat přístupných kvalifikovaným subjektům pomocí řízeného přístupu při zachování principů bezpečnosti, ochrany osobních údajů, ochrany autorských práv apod.
- Zajistit vznik komplexních závazných pravidel pro správu dat institucemi státní a veřejné správy.
- Zvýšit odolnost ČR především v oblasti dostupnosti služeb státu při mimořádných událostech, která je v souladu s doporučeními EU pro r. 2019-2021 a zahrnuje digitální transformaci a infrastrukturu a snižování administrativní zátěže.
- Posilovat schopnosti a možnosti evidence based government policy.

Alokace z celkového plánu na tuto komponentu činí bez DPH: 2 857 mil. Kč.

Podporovanými subjekty jsou ústřední správní orgány, příspěvkové organizace státu, státní podniky.

Jednotlivé reformy a investice jsou tvořeny převážně **předem definovanými projekty**, přičemž na každou investici nebo reformu je navázán alespoň jeden **milník nebo cíl**. Jednotlivé projekty pak přispívají k naplnění alespoň jednoho milníku nebo cíle. **Celkem** by v této komponentě mělo být naplněno **sedm cílů a sedm milníků**. Z toho **tři milníky by měly být naplněny již v roce 2022**.

Vzhledem k tomu, že je komponenta složena převážně z předem definovaných projektů, je již znám jejich cíl, finanční alokace i přibližný časový harmonogram. Vlastník komponenty má tedy již nyní k dispozici konkrétní informace o jejich aktuálním stavu a možnostech realizace. **Projekty v rámci této komponenty jsou obsahově primárně zaměřeny na implementaci programu Digitální Česko.**

Jelikož je komponenta tvořena převážně předem definovanými projekty, bude její implementace řešena prostřednictvím průběžných uzavřených výzev.

Identifikace rizik

1. Bylo identifikováno riziko nedodržení termínů a cílů u části projektů v komponentách 1.1 a 1.2. Stav projektů nyní Předsednictvo RVIS prověřuje, dle předběžných výsledků lze odhadnout procento rizikových projektů na 10-20 %.
2. **Ze strany EK nejsou stanovena ucelená/jasná pravidla a procesy při nedodržení dohodnutých parametrů milníků a cílů definovaných v CID.**
3. **Nedostatečné personální kapacity (vč. znalostí a zkušeností u většiny VK) pro implementaci NPO.**
4. DPH obecně nemůže být ČR propláceno z RRF. Pro státní organizace vč. příspěvkových to znamená nutnost zajistit dodatečné prostředky na úhradu DPH.
5. V posledním období **došlo k bezprecedentnímu nárůstu cen** především u stavebního materiálu a stavebních prací. Vzhledem k čipové krizi a vysoké inflaci dochází k nárůstu cen zboží i v dalších oblastech. S tímto nárůstem cen nebylo možné počítat. Tento důvod platí obecně, komponent 1.1 a 1.2 se však dotýká spíše okrajově, neboť stavební práce byly v přípravě vyloučeny a nákup technologií, na které má tato situace vliv, je minimální.

Projekt Jednotný portál evidence kontrol (JePEK)

Hlavním cílem projektu JePEK je zvýšit efektivitu přípravy a průběhu kontrol podnikatelských subjektů, především pak snížit administrativní zátěž spojenou s kontrolní činností, zlepšit spolupráci kontrolních orgánů a zjednodušit komunikaci mezi nimi a podnikateli. Prostřednictvím *studie proveditelnosti Jednotného portálu evidence kontrol* byla analyzována současná situace, byl popsán požadovaný cílový stav a doporučen způsob realizace, včetně návrhu technického řešení. V dubnu 2021 studie odpověděla, že projekt JePEK je realizovatelný, za předpokladu, že budou provedeny zásadní změny v legislativě, především v kontrolním řádu.

Současně je ve Studii uvedeno, že projekt je možné realizovat ve dvou fázích, tzn. v první fázi připojit kontrolní orgány v gesci MPO a v druhé fázi připojit ostatní kontrolní orgány mimo resort MPO. V neposlední řadě Studie identifikovala nedostatečné personální kapacity MPO pro zajištění realizace projektu.

V průběhu roku 2021 byl projekt JePEK zařazen do Národního plánu obnovy a aktuálně schválený projekt v CID předpokládá realizaci obou fází do 4. Q 2024. MPO bude vzhledem k rozsáhlosti a komplexnosti projektu prosazovat, aby projekt JePEK byl nadresortním projektem koordinovaným z úrovně místopředsedy vlády pro digitalizaci, kde vidíme potřebný potenciál.

Projekt Databáze informačních povinností – DIP

Výstupy projektu budou použity k měření administrativní zátěže podnikatelského prostředí. Projekt se nachází v předrealizační fázi. V současné době jsou shromažďovány základní požadavky na technické řešení, věcné řešení a návaznosti na související informační systémy státní správy (např. eSbírka). Za účelem detailní analýzy možností řešení bude připravena studie proveditelnosti, jejíž zadání se v současné době připravuje, a v jejímž rámci budou také identifikována možná rizika

Komponenta Digitální systémy veřejné správy

Komponenta	Subkomponenta
1.2 Digitální systémy veřejné správy (MV)	Reforma: 1.2.1 Kompetenční centra pro podporu eGovernmentu, kyberbezpečnosti a elektronického zdravotnictví
	Reforma: 1.2.2 Budování a rozvoj systémů podporujících elektronizaci zdravotnictví
	Investice: 1.2.1 Budování a rozvoj jednotlivých informačních systémů
	Investice: 1.2.2 Budování a rozvoj základních registrů a zázemí pro eGovernment
	Investice: 1.2.3 Kybernetická bezpečnost
	Investice: 1.2.4 Vytvoření předpokladů pro digitální justici

Cílem je vytvořit efektivní prostředí pro digitalizaci agend vykonávaných veřejnou správou (a zdravotnictvím jako komplexním oborem ekonomiky financovaným především z veřejných zdrojů), a to především z pohledu:

- Sdílení dat mezi jednotlivými systémy (orgány a institucemi) prostřednictvím základních registrů, propojeného datového fondu a Informačního systému sdílené služby (eGovernment, SBus),
- Vytvoření či rozvoj stávajících či nových funkcionalit backendových informačních systémů jednotlivých orgánů a institucí, které slouží především k vlastnímu výkonu agend. Hlavní důraz je zde kladen na vzájemnou spolupráci umožňující vyšší míru vnitřní digitalizace úřadů a institucí,
- Kybernetické bezpečnosti vybraných centrálních orgánů a poskytovatelů zdravotnických služeb především v regionu Prahy,
- Sdílení znalostí, kompetencí, metodik a standardů poskytovaných prostřednictvím kompetenčních center vč. jejich přenosu na jednotlivé úřady a instituce.

Alokace z celkového plánu na tuto komponentu činí bez DPH: 7 054 mil. Kč.

Podporovanými subjekty jsou ústřední správní orgány, příspěvkové organizace státu, státní podniky.

Jednotlivé reformy a investice jsou tvořeny převážně **předem definovanými projekty**, přičemž na každou investici nebo reformu je navázán alespoň jeden **milník nebo cíl**. Jednotlivé projekty pak přispívají k naplnění alespoň jednoho milníku nebo cíle. **Celkem** by v této komponentě mělo být

naplněno **pět cílů a jedenáct milníků**. Z toho **šest milníků a jeden cíl by mělo být naplněno již v roce 2022**.

Vzhledem k tomu, že je komponenta složena převážně z předem definovaných projektů, je již znám jejich cíl, finanční alokace i přibližný časový harmonogram. Vlastník komponenty má tedy již nyní k dispozici konkrétní informace o jejich aktuálním stavu a možnostech realizace. **Projekty v rámci této komponenty jsou obsahově primárně zaměřeny na implementaci programu Digitální Česko.**

Jelikož je komponenta tvořena převážně předem definovanými projekty, bude její implementace řešena prostřednictvím průběžných uzavřených výzev.

Identifikace rizik

1. Bylo identifikováno riziko nedodržení termínů a cílů u části projektů v komponentách 1.1 a 1.2. Stav projektů nyní Předsednictvo RVIS prověřuje, dle předběžných výsledků lze odhadnout procento rizikových projektů na 10-20 %.
2. **Ze strany EK nejsou stanovena ucelená/jasná pravidla a procesy při nedodržení dohodnutých parametrů milníků a cílů definovaných v CID.**
3. **Nedostatečné personální kapacity (vč. znalostí a zkušeností u většiny VK) pro implementaci NPO.**
4. DPH obecně nemůže být ČR propláceno z RRF. Pro státní organizace vč. příspěvkových to znamená nutnost zajistit dodatečné prostředky na úhradu DPH.
5. V posledním období **došlo k bezprecedentnímu nárůstu cen** především u stavebního materiálu a stavebních prací. Vzhledem k čipové krizi a vysoké inflaci dochází k nárůstu cen zboží i v dalších oblastech. S tímto nárůstem cen nebylo možné počítat. Tento důvod platí obecně, komponent 1.1 a 1.2 se však dotýká spíše okrajově, neboť stavební práce byly v přípravě vyloučeny a nákup technologií, na které má tato situace vliv, je minimální.

Komponenta Digitální vysokokapacitní síť

Komponenta	Subkomponenta
1.3 Digitální vysokokapacitní síť (MPO)	<p>Reforma: 1.3.1 Zlepšení prostředí pro budování sítí elektronických komunikací</p> <p>Reforma: 1.3.2 Podpora rozvoje ekosystému sítí 5G a dalšího rozvoje těchto sítí</p> <p>Investice: 1.3.3 Vybudování vysokokapacitního připojení</p> <p>Investice: 1.3.4 Dokrytí 5G koridorů a podpora rozvoje 5G</p> <p>Investice: 1.3.5 Podpora rozvoje mobilní infrastruktury 5G v investičně náročných bílých místech na venkově</p> <p>Investice: 1.3.6 Vědeckovýzkumné činnosti související s rozvojem sítí a služeb 5G</p>

Cílem komponenty je prostřednictvím sítí s velmi vysokou kapacitou (VHCN) zajistit v maximální možné míře přístup k datovým službám prostřednictvím připojení k internetu pro obyvatele, podnikatele, veřejnou správu a socioekonomické aktéry, zejména ve venkovských oblastech.

Současně by měly být vytvořeny podmínky podporující rozvoj sítí a služeb 5. generace (5G), zejména v oblastech doplňujících rozvojová kritéria stanovená aukcí kmitočtů.

Komponenta by měla dosáhnout završení skokového procesu, kdy Českou republiku bude možné zařadit mezi země plně připravené na gigabitovou společnost.

Komponenta 1.3 Digitální vysokokapacitní síť bude realizována prostřednictvím **6 dílčích částí**. Objem finančních prostředků vyčleněných z RRF na realizaci této komponenty je **5 787 mil. Kč**.

Reforma v rámci **1.3.1 zlepšení prostředí pro budování sítí elektronických komunikací** se zaměřuje na odstranění překážek pro budování sítí elektronických komunikací, které negativně působí při plánování, výstavbě a provozování těchto sítí. Jedním z klíčových problémů spojených se snižováním investičních nákladů a s urychlením výstavby liniových staveb elektronických komunikací je neexistence jednotných a úplných dat o umístění fyzické infrastruktury sítí elektronických komunikací, ale i o další infrastruktuře. K řešení v zásadní míře přispěje aktivita tvorby DTM. V rámci této aktivity bude na konci roku 2022 vyhlášena výzva k podávání žádostí o podporu, k samotnému mapování a doplňování informací do DTM bude docházet v letech 2023 až 2025. Další část reformy se zaměřuje na vyřešení problémů s rozporuplnými informacemi o kvalitě připojení, které MPO získává od operátorů, místních samospráv a občanů. Pro dosažení významného posunu v rozvoji kvality poskytovaných služeb a lepšího zacílení podpory do míst, kde kvalita není dostatečná, bude díky této reformě vybudován robustní systém měření kvality infrastruktury a služeb. V této oblasti již MPO úzce spolupracuje s Českým telekomunikačním úřadem, první část reformy spočívající v doplnění potřebné měřicí techniky a zajištění SW a HW pro vytvoření vizualizačního portálu bude probíhat do konce prvního pololetí roku 2023.

Souběžně s výše uvedenými aktivitami bude probíhat příprava opatření, koncepcí a legislativních úprav zaměřených na zřízení databáze záměrů investic. Díky jejich následné realizaci ve výsledku dojde k zajištění snadné dostupnosti informací o existující infrastruktuře a o stavebních pracích financovaných z veřejných prostředků, a tak k zefektivnění sdílení fyzické infrastruktury (a s ním spojeným snížením nákladů) při zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací ve smyslu BCRD a zákona č. 194/2017 Sb., o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací.

V rámci reformy č. **1.3.2 podpora rozvoje ekosystému sítí 5G** se plánuje vypracování a zveřejnění 25 studií zaměřených na zlepšení zavádění sítí 5G (cíl 36). V současnosti byla zahájena příprava návrhu textu zadání veřejné zakázky na vypracování první studie s názvem „*Regulatory Action for compatibility of 5G Cellular Networks with Radio Altimeters*“. Zahájení projednávání kompletní zadávací dokumentace je plánováno na únor či březen tohoto roku. Vypracování zadání pro další studie bude následovat.

Investice v části komponenty **1.3.3 Vybudování vysokokapacitního připojení** jsou zaměřeny na budování sítí elektronických komunikací tam, kde výstavba takových sítí na tržním principu není reálná. Jde typicky o vzdálenější oblasti s řidší zástavbou. Dalším z klíčových cílů této části komponenty je zabezpečení odpovídající konektivity socioekonomických aktérů (škol, nemocnic, úřadů atd.). První výzva zaměřená na vybudování vysokokapacitních sítí, jež umožní spolehlivý přístup k službám elektronických komunikací pro přístup k internetu koncovým uživatelům (domácnosti, podnikatelé, veřejná správa a další socioekonomičtí aktéři), zejména ve venkovských oblastech, bude vyhlášena na konci prvního čtvrtletí roku 2022. Podmínky výzvy budou v souladu s článkem 52 nařízení Komise (EU) 651/2014, obecné nařízení o blokových výjimkách ve znění

nařízení Komise (EU) 1237/2021. Projekty podpořené v rámci této výzvy budou realizovány do konce roku 2025.

V rámci investice **1.3.4 Dokrytí 5G koridorů a podpora rozvoje 5G** se plánuje zlepšit pokrytí dopravních koridorů (především železničních koridorů Praha – Česká Třebová – Ostrava a Česká Třebová – Brno) vyšší úrovní signálu 5G. Současně však zůstávají v platnosti povinnosti držitelů mobilních operátorů, které vyplývají z aukce kmitočtů 5G. Nejpozději v 2. čtvrtletí 2022 se uskuteční veřejná konzultace k intervenčním oblastem, ve které budou použity pokrytí koridorů signálem 4G, jenž v roce 2021 provedl Český telekomunikační úřad. Současně se plánuje vybavit železniční vagonů opakovači signálu 5G nebo pasivními stěnami/okny propouštějící signál 5G. Pro testovací účely se plánuje vybudovat kooperativní inteligentního dopravního systému (C-ITS) v sítích 5G.

Cílem investice **1.3.5 Podpora rozvoje mobilní infrastruktury sítí 5G v investičně náročných bílých místech na venkově** je zlepšit pokrytí signálem 5G v v oblastech, které doposud nikdy nebyly pokryty mobilním signálem vyšším než 3G a u kterých lze předpokládat, že v budoucnu nebudou pokryty základními sítěmi 5G z důvodu nízké předpokládané ziskovosti investice. Současně však zůstávají v platnosti povinnosti držitelů mobilních operátorů, které vyplývají z aukce kmitočtů 5G. Nejpozději v 2. čtvrtletí 2022 se uskuteční veřejná konzultace k intervenčním oblastem, ve které budou použity výsledky mapování provedeného Českým telekomunikačním úřadem.

Investice **1.3.6 Vědeckovýzkumné činnosti související s rozvojem sítí a služeb 5G** je zaměřena na podporu veřejných a soukromých subjektů působících v oblasti výzkumu, vývoje a inovací souvisejících se sítěmi a službami 5G. Plnění cíle této investice bude realizováno prostřednictvím resortního programu TA ČR „Trend“ a veřejné soutěže vyhlášené v roce 2022.

Komponenta Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie

Komponenta	Subkomponenta
1.4 Digitální ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie (MPO)	Reforma: 1. Institucionální reforma systému koordinace a podpory digitální agendy a digitální transformace, vč. strategie RIS3
	Investice: 1.1 Zahájení činností Evropského centra excelence v AI "pro bezpečnější společnost"
	Investice: 1.2 Evropské středisko pro sledování digitálních médií (European Digital Media Observatory Hub - EDMO)
	Investice: 1.3 Přenos zahraniční nejlepší praxe a know-how pro digitální transformaci, monitoring a výzkum socio-ekonomických dopadů krize (Samuel Neaman Institute)
	Investice: 1.4 Platforma pro vzdělávání managementu SME pro post-COVID-19 digitální transformaci
	Investice: 1.5 Evropský projekt pro DLT financování digitalizace SME pro překonání krize (European Blockchain Services Infrastructure - EBSI)
	Investice: 1.6 Demonstrativní projekty rozvoje aplikací pro města a průmyslové oblasti (např. 5G)
	Reforma: 2. Společná skupina pro podporu a certifikaci

	strategických technologií s Radou pro strategické technologie
	Investice: 2.1 Programy Czech Rise-Up
	Investice: 2.2 Podpora podnikavosti, podnikání a inovativních firem
	Investice: 2.3 Pilotní koinvestiční fondy pro rozvoj pre-seedových investic, strategických technologií a univerzitních spin-offů v rámci Evropských center excelence
	Investice: 2.4 Internacionalizace start-upů
	Investice: 2.5 Regulační sandboxy v souladu s EU prioritami
	Investice: 3.1 Vybudování kvantové komunikační infrastruktury
	Investice: 3.2 Podpora výzkumu a inovací v leteckém průmyslu

Reforma č. 1: Institucionální reforma systému koordinace a podpory digitální agendy a digitální transformace, vč. strategie RIS 3

V současné době probíhají v souvislosti s reformou č. 1 přípravné práce (složení orgánů, nastavení pravidel a vazeb vůči stávajícím strukturám).

V rámci **investice č. 2** (*Evropské středisko pro sledování digitálních médií*) získala Univerzita Karlova se svým návrhem dotaci v rámci CEF TELECOM. Následně UK vytvořila s partnery nezbytné konsorcium a zahájila realizační práce, které jsou definovány v Grantové smlouvě s CEF TELECOM. V investici RRF, která komplementárně doplňuje projekt CEF TELECOM, v současnosti probíhá nastavování výzvy (některé záležitosti jsou upravovány podle dispozic ÚOHS) a do připravované výzvy se zohledňují metodiky MPO-DU; paralelně probíhá nastavení informačního systému. Výzvu bude možné vyhlásit koncem března tohoto roku.

Příprava výzvy, v níž bude taktéž zohledněna metodika MPO-DU, probíhá také v rámci **investice č. 6** (*Demonstrativní projekty rozvoje aplikací pro města a průmyslové oblasti (např. 5G)*). S ohledem na komplikovanost zadání však termín vyhlášení výzvy nebyl prozatím stanoven.

Co se týká **investice č. 7** (*Programy Czech Rise-Up*), probíhá v současné době nastavování programu/ výzvy vč. zohlednění metodik MPO-DU, DNSH a digitálního taggingu a bude rovněž paralelně probíhat nastavení informačního systému a project TSI pro definování zaměření aktivit. Vyhlášení výzvy se předpokládá ve třetím čtvrtletí tohoto roku. Jako významné riziko lze identifikovat značně zkrácenou dobu na realizaci samotných aktivit. Při nezměněném harmonogramu pro dosažení cílů došlo zároveň ke zpoždění schvalování NPO EK, ke zpoždění metodických příruček a doprovodných prováděcích pokynů EK, které ovlivňují rozsah připravované programové dokumentace a možnou absorpční kapacitu investice.

V souvislosti s **investicí č. 9** (*Pilotní fondy společného investování pro rozvoj pre-seedových investic, strategických technologií a univerzitních spin-offů v rámci evropských středisek excellence*) došlo k největšímu pokroku v realizaci nástroje *Pilotních fondů rizikového kapitálu* spadajícího pod sub-komponentu 1.4.2, která cílí zejm. na podporu rozvoje moderních technologií a start-upů. MPO společně s Evropským investičním fondem (EIF) a pracovní skupinou reprezentantů

trhu dojednalo rámec projektu, který bude realizován prostřednictvím EIF a tento rámec byl schválen dne 3. února Board of Directors EIF, vč. zástupců EK. Na tomto základě dojde k dojednání a uzavření smlouvy mezi ČR a EK, které se předběžně odhaduje nejdříve na konec prvního čtvrtletí roku 2022. Následně bude na jejím základě zřízen Investment board projektu pro všechny pilotní fondy, který schválí podmínky pro každý z trojice fondů adresujících mezery v tržním financování (pre-seedové koinvestice, strategické technologie a technologický transfer) a podmínky výběru jejich správců, který provede EIF. Jako první bude spuštěn pre-seedový koinvestiční fond, a to z důvodu prioritizace ze strany trhu. Na tomto fondu bylo také dosud potřeba dojednat nejvíce parametrů nastavení, a to v úzké součinnosti s EIF i reprezentanty trhu. Následně se předpokládá spuštění fondu se zaměřením na strategické technologie (v pilotní fázi fitech a DLT ve vazbě na sandbox, viz níže) a fond podpory technologického transferu. Na poslední jmenovaný uspělo MPO s žádostí o TSI Evropské komise, jejíž nastavení v současnosti probíhá.

Co se týče **investice č. 11 (Regulační sandboxy v souladu s prioritami EU)**, podstatou investice je zřízení regulačních sandboxů ve fitech a AI. Pro první jmenovaný MF ČR uspělo v získání TSI, která bude realizována společně s OECD. Druhý jmenovaný bude realizován v závislosti na finalizaci návrhu regulace AI Act, která zřízení takového sandboxu přímo předpokládá.

Primární úkol v souvislosti s **investicí č. 12 (Vybudování kvantové komunikační infrastruktury)** pak vyplývá z DEP, přičemž investice z RRF je sekundární. V rámci DEP byla vypsána výzva na získání grantu pro vybudování kvantové infrastruktury. V současnosti se pod vedením NÚKIB připravuje žádost o tento grant DIGITAL. Po získání grantu bude vytvořeno nezbytné konsorcium a následně budou zahájeny práce na vyhlášení výzvy v rámci investice RRF.

Za hlavní rizika je možné považovat zdržení dané nedostatečnou personální kapacitou pro realizaci některých investic a nemožností získat externí podporu. Rizikem jsou nejasně nastavená pravidla RRF, obecné metodiky zejména k DNSH, taxonomii, střetu zájmů apod.

Certifikace

Cílem reformy je zvýšení konkurenceschopnosti českých podniků na mezinárodních trzích a zlepšení managementu jakosti a procesů, a to prostřednictvím zajištění sítě akreditovaných laboratoří s dostatečnou kapacitou pro testování vč. zajištění kvalifikovaných pracovníků pro oblast certifikace a usnadnění implementace administrativně náročných produktových standardů a standardů systémů řízení, které nejsou v ČR majoritně rozšířeny. Prostřednictvím projektu budou vytvořeny podmínky pro vznik a rozvoj kvalifikovaných pracovních míst, firmám z ČR se rozšíří možnosti získání zakázek a lepší výchozí pozice při podávání nabídek u náročné výroby a zlepšení dostupnosti znalostí, které se dosud ve velké míře objednávali mimo ČR. Konečným výstupem bude tedy uvedení většího množství produktů na trh, odstranění překážek při jejich uvádění na trh a odstranění překážek pro dodávky na bonitní trhy. V případě leteckého průmyslu se bude např. konkrétně jednat o zvýšení počtu firem certifikovaných dle NADCAP, ECSS, AS9100 a dle pravidel U.S.FDA (v případě leteckého průmyslu). Projekt existuje v základních obrysech, aktuálně probíhají konzultace s dotčenými stakeholdery (certifikační authority, univerzity, odborná veřejnost) pro přesné zacílení konkrétních kroků v návaznosti na post-pandemickou situaci, která je poněkud odlišná od zamýšlené okamžité pomoci v době vrcholící pandemie. Probíhá interní nastavení metodik a obsluhy programu s ohledem na lidské zdroje. Současně se s MPO-DU a EK domlouvá oprava v záznamu CID, kde jsou zaměněny termíny milníku a cíle, přislíbena náprava. Výzvy budou vyhlášeny v okamžiku vzájemného odsouhlasení metodik a nastavení plánu implementace, předpokládá se konec první poloviny 2022.

Podpora podnikavosti

Cílem investice je poskytnout všem zájemcům o podnikání a začínajícím podnikům kvalitní „onboarding“ podporu bez ohledu na jejich umístění v zemi, maximalizovat jejich šance na úspěšné spuštění podnikání a expanzi na lokálním trhu. Měl by tedy vzniknout dostatečně flexibilní a univerzální nástroj, který umožní validovat podnikatelský záměr, a to s koučovací podporou odborníků – tzv. projekt regionálních koordinátorů s celorepublikovým pokrytím. Zvláštní důraz bude kladen na podporu rovných příležitostí žen a mužů.

Aktuálně je v jednání notifikace u EK, na jejímž základě bude nastavena metodika finančních toků, zejména způsob podpory. Výzvy budou vyhlášeny po finalizaci metodik, identifikaci rizik a společném projednání se všemi partnery na regionální úrovni. Očekávané datum zveřejnění výzev je květen 2022.

Internacionalizace

Cílem je umět kvalifikovaně podpořit firmy, které vyrostou v ČR ve scale-upy (rychle rostoucí a mezinárodně expandující podniky) ve specifických oblastech, které potřebují řešit (jak uřídit prudký růst, jak expandovat do zahraničí, jak pro to zajistit kvalifikované odborníky), a to především v oblastech:

- a) Majitelské (majetkové a vlastnické struktury, příprava na investici);
- b) Manažerské (budování manažerské struktury pro řízení expanze);
- c) Podnikatelské (rozvoj obchodu se zahraničím, hledání nových trhů a odbytišť, budování (mezinárodních) partnerství.);
- d) Další specializované služby (finanční, právní, regulatorní služby...).

Podpora start-upů bude spočívat v podpoře vstupu na nové zahraniční trhy, přístupu k vyspělým technologiím a kapitálové infrastruktuře v zahraničí (tj. na míru ušitý akcelerační program) a povede též k navýšení soukromých investic do start-upů a zajištění jejich další akcelerace. Internacionalizace úzce navazuje na dlouhodobé zkušenosti CzechInvestu v oblasti podpory start-upů a rozšiřuje tak národní projekt Technologické Inkubace o další logický krok. S ohledem na termín dokončení stávajících projektů jsou plánovány výzvy na polovinu roku 2022. Identifikace rizik aktuálně probíhá.

Komponenta Digitální transformace podniků

Komponenta	Subkomponenta
1.5 Digitální transformace podniků (MPO)	Reforma: Vytvoření platformy pro digitalizaci hospodářství
	Investice: Vytvoření evropských a národních center digitálních inovací (e/DIH)
	Investice: Evropská referenční testovací centra
	Investice: Přímá podpora digitální transformace podniků

V současné době probíhají přípravné práce na spuštění **reformy č. 1 (Vytvoření platformy pro digitalizaci hospodářství (složení, nastavení pravidel a podkladů pro zřízení))**. Probíhá nastavování

výzev pro **investici č. 1 (Vytvoření evropských a národních center digitálních inovací (e/DIH))** a **investici č. 3 (Přímá podpora digitální transformace podniků)**. Zároveň probíhá nastavování výzev zejména podle metodik MPO-DU pravidel taxonomie a DNSH a rovněž paralelně probíhá nastavení informačního systému. K vyhlášení výzvy v investici č. 1 by mělo dojít v květnu či červnu 2022, v investici č. 3 pak v dubnu 2022. Jako riziko byla identifikována nejasně nastavená pravidla RRF, obecné metodiky zejména k DNSH, taxonomii, střetu zájmů apod.

Komponenta Zrychlení a digitalizace stavebního řízení

Komponenta	Subkomponenta
1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení (MMR)	Reforma: Zavedení rekodifikace stavebního práva do praxe
	Investice: Vytvoření "Agendového informačního systému" (AIS)
	Investice: Rozvoj a využití datového fondu veřejné správy v územním plánování
	Investice: Plné využití přínosů digitalizace stavebního řízení

Vybudování vzniku Nejvyššího stavebního úřadu, které předpokládá nový stavební zákon, schválený v červenci roku 2021, bylo přerušeno. Prioritou nové vlády i nadále zůstává zásadní zrychlení stavebního řízení, a to především zjednodušením povolovacích procesů a digitalizací agendy, nesouhlasí však se schválenou institucionální změnou (zejména požaduje zachování smíšeného modelu veřejné správy a stavebních úřadů na místní úrovni, vzniknout by měl pouze Specializovaný a odvolací stavební úřad, v jehož gesci bude povolování strategických a liniových staveb). Takto provedená reforma umožní ve velmi krátkém čase realizovat to, co ČR opravdu pomůže a co potřebuje – tj. zavést nové jednodušší postupy a kompletní digitalizaci agend stavebního práva a tím přispět k hlavnímu cíli reformy tj. snížit administrativní zátěž pro investice a zlepšit elektronizaci veřejné správy.

Na sklonku roku 2021 zahájilo MMR přípravu novely nového stavebního zákona, projednání této novely se očekává v první polovině roku 2022. S ohledem na identifikovaná rizika vyplývající z výše uvedeného stavu postupují přípravné práce zejména na těch investičních částech komponenty, které nejsou vázány na výslednou institucionální podobu tj. zejména na subkomponentě 1.6.3 týkající se řešení konsolidace dat v oblasti územního plánování (příprava veřejné zakázky na vytvoření jednotné databáze územně analytických podkladů) a subkomponentě 1.6.4 spočívající v realizaci potřebných aktivit pro plné využití digitalizace v oblasti stavebního řízení a územního plánování (aktuálně probíhá diskuze nad možností převedení vlastnictví této subkomponenty do gesce MPO s ohledem na jeho kompetence při zavádění metody BIM v ČR).

Hlavním identifikovaným rizikem je zrušení smíšeného modelu stavební správy novým stavebním zákonem a podcenění termínů pro Vytvoření "Agendového informačního systému" (AIS). Za další hlavní identifikovaná rizika lze považovat zdržení projektů způsobené nedostatečnou personální kapacitou a také náročnost procesů zadávání veřejných zakázek, která rovněž mohou způsobit časové zpoždění v realizaci.

Reformy a veřejné investice nad rámec Národního plánu obnovy

Projekt e-Sbírka a e-Legislativa

Bude pokračovat realizace projektu e-Sbírka a e-Legislativa, jehož cílem je modernizace legislativního procesu a zvýšení dostupnosti a srozumitelnosti práva. V oblasti právní úpravy v tuto chvíli zbývá k řešení implementace elektronického legislativního procesu do jednacího řádu Senátu, související návrh novely byl do Parlamentu ČR předložen již potřetí, přičemž poslední návrh (sněmovní tisk č. 979) nebyl do konce volebního období Poslanecké sněmovny projednán. V roce 2022 je předpokládáno dokončení zbývajících funkcionalit v oblasti elektronického legislativního procesu a pilotní provoz systému. Po dokončení projektu (předpoklad prosinec 2022) bude i s ohledem na požadavek Poslanecké sněmovny na zajištění ověřovacího provozu následovat až do konce roku 2023 fáze pilotního a ověřovacího provozu, školení uživatelů a přípravy na spuštění systému e-Sbírka a e-Legislativa do ostrého provozu. Vládní návrh novely obsahující posun ostrého provozu na 1. 1. 2024 je aktuálně připravován.

Program Digitální Česko

Program Digitální Česko (DČ)⁹ představuje soubor koncepcí zajišťujících předpoklady dlouhodobé prosperity ČR v prostředí probíhající digitální revoluce. DČ obsahuje 3 pilíře, které tvoří jeden logický celek s velkým počtem vnitřních vazeb, ale zároveň ve struktuře reflektují zacílení na různé příjemce a rovněž odlišnosti dané současným legislativním vymezením:

První z pilířů, **Česko v digitální Evropě (ČDE)** (v gesci ÚV), má primárně za cíl zajistit efektivní prosazování pozice ČR při vyjednávání evropské legislativy a dalších iniciativ EU v oblasti digitální ekonomiky a společnosti. Koncepce ČDE má tři hlavní cíle - institucionální zajištění koordinace a implementace digitální agendy EU, zajištění účinné komunikace o aktuálních tématech a příležitostech v digitální agendě EU a prosazování národní pozice ČR u prioritních témat v digitální agendě EU.

Druhým z pilířů DČ je **Informační koncepce ČR (IKČR)** (v gesci MV). Jedná se o základní dokument, který stanovuje cíle ČR v oblasti informačních systémů veřejné správy (ISVS) a obecné principy pořizování, vytváření, správy a provozování ISVS v ČR do roku 2023. Součástí informační koncepce ČR je rozvoj digitálních znalostí a dovedností napříč veřejnou správou.

Třetím pilířem je koncepce **Digitální ekonomika a společnost (DES)** (v gesci MPO). Tento strategický dokument má za cíl zajistit koordinaci agend spadajících do všech oblastí digitální ekonomiky a života společnosti, napříč veřejnou správou, hospodářskými a sociálními partnery, akademickou sférou a odbornou veřejností.

Usnesením vlády ze dne 13. 9. 2021 č. 794 bylo uloženo ministru vnitra předložit vládě **aktualizované implementační plány**. Do 30. 4. 2022 bude otevřen k editaci Katalog záměrů Digitální Česko pro všechna zainteresovaná ministerstva a úřady. V tomto období tak budou mít prostor pro vytvoření nových a aktualizaci stávajících záměrů. Po řádné úpravě záměrů a jejich potvrzení gestory budou vytvořeny implementační plány pro rok 2022 včetně předpokládané finanční

⁹ Program DČ byl schválen usnesením č. 629 dne 3. 10. 2018.

alokace. Dle výše zmíněného usnesení budou aktualizované **implementační plány předloženy vládě k 30. 6. 2022.**

Nedílnou součástí programu Digitální Česko je zajištění finančních prostředků pro realizaci prioritních záměrů, které jsou definovány v rámci implementačních plánů. Pro r. 2022 byly identifikovány záměry nad rámec financování jednotlivých kapitol státního rozpočtu ve výši **1, 263 mld. Kč**. S ohledem na rozpočtové škrty a vývoj státního rozpočtu není nyní jasné, zda prostředky na prioritní projekty implementačních plánů budou alokovány.

Financování programu Digitální Česko je vícezdrojové. Kromě státního rozpočtu, je financován prostřednictvím Národního plánu obnovy (více viz výše) a Integrovaného regionálního operačního programu 2021-2027 (IROP 2021-2027). Pro digitalizační části (komponenty 1.1, 1.2) je v Národním plánu obnovy alokována částka téměř **12 mld. Kč**. V rámci programového období 2021–2027 bude eGovernment podporován IROPem 2021–2027 prostřednictvím specifického cíle 1.1. Využívání přínosů digitalizace pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejné orgány. Na uvedené období 2021-2027 pak připadá z tohoto zdroje **8, 016 mld. Kč**.

Elektronická identifikace

Elektronická identita prošla výrazným vývojem, jednak co do nárůstu počtů občanů, kteří se mohou přihlásit ke službám eGovernmentu, tak došlo i k rozšíření prostředků, jak se do online prostředí přihlásit. Kromě prostředků garantovaných státem (eObčanka, NIA ID a mobilní klíč eGovernmentu), jsou zde i prostředky vydávané soukromoprávními subjekty (První certifikační autorita, a. s., CZ.NIC, z. s. p. o. a některé banky). Seznam aktuálně udělených akreditací pro správu kvalifikovaného systému elektronické identifikace je možné najít na [webové stránce MVČR](#). Seznam všech prostředků pro elektronickou identifikaci je uveden na [webové stránce Identita občana](#).

Zejména díky bankovní identitě došlo v roce 2021 k podstatnému rozšíření počtů občanů, kteří se mohou přihlásit ke službám eGovernmentu. Klienti bank používající internetové bankovníctví mohou používat přihlašovací údaje k internetovému bankovníctví také pro přihlašování k online službám veřejné správy (online služby státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků) a dalších třetích stran. Banky, stejně jako jiné soukromoprávní subjekty, mohou nabízet službu elektronické identity po úspěšném absolvování akreditačního procesu, a předpokládáme, že další se budou pravděpodobně během roku 2022 přidávat. K 7. 2. 2022 disponuje alespoň jedním prostředkem pro elektronickou identifikaci přes 4.8 miliónů fyzických osob.

Platební brány ve veřejné správě

V roce 2022 budou na straně poskytovatelů platebních bran dokončeny práce na technických úpravách API dle návrhu MV. Splněním této základní kvalifikační podmínky bude plnohodnotně dokončen proces registrace poskytovatelů do dynamického nákupního systému a bude možné vypsát první veřejné zakázky na platební brány splňující požadavky MV nastavené v projektu Platební brány pro veřejnou správu. Očekává se tedy vysoutěžení prvních platebních bran pro orgány veřejné moci, které by mohly být v rámci roku 2022 také spuštěny do ostrého provozu.

Úplné elektronické podání a vyřízení

Úplné elektronické podání a vyřízení je koncept, který může významně pomoci celkovému budování eGovernmentu v ČR (koncept ÚEPaV). V roce 2022 budou dokončeny všechny dokumenty, které

koncept ÚEPaV zachycují (v legislativní, motivační, procesní i technické rovině) a mají za cíl přispět k hladšímu prosazování a jednotnosti konceptu ÚEPaV ve veřejné správě ČR. Součástí těchto dokumentů bude také implementační plán, který představí možnosti, jakými by bylo vhodné koncept ÚEPaV šířit, pokud se nestane závazným standardem. Celkově pak bude vše shrnuto především do dokumentu Architektonický vzor ÚEPaV, který bude obsahovat architekturu celého standardu. Zároveň budou do konce tohoto roku probíhat školení, která cílovou skupinu úředníků seznámí s jednotlivými díly a komponentami konceptu. MV vyjednává s MMR možnost zahrnout některé moduly vycházející z konceptu ÚEPaV do parametrů výzev IROP pro příští programové období.

Katalog služeb

Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, pomohl k dalšímu rozvoji digitalizace služeb a stanovil termín 1. 2. 2025, ke kterému by prakticky veškeré služby veřejné správy měly jít řešit s úřady digitálně. Aktuálně je katalog služeb zpracován pro 92 % agend, obsahuje přes 6.000 služeb a pro téměř 2.000 služeb existuje i popis služby dostupný na gov.cz.

V roce 2022 budou pokračovat práce na plnění Katalogu služeb. V první řadě je nutné dokončit evidenci služeb. Dále budou probíhat práce na vytváření návodných textů, jak službu využít. Stávající povinnost vytvářet popis pro služby iniciované klientem byla totiž zákonem č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci, rozšířena i na druhý typ služeb – služby vykonávané z moci úřední. V neposlední řadě budou probíhat práce směřující k další digitalizaci jednotlivých služeb. V plánu digitalizace je pro rok 2022 plánována digitalizace u 114 úkonů z agend MV a dalších 35 úkonů z agend ostatních rezortů.

Přesné informace o postupu digitalizace jednotlivých služeb mají příslušná ministerstva, resp. jejich věcné útvary. Pro snazší sledování postupu digitalizace jednotlivých služeb se přistupuje k tomu, aby se plán digitalizace schválený vládou přímo promítl do jednotlivých digitalizačních záměrů DČ.

Informační systém datových schránek

Rok 2022 je z hlediska informačního systému datových schránek velmi přelomový, neboť jsou realizovány především změny vyplývající z tzv. DEPO¹⁰, což je zákon, kterým se mění přes 160 právních předpisů v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci. DEPO přináší zásadní změny zejména v komunikaci prostřednictvím tzv. poštovních datových zpráv, což jsou zprávy mimo veřejnoprávní komunikaci, tedy mezi soukromoprávními subjekty a fyzickými osobami. Narovnálo se náhradní doručení (tzv. fikce doručení), které nově platí i u poštovních datových zpráv, a všem držitelům datových schránek je také automaticky zapnut jejich příjem. Pouze fyzické osoby si mohou podle zákona jejich přijímání případně vypnout. Díky tomu a i v souvislosti s novým ceníkem České pošty, která stanovila cenu jedné poštovní datové zprávy na 5 Kč vč. DPH, očekáváme výrazný nárůst komunikace prostřednictvím datových schránek.

V tomto roce budou dále realizovány zákonné úpravy, které mají dopad na enormní nárůst počtu držitelů datových schránek od roku 2023. Počet nových povinných držitelů datových schránek z řad

¹⁰ Zákon č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci, navazuje na zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

podnikatelského sektoru naroste o cca 2,2 mil. subjektů. Tato změna bude mít zásadní dopad na život všech podnikatelských subjektů v České republice. Budou zřízeny datové schránky všem právnickým a podnikajícím fyzickým osobám, které jsou zapsány v registru osob. Rovněž je nově ukotvena zákonná povinnost zřízení datových schránek všem fyzickým osobám při prvním použití kvalifikovaného prostředku pro elektronickou identifikaci.

Popsané změny budou vyžadovat silné technickoorganizační zabezpečení na straně správce tohoto kritického informačního systému (MV). Masové zřízení datových schránek několika milionům subjektů si nelze představit jen jako administrativní / provozní akci. Bez náležité mediální a PR podpory hrozí významná rizika.

Přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru

Na základě zákona č. 99/2019 Sb. o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, byl připraven metodický pokyn k přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací, ve kterém jsou popsány obecné požadavky na přístupnost internetových stránek a mobilních aplikací, a to včetně požadavků harmonizované normy k přístupnosti.

MV bude v souladu s plánem kontrol na rok 2022 pokračovat v provádění kontrol internetových stránek a mobilních aplikací, zda povinné subjekty dodržují zákonem stanovené podmínky.

MV má také novou povinnost, a to každé tři roky podávat Evropské komisi zprávy o výsledku sledování přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací.

Oblast prostorových informací

Implementace Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v ČR po roce 2020

Usnesením vlády České republiky za dne 12. listopadu 2021 č. 1014 byla schválena Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v ČR po roce 2020 (GeoInfoStrategie2020+), která kontinuálně navazuje na Strategii rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie), je v souladu s principy a cíli eGovernmentu, vytváří podmínky pro realizaci zásadních projektů nad prostorovými daty s celonárodním významem v mezinárodním kontextu a akcentuje vzdělávání všech účastníků národní infrastruktury pro prostorové informace a podporu výzkumu, vývoje a inovací v předmětné oblasti.

Správa a rozvoj informačního systému národní infrastruktury pro prostorové informace

MV, které je na základě usnesení vlády České republiky ze dne 27. července 2020 č. 799 správcem Informačního systému národní infrastruktury pro prostorové informace, který byl vyvinut v rámci implementace GeoInfoStrategie jako nástroj na správu sebraných, konsolidovaných, strukturovaných a průběžně aktualizovaných informací o zdrojích prostorových dat a služeb nad prostorovými daty, požadavcích uživatelů na prostorová data a služby nad nimi (životní události i agendy veřejné správy), bude zajišťovat jeho rozvoj v kontextu rozvoje eGovernmentu.

Správa a rozvoj Terminologického slovníku národní infrastruktury pro prostorové informace a souvisejícího centrálního systému

MV, které je na základě usnesení vlády ČR ze dne 27. 7. 2020 č. 799 správcem Terminologického slovníku národní infrastruktury pro prostorové informace a souvisejícího centrálního systému, které byly vyvinuty v rámci implementace GeoInfoStrategie a představují univerzální platformu pro tvorbu, správu a publikování jednotné terminologie pro oblast prostorových informací, bude zajišťovat jejich další rozvoj a propojování prostřednictvím centrálního systému s terminologickými slovníky jiných subjektů tak, aby postupně docházelo k harmonizaci terminologie vztahující se k oblasti prostorových informací napříč oblastmi působení veřejné správy a ve spolupráci se subjekty veřejné správy i dalšími subjekty.

Zákon o národní infrastruktuře pro prostorové informace

Vláda ČR svým usnesením ze dne 19. 7. 2021 schválila věcný záměr zákona o národní infrastruktuře. Na základě uvedeného usnesení MV vypracuje a vládě do 31. 12. 2022 předloží návrh zákonné úpravy navazující na věcný záměr.

Projekt Vybudování Informačního systému pro veřejné služby a služby veřejné správy INSPIRE

Hlavním cílem projektu je vybudovat centrální informační systém pokrývající území ČR pro naplnění povinností ČR v oblasti dat přílohy III tématu 6. Veřejné služby a služby veřejné správy směrnice INSPIRE (2007/2/ES). Zdrojem primárních (neharmonizovaných) dat přílohy III tématu 6 směrnice INSPIRE budou DTM krajů pro data o sítích technické infrastruktury a tematické resortní datové zdroje, popř. resortní ISVS (MV, MZd, MPSV, MŠMT, MŽP a MO) pro ostatní data. Realizace projektu byla zahájena 1. 10. 2019, projekt bude ukončen k 31. 12. 2022.

Nové povinnosti v otevřených datech

Dne 1. 2. 2022 vešla v účinnost nová povinnost pro všechny státní orgány, kraje a obce s rozšířenou působností zveřejňovat metadata informací na svých úředních deskách v podobě otevřených dat.

V této souvislosti MV v červenci 2021 vydalo standard jak data zveřejňovat a zajistilo potřebnou metodickou podporu. Podniknuté kroky jsou v souladu s Programovým prohlášením nové vlády, které předpokládá další posílení role otevřených dat a implementaci směrnice EP a Rady o otevřených datech. Přípravuje se věcný záměr nového zákona o správě dat veřejného sektoru, analýza dopadů otevřených dat za rok 2021 a také komunikační strategie pro cílové skupiny otevřených dat.

Současně je připravena výzva na zpracování návrhu technického řešení, jehož realizace je plánována v letech 2022 a 2023. Bude se jednat o úpravu registru práv a povinností, která zejména zpřístupní jeho obsah jako otevřená data, zavede novou verzi číselníků v souladu s otevřenou formální normou a umožní načítání číselníků z lokálních katalogů.

3.2.2 Instituce, regulace a podpora podnikání v reakci na COVID

Komponenta Systémová podpora veřejných investic

Komponenta	Subkomponenta
4.1 Systémová podpora veřejných investic (MMR)	Reforma: Podpora přípravy projektů
	Reforma: Analyticko-metodická podpora
	Investice: Analytický software pro podporu rozhodování

Komponenta 4.1. Systémová podpora veřejného investování byla schválena vládou spolu s celým NPO, nicméně následně byla zařazena do skupiny komponent, které budou financovány z národních zdrojů. Vzhledem k napjatému stavu Státního rozpočtu (ve vazbě na nelehkou situaci vyvolanou COVID-19) byla realizace komponenty částečně pozastavena – tzn. formálně se připravuje zpuštění komponenty, nicméně vzhledem tomu, že na její implementaci nebyly v roce 2021 alokovány žádné finanční prostředky, tak nebylo možné spustit ani metodickou-školící práci, ani dotační podporu přípravy investičních projektů.

V současné době MMR zaslalo na MPO žádost o znovuzařazení komponenty 4.1 mezi komponenty, které budou financovány z evropských zdrojů a čeká na stanovisko.

V případě kladného stanoviska MPO, či v případě alokace potřebných finančních prostředků ze Státního rozpočtu na rok 2022, je možné okamžitě spustit koordinační a kompetenční pilíř komponenty (ten spočívá ve zahájení prací na metodických dokumentech pro oblast zelené tranzice a digitální transformace, dále školení územních partnerů v identických tématech a vytvoření mikrotýmu, který se bude věnovat problematice veřejného investování s cílem usnadnit digitální transformaci a zelenou tranzici územním partnerům) a v druhé polovině roku i první výzvu pro výběr projektů určených pro podporu jejich přípravy.

Analýza rizik a potenciálních překážek v implementaci ukázala následující rizika:

- procesní –
 - Nejsou nastaveny procesy z pohledu řízení programu na MPO – každý vlastník je de facto odpovědný vůči komisi nezávisle:

dopad: každý vlastník komponenty řídí proces a program dle svých vlastních postupů, což vede k nejednotnému přístupu k povinnostem z RRF plynoucím
 - MPO-DU má celou řadu pravomocí stanovených Usnesením vlády ze dne 17. 5. 2021, ale nemá odpovědnost za řádné plnění plánu. Tato odpovědnost je opět přenesena na vlastníka komponenty.
 - Kontrolní a auditní činnost je v kompetenci vlastníka komponenty, což v důsledku, kdy je vlastník příjemcem, znamená střet zájmů.
- finanční –
 - Neproplacení finanční alokace na některé z období dáno havárií ostatních komponent NPO - každá komponenta je rozdělena do několika milníků a cílů – ČR se zavázala,

že každý půl rok vykáže příslušný počet milníků a cílů za celý RRF a následně dojde k refundaci finanční částky za daný půlrok. V případě, že dojde k „havárii“ některé z komponent a ta nebude schopna dosáhnout svých cílů či milníků – je možné, že nedojde k proplacení NEJEN finanční alokace na jeden daný cíl, ale celé půlroční platby – platby za všechny milníky a cíle, ke kterým jsme se k danému datu zavázali. Toto je sice extrémní scénář, ale možný scénář, protože Evropa tuto možnost reálně má. Otázkou je, jaký dopad na MMR by příp. mělo, kdyby z jeho zavinění došlo k zrušení jedné z plateb RRF.

Komponenta Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky

Komponenta	Subkomponenta
4.2 Nové kvazikapitálové nástroje na podporu podnikání a rozvoj ČMZRB v roli národní rozvojové banky (MPO)	Reforma: Rozvoj Českomoravské záruční a rozvojové banky jako národní rozvojové banky
	Investice: Vývoj nové řady kvazikapitálových nástrojů na podporu podnikání - produkt Mezanin

ČMZRB byla na podzim 2021 přejmenována na Národní rozvojovou banku (NRB) a aktualizovala svou strategii o implementaci kvazikapitálových úvěrů¹¹ v souladu s ESG principy. Během 1. čtvrtletí 2022 budou dokončeny milníky přípravy implementačního plánu a podpisu dohody o financování k finančnímu nástroji Mezanin mezi MPO a NRB. Vyhlášení výzvy finančního nástroje a příjem žádostí je plánováno ve 2. čtvrtletí 2022. Produktem Mezanin podpoří Národní rozvojová banka zelené investice malých a středních podniků zvýhodněnými podřízenými úvěry. Hlavní implementační riziko nastavení metodiky výběru projektů v souladu s podmínkami 'Do No Significant Harm' je zmírňováno konzultacemi s Evropskou komisí v průběhu přípravy.

Komponenta Protikorupční reformy

Komponenta	Subkomponenta
4.3 Protikorupční reformy (MPO, MSP, MF)	Reforma: 1.1 Ochrana oznamovatelů protiprávního jednání
	Reforma: 1.2 Posílení legislativního rámce a transparentnosti v oblasti soudů, soudců, státních zástupců a soudních exekutorů
	Reforma 1.3 Sběr a analýza dat o korupci
	Reforma 1.4 Stanovení pravidel pro lobbování
	Reforma 1.5 Kontrola a audit

¹¹ Definice kvazikapitálových nástrojů: Kvazikapitálové investice stojí mezi kapitálovou investicí a úvěrem, jsou rizikovější než přednostní dluh a méně rizikové než běžné kapitálové investice a nejsou zajištěny pro případ nesplacení. Mohou mít strukturu úvěru, nezajištěného a podřízeného (včetně mezaninového) dluhu, který lze v některých případech převést na kapitál, nebo prioritních akcií (<https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/financi-nastroje/kapitalove-vstupy>).

Komponenta se skládá z celkem 5 reforem, přičemž pokrok v realizaci bude uveden ke každé reformě zvlášť. Všechny reformy se realizují bez výzev.

1.1 Ochrana oznamovatelů protiprávního jednání

Reforma má nastaven jeden závazný milník „Přijetí zákona o ochraně oznamovatelů a souvisejícího změnového zákona“ s termínem splnění do Q4 2024.

V rámci reformy se kromě přijetí zákona počítá také s vytvořením elektronického komunikačního kanálu pro oznamování protiprávního jednání - tzv. vnější oznamovací systém. Ten byl spuštěn k 17. 12. 2021, jak v rámci přímého vertikálního účinku požadovala směrnice EP a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, a je dostupný na webových stránkách oznamovatel.justice.cz. Kromě vnějšího oznamovacího systému Ministerstvo spravedlnosti spustilo rovněž svůj vnitřní oznamovací systém, který je umístěn tamtéž. Ministerstvo spravedlnosti dále k oblasti zavádění vnitřních oznamovacích systémů zpracovalo pro ostatní povinné subjekty metodiku. Metodika je k dispozici na: <https://oznamovatel.justice.cz/pravni-uprava-a-metodicke-doporuceni/>. Návazně byly uskutečněny konzultace s povinnými subjekty a byly pro ně uskutečněny webináře věnované povinnostem vyplývajícím z přímého vertikálního účinku zmíněné směrnice a vydané metodice. V rámci projektu „Zintenzivnění boje proti korupci zvyšováním povědomí veřejného sektoru se zaměřením na soudce, orgány činné v trestním řízení a veřejnou správu“ podporovaného z Fondů EHP 2014–2021 je rovněž plánováno uskutečnění mediální kampaně.

Návrh zákona byl dne 12. 5. 2021 schválen v 1. čtení v PSP ČR, nicméně další projednávání bylo ukončeno s koncem volebního období. Návrh zákona tak bude nutné do legislativního procesu předložit znovu.

Termín předložení návrhu zákona vládě bude stanoven Plánem legislativních prací vlády na rok 2022.

Rizikem u této reformy, stejně jako u všech legislativních procesů, je nedostatečná politická shoda na konkrétní podobě návrhu zákona a rezervovaný postoj jak zástupců podnikatelů, tak odborů k navrhované právní úpravě.

1.2 Posílení legislativního rámce a transparentnosti v oblasti soudů, soudců, státních zástupců a soudních exekutorů

Reforma má nastaveny dva závazné milníky „Přijetí novely zákona o soudech a soudcích“ s termínem splnění do Q4 2021 a „Přijetí novely zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů“ s termínem splnění do Q4 2024.

Obsahem reformy je tedy přijetí výše uvedených novel, z nichž první aktivita s termínem Q4 2021 byla včas splněna a novela zákona č. 6/2002 o soudech a soudcích byla přijata pod č. 218/2021 Sb. Zákon je od 9. 6. 2021 platný a účinnost zákona nastala k 1. 1. 2022 s výjimkou ustanovení bodů 23, 27, 28, 33 a 35 první části čl. I, která nabývají účinnosti dnem 1. 7. 2022.

Druhá aktivita reformy je zaměřená na přijetí novely zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, tedy na přijetí návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tento návrh projednáváný v předchozím volebním období jako sněmovní tisk č.

683, byl dne 10. 12. 2020 projednán v 1. čtení PSP ČR a postoupen Ústavně právnímu výboru, kde bylo jeho projednávání přerušeno a do konce funkčního období projednán nebyl.

Pokud jde o rizika, v případě novely zákona o soudech a soudcích není s riziky počítáno, jelikož tato novela ze své podstatné části již nabyla účinnosti. V případě novely zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů lze riziko spatřit v možnosti, že předmětná novela nebude přijata a k realizaci reformy tak nedojde.

1.3 Sběr a analýza dat o korupci

Reforma je realizována Sociologickým ústavem Akademie věd ČR ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti jako jejím aplikačním garantem. Reforma k dosažení cílů využívá inovativní nástroje založené na uplatnění vhodných sociologických metod.

Reforma má nastaven jeden závazný milník „Vytvoření metodiky měření korupce v České republice“ s termínem splnění do Q4 2023.

Reforma probíhá dle schváleného harmonogramu. Proběhly již hloubkové rozhovory s experty a navržení výzkumných nástrojů. V průběhu února 2022 byl zahájen online průzkum mezi prvními insidery.

Relevantní rizika nejsou identifikována.

1.4 Stanovení pravidel pro lobbování

Reforma má nastaven jeden závazný milník „Přijetí zákona o lobbování“ s termínem splnění do Q1 2026.

Návrh zákona, který je předmětem této reformy, byl již projednáván v PSP ČR, jeho 3. čtení ale nebylo před koncem volebního období dokončeno. Proto bude nutné návrh zákona předložit do legislativního procesu znovu. Termín předložení návrhu zákona vládě bude stanoven Plánem legislativních prací vlády na rok 2022.

Rizikem u této reformy je nedostatečná politická shoda na konkrétní podobě návrhu zákona.

1.5 Kontrola a audit

Reforma se skládá z 8 závazných milníků (M207 – M214), jejichž splněním je podmíněna 1. souhrnná žádost o platbu. Vzhledem k zaměření jednotlivých milníků, které nastavila Evropská komise, bylo nutné reformu gesčně rozdělit mezi několik subjektů implementační sktruktury. Mezi tyto subjekty patří MPO-DU, které má v gesci milníky č. 207, 208, 213 a 214. Dalším subjektem je MF – Auditní orgán, které má v gesci milníky č. 209, 210, 211 a spolupodílí se na milníku č. 214. Posledním subjektem podílejícím se na reformě je MSp, které má v gesci milník č. 212 a dále spolupracuje s ostatními subjekty na milnících v jejich gesci.

Pro lepší přehlednost budou informace o pokroku v implementaci podávány ke každému milníku zvlášť.

- M207 (MPO) *System pro shromažďování, uchovávání a zpřístupňování údajů týkajících se všech konečných příjemců včetně všech skutečných majitelů (jak je stanoveno v čl. 3 odst. 6 směrnice o boji proti praní peněz):*

Milník má termín splnění Q2 2022. Obsahem milníku je popis postupu shromažďování dat, který je na centrální úrovni zakotven v Metodickém pokynu monitorování. Ten byl již schválen Řídicím výborem NPO a je od 1. 2. 2022 v platnosti. Zmiňovaný metodický pokyn ve svých přílohách pokrývá požadavky na mapování informačních systémů do úrovně vlastníků komponent a obsahuje i) přehled všech systémů sběru dat a ii) popis sběru dat na úrovni každého VK. Další přílohou je popis napojení na Informační systém skutečných majitelů (ISSM) od MSp.

V současné době je schválený a platný Metodický pokyn monitorování a sesbírány přehledy všech systémů sběru dat a popis sběru dat na úrovni VK. Stejně tak je hotov popis realizace napojení na ISSM, na propojení informačních systémů VK s webovou službou ISSM se intenzivně pracuje s dodavateli systémů.

Součástí této popisné části milníku 207 bude ještě analytické zadání modulu Agendového informačního systému. Toto zadání popisuje přenos a sběr dat o plnění milníků a cílů a dále dat požadovaných článkem 22 nařízení 241/2021.

- M208 (MPO) *Vytvoření a provádění akčního plánu pro správní systém koordinačního subjektu, zejména pokud jde o dostatečné a systematické předcházení střetu zájmů v souvislosti s Nástrojem pro oživení a odolnost:*

Milník má termín splnění Q4 2021. Akční plán byl v termínu vytvořen a před koncem roku 2021 odeslán EK k vyjádření. V průběhu ledna 2022 obdrželo MPO-DU připomínky ze strany EK a MF-AO, které následně ve spolupráci s MSp vypořádalo. Upravená verze akčního plánu byla dne 4. 2. 2022 představena vlastníků komponent. Po projednání Akčního plánu s vlastníky komponent proběhlo druhé kolo připomínek VK a ze strany MPO-DU byl vytvořen kontrolní list. Momentálně se zpracovávají připomínky VK ke kontrolnímu listu. Dne 14. 3. 2022 obdrželo MPO-DU připomínky ze strany EK, které jsou již vypořádané a jejich vypořádání se bude opětovně zasílat k vyjádření EK. Na následujícím jednání Řídicího výboru NPO se očekává schválení Akčního plánu.

- M209 (MF) *Opatření proti střetu zájmů prováděná koordinačním subjektem:*

Milník má termín splnění Q2 2022. Předmětem milníku je audit implementace opatření přijatých akčním plánem v rámci M208. Vzhledem k tomu, že termín pro implementaci opatření v rámci milníku 208 je také Q2 2022, opatření ještě nebyla implementována. Audit bude zahájen do konce Q1 2022. Předpokládaný termín ukončení auditu je 30. 6. 2022.

- M210 (MF + MPO) *System úložišť:*

Milník má termín splnění Q2 2022. Tento milník tvoří zejména definování a funkční provádění systému úložišť. Výstupem milníku má být auditní zpráva AO o funkčnosti systému úložišť. Část systému úložišť je zajišťována VK a část MPO-DU. VK zajišťuje informační systémy na úrovni implementace milníků a cílů a MPO-DU zajišťuje svodný systém pro uložení informací o plnění milníků a cílů a informací dle čl. 22 nařízení 241/2021. Zvoleným systémem na straně MPO-DU bude Agendový informační systém (AIS). V rámci AIS vzniká nadstavba systému pro ukládání, archivování a zpřístupňování informací NPO. MPO počítá v požadovaném rozsahu (tj. ukládání dat

spojených s čl. 22 a s vykazováním milníků a cílů) s dokončením objednávky nadstavby systému do stanoveného termínu, tedy do konce června 2022. Momentálně se uzavírá analytické zadání na datovou větu na straně dodavatele. Poté bude cca 4 týdny probíhat realizace. Zároveň průběžně probíhá realizace v testovacím prostředí a dále se nyní plní číselníky, které se následně budou ověřovat u VK. Jakmile bude systém zprovozněn a uveden do provozu, bude zahájen audit z úrovně Auditního orgánu za účelem ověření funkcionalit daného systému uložišť. V současné době probíhá připomínkování analytického zadání ze strany vlastníků komponent. Očekáváme splnění podmínek souvisejících s tímto milníkem do první žádosti o platbu.

- M211 (MF) *Auditní strategie zajišťující nezávislý a účinný audit provádění Nástroje pro oživení a odolnost:*

Milník má termín splnění Q4 2021. Výstupem milníku je Auditní strategie, kterou AO zpracoval a odeslal v termínu prostřednictvím MPO-DU Evropské komisi. AO obdržel od EK připomínky, které do auditní strategie zapracoval. Dne 21. 1. 2022 proběhl bilaterální meeting AO a EK, na kterém AO auditní strategii Evropské komisi detailně představil. EK již nevnese žádné další připomínky. Milník lze pokládat za splněný.

- M212 (MSP) *Přezkum definice skutečného vlastnictví v souvislosti se systémem kontroly Nástroje pro oživení a odolnost:*

Milník má termín splnění Q4 2021. MSP vypracovalo požadovanou analýzu věnující se otázce vymezení pojmu skutečného majitele a evidence skutečných majitelů podle české právní úpravy ve srovnání s požadavky AML směrnice, a to v požadovaném termínu.

Od listopadu 2021 zároveň probíhá řízení o nesplnění povinnosti transpozice směrnice (EU) 2015/849 ve znění směrnice (EU) 2018/843, konkrétně Evropská komise konstatuje nesprávné provedení čl. 3 bodu 6 a článku 30 ohledně transparentnosti informací o skutečném vlastnictví a jejich začlenění do vnitrostátních centrálních registrů.

S ohledem na průběh řízení o nesplnění povinnosti bude předložena novela zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, která bude reflektovat požadavky EK. Vzhledem k tomu, že uvedená novela zákona se stala dodatečnou podmínkou pro možnost podání první žádosti o platbu v rámci NPO, je nezbytné, aby novelizace, respektive platnost a účinnost novely byla zajištěna nejpozději ve třetím čtvrtletí roku 2022. Současně dojde ve stejném termínu k revizi vypracované analýzy, aby reflektovala výhrady dle zmíněného infringementu a obsah zmíněné novely zákona.

- M213 (MPO) *Pokyny pro předcházení střetům zájmů a jejich řešení:*
- M214 (MPO + MF) *Postupy pro předcházení střetu zájmů v souladu s článkem 61 finančního nařízení:*

Oba milníky (M213 a M214) mají termín splnění Q2 2022. Výstupem milníku č. 213 jsou Metodický pokyn Redflags a Průvodce ke střetu zájmů dle čl. 61. Metodický pokyn Redflags byl již schválen Řídicím výborem NPO a je tedy platnou součástí metodického prostředí NPO. Průvodce ke střetu zájmů (Průvodce) se finalizuje, u něj proběhly koncem ledna 2022 konzultace s Evropskou komisí, ze kterých vzešla potřeba Průvodce upravit. Upravená verze Průvodce byla opětovně představena VK a nyní se zpracovávají jejich připomínky. Připomínky ze strany EK se očekávají v nejbližších dnech. Předpokládá se brzké dokončení Průvodce a jeho schválení na následujícím Řídicím výboru NPO,

poté zahájí audit auditní orgán, jehož výsledkem by měla být zpráva auditora bez výhrad o účinnosti systému vnitřní kontroly NPO. Předpokládané zahájení auditu je plánováno začátkem Q2 2022. Stanovený termín pro vytvoření a přijetí Průvodce do 31. 3. 2022 bude dodržen.

V reformě se nerealizují žádné výzvy.

Rizika se vyskytují pouze taková, která se týkají včasného splnění milníků, a to zejména s ohledem na praktické provádění opatření z milníků vyplývajících.

Komponenta Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy

Komponenta	Subkomponenta
4.4 Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy (MV)	Reforma: Zvýšení efektivity, pro-klientské orientace a využití principů evidence-informed ve veřejné správě

Komponenta Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy obsahuje **reformu „Zvýšení efektivity, pro-klientské orientace a využití principů evidence-informed ve veřejné správě“**, která cílí na zvýšení efektivity státní správy, její pro-klientské orientace, resp. posílení pozice občana jako klienta veřejné správy, ale také na zvýšení využití evidence-informed přístupu v rozhodovacích procesech a tvorbě veřejných politik. **Reforma se skládá ze dvou ucelených částí, které probíhají paralelně a jejichž podpora z RRF bude probíhat mezi lety 2023–2025. V roce 2022 bude pokračovat příprava na zahájení implementace komponenty v roce 2023.** Součástí přípravy bude i identifikace rizik a přijetí opatření na jejich případnou eliminaci.

Alokace z celkového plánu na tuto komponentu činí bez DPH: 33,7 mil. Kč.

Cílem první části reformy, a to zvýšení využívání principů evidence-informed, je vybudování datového úložiště, které bude obsahovat relevantní údaje např. o procesech, výkonech, personálních kapacitách ve veřejné správě, na úrovni centrální i územní veřejné správy. V roce 2021 byla zahájena přípravná fáze, která bude pokračovat i v roce 2022. Výstupem bude návrh technického řešení tak, aby mohl být v roce 2023 zahájen samotný proces vybudování datového úložiště, jehož dokončení je plánováno v roce 2025.

Současně bude v roce 2022 probíhat příprava vzdělávacího programu pro front-office úředníky v pro-klientském přístupu, který je součástí druhé části reformy, a to zvýšení pro-klientské orientace veřejné správy. V roce 2022 bude zahájena pilotní verze vzdělávacího programu pro front-office úředníky, který je součástí projektu Public Governance Review (Hodnocení výkonu veřejné správy v ČR a doporučení pro budoucí strategický rozvoj z pohledu OECD). Tento projekt je finančně podpořen z Norských fondů a je realizován ve spolupráci s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Na tuto pilotní verzi vzdělávacího programu následně v roce 2023 naváže vzdělávací program podpořený z RRF. Cílem je v letech 2023–2025 proškolit 1000 front-office úředníků územních samosprávných celků a územních orgánů státní správy.

S ohledem na charakter komponenty, která obsahuje reformu ve formě definovaného projektu, nebudou v rámci této komponenty vyhlášeny výzvy.

Komponenta Rozvoj kulturního a kreativního sektoru

Komponenta	Subkomponenta
4.5 Rozvoj kulturního a kreativního sektoru (MK)	Reforma: Obnova kulturního a kreativního sektoru - status umělce/umělkyně
	Reforma: Transformace Státního fondu kinematografie na Fond Akvizice
	Reforma: Kooperativní financování kulturních institucí
	Investice: Rozvoj regionálního kulturního a kreativního sektoru
	Investice: Digitalizace KKS
	Investice: Modernizace kulturních institucí
	Investice: Kreativní vouchery
	Investice: Podpora výzkumu a vývoje v oblasti sociálních a humanitních věd

Komponenta reaguje na krizi způsobenou COVID-19 a je založena na novém strategickém rámci Ministerstva kultury. Hlavní cílem je celková reforma přístupu ke kulturnímu a kreativnímu sektoru (KKS) v České republice. Reformy by měly zajistit rozvinutí širší role kultury rozvoj kulturních a kreativní odvětví (KKO) jako součást přechodu k nízkouhlíkové ekonomice.

První dvě reformy posílí odolnost KKS a zajistí jeho vyšší stabilitu v pokrizovém období. Legislativní ukotvení kooperativního financování zvýší udržitelnost kulturní infrastruktury. Přímou reakcí na krizi je pak legislativní reforma zavádějící status umělce a umělkyně. Cílem je vytvořit stabilnější pracovní prostředí v KKS a pomoci s naplněním specifických doporučení Rady pro ČR díky podpoře zaměstnanosti aktivními politikami na trhu práce a poskytováním dovedností včetně digitálních dovedností (CSR 2020). Reformy jsou doplněny o investice do lidského kapitálu a regionální infrastruktury. Obecným cílem těchto komplexních programů a reforem je rozvíjet kapacitu KKS skrze mezisektorové vazby.

Rozvoj KKO se soustředí na dvě zásadní doporučení Rady pro ČR, a to přechod k nízkouhlíkovému hospodářství spolu s odstraněním překážek bránících rozvoji plně funkčního inovačního ekosystému (CSR 2019). Klíčová opatření Národního plánu obnovy jsou založena na Strategii rozvoje kulturních a kreativních odvětví 2021-2025+. Reformním krokem je transformace Státního fondu kinematografie na Státní fond audiovizí se širším polem působnosti, které umožní efektivnější podporu audiovizí včetně herního vývojářství (tato reforma není financována z Recovery and Resilience Facility). Zavedení nástroje kreativních voucherů pro malé a střední podniky napomůže s přístupem inovativních podniků k financování (CSR 2020). Jedná se o první systematický program podpory KKO a jeden z mála komplexních programů poskytujících mikrodotace pro malé a střední podniky.

Reformy a veřejné investice nad rámec Národního plánu obnovy

Veřejná správa

Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 - 2020 (SRRVS) představoval základní dokument vymezující rozvoj veřejné správy (VS) i eGovernmentu v předmětném období, přičemž naplňování specifických cílů a opatření, které jsou specifikovány v **Implementačních plánech k SRRVS**, bude v souladu s podmínkami implementace **dobíhat ještě do r. 2023**; následně bude provedeno vyhodnocení realizace SRRVS.

V červnu 2022 bude vládě předložena **Výroční zpráva o stavu veřejné správy za rok 2021**, která popíše aktuální stav VS a zaměří se na vybraná aktuální témata. V roce 2022 proběhne další běh vzdělávacího programu pro volené zástupce měst a obcí Zastupitel v kurzu. Pokud to situace dovolí, bude se konat šestý ročník celostátní **konference Moderní veřejná správa** a sedmý ročník motivační soutěže **Přívětivý úřad** v kategorii obcí s rozšířenou působností, jejímž cílem je zlepšovat klientské služby městských úřadů. V roce 2022 by se také měl uskutečnit speciální **vzdělávací program pro obecní a městské úřady ke komunikaci s osobami zdravotně postiženými, cizinci a seniory**. Plánováno je rozpracování výkonového financování ve vztahu k dalším agendám VS, vykonávaným v přenesené působnosti. Dále **pokračují práce na analýze právního řádu ČR za účelem identifikace (a následného zrušení) obsoletních právních předpisů**, rozvíjeno bude také využití Metodiky easy-to-read na obou úrovních VS. ČR realizuje od roku 2018 projekt **Vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a propagace aktivit v oblasti eGovernmentu**. Tento projekt je zaměřen na zvýšení povědomí občanů o existenci moderních nástrojů eGovernmentu, orientace v elektronické veřejné správě, porozumění 76 fungování jednotlivých nástrojů a ujištění o jejich bezpečnosti. Na digitalizaci konkrétních agend (volby, matriční oblast či akreditace vzdělávacích programů) se zaměřuje projekt **Podpora elektronizace vybraných oblastí veřejné správy**.

V průběhu roku 2019 byl vytvořen a v květnu 2020 vládou schválen nový koncepční materiál **Klientsky orientovaná veřejná správa 2030** (který na SRRVS navazuje), včetně prováděcího **Akčního plánu na léta 2021 - 2023**. Jeho vizí je dosáhnout v roce 2030 takové VS, která bude maximálně klientsky orientovaná a bude vytvářet podmínky pro další zvyšování kvality života obyvatel a růst prosperity ČR. Vize je rozpracována v pěti strategických cílech, zaměřených na dosažení věcného posunu v konkrétních oblastech fungování VS. V prvních třech letech budou tyto strategické cíle implementovány na základě zpracovaného **Akčního plánu na léta 2021-2023**.

V průběhu roku 2022 se předpokládá příprava, finalizace či implementace řady opatření Koncepce, mj. dobudování databáze platných právních předpisů územních samosprávných celků či nové systémové uchopení inovací ve veřejné správě. Zlepšena bude také komunikace s veřejností a participace občanů na rozhodovacích procesech, pokračovat bude zvyšování odborných kompetencí volených zástupců i úředníků územně samosprávných celků a státních zaměstnanců vykonávajících státní službu.

Provádění zákona o státní službě

V rámci implementace **zákona o státní službě** byly připraveny dílčí novely zákona o státní službě, které svým obsahem **reagují na budoucí právní úpravu**. S účinností zákona č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další **elektronizací postupů orgánů veřejné moci**, dochází k novelizaci ustanovení **§ 180 – 183 zákona o státní službě**, jejichž obsahem je zejména rozšíření údajů **Rejstříku státních zaměstnanců a zaměstnanců** ve služebních úřadech, doplnění údajů o zaměstnancích v pracovním poměru, jimiž je obsazeno služební místo a údajů o zaměstnancích v pracovním poměru. Dílčí novela v ustanovení § 183 rovněž upravuje zřízení **portálu vzdělávání** jako informačního systému veřejné správy, jehož účelem je **zajištění vzdělávání v elektronické podobě** a vedení evidence o absolvovaném vzdělávání státních zaměstnanců a zaměstnanců v pracovním poměru ve služebních úřadech.

V průběhu roku byly také aktualizovány **Metodické pokyny** náměstka ministra vnitra pro státní službu, a to metodický pokyn **č. 2/2019**, kterým se stanoví podrobnosti ke **změnám služebního poměru** a metodický pokyn **č. 1/2020**, kterým se stanoví podrobnosti ke **skončení služebního poměru**.

V neposlední řadě byla dne 4. října 2021, na základě usnesení vlády ze dne 23. srpna 2021 č. 723, podepsána **Nová kolektivní dohoda vyššího stupně**, která nabyla účinnosti dnem **1. 1. 2022**.

Také bylo novelizováno nařízení vlády č. 1/2019 Sb., o oborech státní služby, a vyhláška č. 162/2015 Sb., o podrobnostech úřednické zkoušky, a to s účinností od 1. 4. 2022. Aktuálně je také revidováno nařízení vlády č. 92/2015 Sb., o pravidlech pro organizaci služebního úřadu a v neposlední řadě je vedena diskuze ohledně dalšího směřování státní služby ve smyslu přípravy novely zákona o státní službě s důrazem na větší otevřenost státní služby a racionální řízení resortů, posílení řízení ministerstev, snížení administrativní náročnosti služebních vztahů, posílení kvality státní služby a depolitizace státní služby.

Hodnocení dopadů regulace

Hodnocení dopadů regulace (Regulatory Impact Assessment – RIA) je účinným a mezinárodně uznávaným nástrojem pro zkvalitňování legislativy a snižování její neopodstatněné zátěže, která dopadá na občany a podnikatele včetně těch malých a středních. Kontinuální metodická a koordinační činnost Úřadu vlády (Sekce LRV) přispívá k posilování procesní a obsahové stránky RIA. Slabinou zůstávají zejména absence systematického přístupu k přezkumu již existující legislativy (ex post RIA), nedostatečné kapacity pro provádění RIA na rezortech a veřejné konzultace k připravované legislativě. V příštích čtyřech letech proto gestor plánuje zavedení jednotného systému zpracovávání ex post RIA (aktualizace Obecných zásad pro RIA a metodická činnost), analýzu kapacit pro provádění kvalitní RIA (dotazníkové šetření ve spolupráci s MŽP) a změny v provádění veřejných konzultací (revize databáze konzultujících organizací – DataKO). Zmíněné kroky povedou především ke zvýšení kvality připravované legislativy a procesu její tvorby a rovněž umožní ověřovat její účinnost a informovaně rozhodovat o jejích případných změnách.

Veřejné zakázky

Právní úprava zadávání veřejných zakázek: Od 1. 1. 2021 byla do zákona o zadávání veřejných zakázek včleněna nová zásada udržitelného zadávání. V jejím rámci jsou zadavatelé veřejných zakázek povinni zohlednit – umožňuje-li to předmět a povaha veřejné zakázky – environmentální, prosociální a inovační aspekty veřejné zakázky. Probíhající edukační a metodologická kampaň byla v této souvislosti rozšířena o téma udržitelného zadávání veřejných zakázek.

Pokračování COVID programů – Záruka CK

V návaznosti na přetrvávající nepříznivý vývoj pandemie COVID-19 a na prodloužení i navýšení Dočasného rámce je realizována i v 1. pol. roku 2022 specifická podpora podnikatelských subjektů v oblasti CR – konkrétně formou bankovních záruk pro cestovní kanceláře. Podpora v gesci MMR, poskytovaná Národní rozvojovou bankou, navazuje na úspěšný program MPO COVID-Záruka CK, ukončený k 31. 12. 2021.

3.2.3 Výzkum, vývoj a inovace

Komponenta Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví

Komponenta	Subkomponenta
5.1 Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví (MŠMT)	Investice: Systémová podpora VaVal pro prioritní oblasti lékařských věd a související společenskovední disciplíny

Programem podpory výzkumu, vývoje a inovací (VaVal) podle § 2 odst. 2 písm. g) bodu 1. zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací) je program EXCELES. Tento program je implementačním nástrojem komponenty 5.1 „Excelentní výzkum a vývoj v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví“ Národního plánu obnovy. V roli vlastníka komponenty je MŠMT.

- 13. 9. 2021- Schválení programu EXCELES
- 8. 12. 2021 - Vyhlášení veřejné soutěže ve VaVal (VES1)
- Vyhodnocení VES1
- Vyhlášení výsledků VES 1
- 30. 6. 2022 - Uzavření smluv o poskytnutí podpory

Implementačním nástrojem komponenty 5.1 je „Program podpory excelentního výzkumu v prioritních oblastech veřejného zájmu ve zdravotnictví – EXCELES“, který byl schválen usnesením vlády České republiky ze dne 13. září 2021 č. 796. Zaměření programu vychází z analyticky identifikovaných národních potřeb a bylo v rámci přípravy dále konzultováno se zainteresovanými subjekty. Dne 8. prosince 2021 byla vyhlášena 1. veřejná soutěž ve výzkumu, vývoji a inovaci programu Exceles, jejímž očekávaným výsledkem je podpora 4-5 konsorciálních projektů. Podpis smluv o poskytnutí podpory je plánován ve 2.Q roku 2022.

Informace o vyhlášení výzev

- Výzva vyhlášena 8. 12. 2021
- Ukončení podávání projektů 7. 2. 2022

Identifikace rizik

1. Chybí finanční zdroje SR pro krytí DPH příjemců, kteří neuplatňují odpočet (VVŠ, VVI) .
Návrh řešení: Vstoupit v jednání s MPO-DU a MF a zajistit prostředky do kapitoly MŠMT.
2. Neexistence informačního systému.

Návrh řešení: Zřízeno samostatného úložiště pro přechodné ukládání dat komponentu 5.1; po spuštění IS bude třeba kapacit pro vložení všech dosud evidovaných dat a dokumentů.

Komponenta Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe

Komponenta	Subkomponenta
5.2 Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe (MPO)	Reformy: Řešení nových příležitostí a výzev prostřednictvím posilování výkonnosti českých podniků v oblasti výzkumu, vývoje a inovací (VaVal)
	Investice: Podpora zavádění inovací do podnikové praxe
	Investice: Podpora spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje (v souladu s Národní RIS3 strategií)
	Investice: Podpora výzkumu a vývoje v oblasti životního prostředí
	Investice: Podpora výzkumu a vývoje v synergických efektech s rámcovým programem pro výzkum a inovace

Cílem investic v rámci komponenty 5.2 *podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe* NPO je pomoci obnovení ekonomiky a posílení její odolnosti, a to zvýšením konkurenceschopnosti a flexibility podniků, zejména malých a středních (MSP), zvýšením inovační výkonnosti endogenních podnikatelských subjektů a příspěvkem ke zkvalitnění spolupráce v rámci inovačního ekosystému ČR. V průběhu roku 2022 budou postupně vyhlášovány veřejné soutěže či výzvy v jednotlivých níže uvedených programech podpory v rámci všech investic komponenty 5.2 a následně bude zahájena podpora vybraných projektů.

V rámci investice č.1 „Podpora zavádění inovací do podnikové praxe“, jejímž cílem je zintenzivnění zavádění produktových, procesních a organizačních inovací v MSP s důrazem na oblast digitalizace, bude v roce 2022 vyhlášena první ze dvou veřejných soutěží s alokací 500 mil. Kč.

Cílem investice č. 2 „Podpora spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje (v souladu s Národní RIS3 strategií)“ je podpora projektů aplikovaného výzkumu poskytováním dlouhodobé podpory spolupráce mezi výzkumnými organizacemi a podniky, zejména MSP. Plnění cíle této investice bude realizováno prostřednictvím programu TA ČR „Národní centra kompetence“ a veřejné soutěže vyhlášené v roce 2022 s alokací 1 500 mil. Kč.

Prostřednictvím programu TA ČR „Prostředí pro život“ bude realizována investice č. 3 „Podpora výzkumu a vývoje v oblasti životního prostředí“. Cílem investice je podpořit projekty aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací podávané výzkumnými organizacemi a podniky, jejichž cílem je řešení výzev definovaných ve Státní politice životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050. Veřejná soutěž vyhlášená v roce 2022 bude mít alokaci prostředků v rámci NPO ve výši 200 mil. Kč.

Prostřednictvím resortního programu MD „Doprava 2020+“, který administruje TA ČR, je realizována Investice: Podpora výzkumu a vývoje v oblasti dopravy. Investice spočívá v podílové podpoře projektů aplikovaného výzkumu podávaných výzkumnými organizacemi a podniky včetně projektů ve spolupráci, jejichž cílem je řešení výzev definovaných resortem dopravy v souladu s vládními strategiemi v oblasti dopravy a komunikací a resortní koncepcí podpory výzkumu. Oblast dopravního výzkumu by měla být podporována v rámci NPO komponenty 5.2.

Cílem investice č. 4 „Podpora výzkumu a vývoje v synergických efektech s rámcovým programem pro výzkum a inovace“ je financování projektů se značkou Seal of Excellence, který podporuje MSP s největším potenciálem rychlého růstu, a dále podpora projektů ERA NET Cofund (evropských partnerství), které řeší nejpálčivější výzvy v oblasti výzkumu a vývoje v mezinárodním kontextu. V roce 2022 se počítá se zapojením do několika ERA NET Cofundů, které umožní českým subjektům účastnit se mezinárodních projektů v jednotlivých tématech partnerství. Alokace na investici č. 4 je 500 mil. Kč.

Reformy a veřejné investice nad rámec Národního plánu obnovy

Rozpočtové provizorium v roce 2022 skončilo schválením zákona č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022 (10. 3. 2022). Pro rok 2022 jsou na výzkum, vývoj a inovace určeny výdaje ve výši 39,07 mld. Kč. Aktuálně probíhá příprava návrhu rozpočtu na VaVaI na rok 2023 se střednědobým výhledem na léta 2024 a 2025 a dlouhodobým výhledem do roku 2029.

Pokračuje realizace relevantních částí Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR 2021+ dle termínů uvedených u každého z celkem 28 opatření. Realizace opatření závisí na možnostech státního rozpočtu.

Zavádění systému hodnocení výzkumných organizací na národní úrovni dle Metodiky 2017+ probíhá v souladu s plánovaným harmonogramem, byla úspěšně realizována první čtyři kola hodnocení a zahájeno hodnocení v 5. roce. Podpora je podle zákona rozdělována na základě výsledků hodnocení a zajišťuje systematické budování vědecké základny v prvních stupních znalostního řetězce směřujících následně do experimentálního vývoje a inovací.

V rámci implementace **Inovační strategie ČR 2019-2030** (IS 2019+) byla řešena na několika zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace koordinace analytických aktivit v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Výstupem je schválení systémového projektu STRATIN pokrývajícího oblasti v gesci MŠMT či vazbu na Národní výzkumnou a inovační strategii pro inteligentní specializaci České republiky na roky 2021-2027 v gesci MPO. Dále bylo schváleno komplexní zadání analytických aktivit, které budou realizovány pro potřeby Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Je tak výrazně posílena analytická základna výzkumu, vývoje a inovací, která bude využitelná také pro další efektivní nasměrování systému finanční podpory výzkumu, vývoje a inovací v ČR.

Nad rámec NPO je realizován program na podporu průmyslového výzkumu a vývoje **TREND**. Jeho hlavním cílem je zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti podniků rozšířením jejich trhů v zahraničí pronikáním na trhy nové či posunem výše v globálních hodnotových řetězcích. Důraz je v něm kladen na naplňování priorit Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR, na rozvoj digitalizace a zavádění principů Průmyslu 4.0 včetně využívání technologií 5G.

Na podporu rozvoje start-upového ekosystému, zvýšení spolupráce mezi veřejnou, výzkumnou a podnikatelskou sférou a na tvorbu nových inovativních produktů s vysokou přidanou hodnotou bude pokračovat realizace systémového projektu **Technologická inkubace**. Projekt realizuje Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest a jeho cílem je postupně podpořit rozvoj cca 250 inovativních firem v tematicky zaměřených inkubačních centrech.

MMR ve spolupráci s agenturou CzechTourism a akademickou sférou plánuje v roce 2022 zadání výzkumné potřeby pro oblast cestovního ruchu, kterou bude realizovat prostřednictvím Technologické agentury ČR. Výstupem **projektu Monitoring potenciálu CR v ČR pomocí otevřených dat** bude

analýza potenciálu CR, jeho vyhodnocení a využití spolu s metodikou a technickým řešením pro automatický sběr, zpracování a vyhodnocení dat včetně jejich prezentace. Cílem je vytvoření efektivního nástroje na podporu cílení podpory a strategického plánování MMR, samosprávy i subjektů CR v destinacích v oblasti dalšího rozvoje udržitelného CR.

Velké výzkumné infrastruktury

V průběhu roku 2022 stanoví vláda ČR nový víceletý rozpočtový rámec financování velkých výzkumných infrastruktur z veřejných prostředků ČR a schválí projekty velkých výzkumných infrastruktur pro poskytování účelové podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na nadcházející sedmileté období 2023–2029. Hlavním východiskem k přijetí informovaného politického rozhodnutí vlády ČR o podpoře velkých výzkumných infrastruktur z prostředků účelové podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy budou výstupy komplexního mezinárodního peer-review hodnocení velkých výzkumných infrastruktur, jež bylo provedeno roku 2021 za zapojení nezpochybnitelných zahraničních expertů k problematice výzkumných infrastruktur. Stěžejní pro nastavení finančního rámce bude přitom nejen zohlednění výsledků uskutečněné evaluace, avšak také reflexe kumulativní inflace za uplynulé roky, která nebyla v minulých letech ve finanční podpoře velkých výzkumných infrastruktur nikterak promítnuta a ve skutečnosti tak způsobovala postupné relativní snižování podpory velkých výzkumných infrastruktur z veřejných prostředků ČR. Daný stav je v nadcházejícím období již neudržitelný nejen s ohledem na finanční náročnost velkých výzkumných infrastruktur, jakožto unikátních zařízení k provádění špičkového výzkumu, vývoje a inovací. Velké výzkumné infrastruktury představují i stěžejní pilíř výzkumného a inovačního ekosystému ČR a jsou předpokladem pro posilování znalostní, potažmo ekonomické konkurenceschopnosti ČR na mezinárodním poli. Vláda ČR bude proto podpoře velkých výzkumných infrastruktur z veřejných prostředků ČR věnovat náležitou pozornost a po letech rozpočtové stagnace zohlední jejich finanční potřeby.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

V roce 2022 je stále v realizaci Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), který významně přispívá k řešení dosud slabších míst v oblasti rozvoje zejména veřejného výzkumu a vývoje a doplňuje tak národní financování této oblasti. V roce 2022 se současně předpokládá schválení a zahájení realizace nového operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK), který navazuje na OP VVV a svými intervencemi pokračuje v podpoře oblastí, v nichž přetrvávají dlouhodobé problémy, a současně reflektuje nové výzvy v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Cílem OP JAK v oblasti VaV je zvýšení dlouhodobé konkurenceschopnosti českého výzkumu, vývoje a inovací.

3.3 Sociální spravedlnost

MPSV připravilo v letech 2020/2021 návrh důchodové reformy, která měla posílit spravedlnost, srozumitelnost a reflektovat udržitelnost důchodového systému. Součástí reformy bylo rozdělení důchodového systému na dva samostatné pilíře, posílení solidární (rovné) části důchodů, odstranění redukční hranice u složky důchodu vázané na minulé výdělků a nahrazení vyloučených dob obdobími pojištění s administrativně stanovenými vyměřovacími základy. Návrh nebyl do voleb v říjnu 2021 vládou projednán.

Na základě Programového prohlášení vlády ČR nově ustavené vlády připravuje MPSV novou verzi reformního návrhu. Základy budou odvozeny z výše uvedeného návrhu, avšak dojde k parametrickým i věcným úpravám, které by měly směřovat spíše do oblasti dlouhodobé udržitelnosti, včetně

zohlednění počtu vychovaných dětí. Současně, na rozdíl od návrhu minulé vlády, bude reforma obsahovat také úpravy třetího pilíře, spočívající v úpravách dobrovolné fondově financované složky důchodu.

Jednotlivé reformní kroky, reprezentované návrhy příslušných zákonů, budou připravovány a představovány postupně v průběhu druhé poloviny roku 2022 a celého roku 2023.

Z CSRs 2019: Podporovat zaměstnávání žen s malými dětmi, mimo jiné zlepšením přístupu k cenově dostupné péči o děti, a zaměstnávání znevýhodněných skupin. Zvýšit kvalitu a inkluzivnost systémů vzdělávání a odborné přípravy, mimo jiné podporou technických a digitálních dovedností a podporou učitelského povolání.

Potenciál českých žen na trhu práce není dostatečně využíván. I když je míra zaměstnanosti žen v ČR celkově výrazně nad průměrem EU, míra zaměstnanosti žen s malými dětmi je na evropském minimu (47,2 % vs. 63,1 % v roce 2018¹²). Kvůli nedostatečné nabídce zkrácených a flexibilních úvazků a nedostatečné nabídce dostupných služeb souvisejících s péčí o děti má ČR dlouhodobě nejvyšší míru dopadu rodičovství na zaměstnanost žen, přičemž rozdíl mezi mírou zaměstnanosti žen bez dětí a žen s dětmi do šesti let byl v roce 2020 ve výši 352 p. b. Rozdíl v průměrné mzdě žen a mužů patří v ČR k nejvyšším v rámci EU, avšak dostupná statistická data ukazují na mírné zlepšení v této oblasti. Dle aktuálních dat Eurostatu v roce 2018 činil v ČR rozdíl v odměňování žen a mužů, tzv. gender pay gap (GPG), 20,1 % a byl druhý nejvyšší v rámci EU. V roce 2019 klesl na 19,2 % a byl pátý nejvyšší v rámci EU (průměrný GPG v EU v roce 2018 činil 14,4 %, v roce 2019 poklesl na 13,7 %).¹³ Tzv. očištěný GPG¹⁴ činí 10 %, ¹⁵ zatímco v jiných zemích EU se pohybuje okolo 5 %.

Podpora zaměstnávání žen je v rámci politiky zaměstnanosti řešena prostřednictvím projektu „Podpora forem flexibilního zaměstnávání (FLEXI), který je v realizaci od 1. 1. 2021 a ukončen bude 30. 6. 2023. Projekt navazuje jednak na přijetí zákona č. 285/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další související zákony, a kterým byl do zákoníku práce pod § 317a implementován institut sdíleného pracovního místa, a jednak reaguje na zkušenosti s podporou tzv. „generačního tandemu“. Jádrem projektu FLEXI je tedy podpora vytváření sdílených pracovních míst a generačních tandemů, přičemž projekt obsahuje další podpůrné aktivity – příspěvek na zapracování a zajištění hlídání dětí či jiných závislých členů rodiny, cestovní výdaje či vstupné lékařské prohlídky. Projekt bude realizován po celý rok 2022.

Vláda pokračovala v naplňování Koncepce rodinné politiky, která obsahuje celkem 39 opatření za účelem komplexní podpory rodin s dětmi. Jedná se například o opatření zaměřená na zvýšení participace rodičů s dětmi na trhu práce například zvýšením dostupnosti služeb péče o (předškolní) děti, podporou flexibilních forem zaměstnávání, úpravou rodičovského příspěvku za účelem zvýšení

¹² Eurostat přestal tuto proměnnou sledovat. Poslední známý údaj je za rok 2018.

¹³ Blíže viz Eurostat: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_05_20/default/table?lang=en

¹⁴ Očištěný gender pay gap představuje míru rozdílu v odměňování, kterou nelze vysvětlit faktory, jako je odvětví, velikost podniku, délka praxe, věk či vzdělání. Naproti tomu do neočištěného GPG se promítají i další faktory, jako je horizontální segregace trhu práce (tedy např. zastoupení žen v hůře placených profesích), vertikální segregace trhu práce (tedy nízké zastoupení žen ve vedoucích pozicích), plný/částečný úvazek, atd. Vysokou míru vertikální segregace v ČR oproti průměru EU ukazuje např. *Index rovnosti žen a mužů* Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) za rok 2021, viz <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2021/domain/power/CZ>

¹⁵ Blíže viz publikace MPSV *Co víme o rozdílech ve výdělcích žen a mužů*:

https://rovnaodmena.cz/wp-content/uploads/2021/07/Shrnuti_o_GPG_168x240_06_23032021_jednostrany.pdf

možnosti využívání služeb péče o předškolní děti či opatření s cílem snižování genderových rozdílů v odměňování.

Novelou zákoníku práce je od ledna 2021 upraven koncept sdíleného pracovního místa jakožto nové flexibilní formy práce, kdy se na stejném pracovním místě mohou střídát alespoň dva zaměstnanci s kratší pracovní dobou.

V souladu s *Programovým prohlášením* budou již realizovaná opatření posílena o cílenou podporu kratších pracovních úvazků, včetně výhodného zdanění a slevy na pojistných odvodech. Celkově dojde ke zvýšení flexibility zákoníku práce v zájmu zaměstnavatelů i zaměstnanců.

V rámci probíhajícího projektu 22 % K ROVNOSTI zaměřeného na snižování rozdílů v odměňování žen a mužů vznikl Akční plán rovného odměňování 2022–2026, který je v současnosti ve schvalovacím procesu. Projekt zapojuje klíčové aktéry této problematiky, jako jsou Státní úřad inspekce práce (SÚIP), Kancelář veřejného ochránce práv, ÚP, sociální partneři a konkrétní zaměstnavatelé ze soukromého i veřejného sektoru. V rámci projektu pokračoval rozvoj a testování analytického nástroje Logib, a to ve veřejné i komerční sféře. Projekt pokračoval v mentoringu a poskytování poradenství veřejnosti, firmám i institucím.

Za účelem odstraňování genderových nerovností na trhu práce přijala vláda ČR 8. 3. 2021 **Strategii rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030**. Kromě podpory rovnosti žen a mužů na trhu práce se strategie zaměřuje mj. na potírání genderových stereotypů, zvyšování zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, podporu dostupnosti služeb péče o děti či prevenci domácího a sexuálního násilí.

Centrově i místně dostupné a kvalitní služby péče o děti jsou jedním z významných nástrojů při udržení kontaktu se zaměstnáním v době mateřské a rodičovské dovolené a vstupu/návratu rodičů na trh práce. Zároveň dle vládních cílů i doporučení EK jsou pro ČR klíčové, jelikož jsou významným opatřením v oblasti sladění pracovního a rodinného života (tzv. work-life balance), a mají tak dopad na míru zaměstnanosti rodičů s dětmi, ale i na vývoj porodnosti.

ČR se, v návaznosti na Koncept rodinné politiky ale také na NPO, zaměřuje na zvyšování kapacit kvalitních a dostupných služeb předškolní péče o děti (zejména pro děti do 3 let). V říjnu 2021 byla schválena novela zákona o dětských skupinách s cílem zajistit kvalitní dostupnou moderní službu pro nejmenší děti od 6 měsíců do věku povinné školní docházky prostřednictvím stabilního státního financování. Rovněž byla schválena nová vyhláška k provedení některých ustanovení zákona o dětských skupinách s cílem stanovit požadavky na prostory a provoz dětských skupin do 12 dětí, jakož i požadavky na standardy kvality péče a výživové normy pro děti do 3 let. Díky těmto změnám se nyní v ČR dynamicky rozvíjí komplexní a navazující systém kvalitních předškolních služeb.

Zákon o dětské skupině nastavuje základní parametry služby péče o děti od šesti měsíců (do zahájení povinné školní docházky) na nekomerční bázi. Souběžná novela zákona o daních z příjmu zavedla daňovou uznatelnost nákladů zaměstnavatele v souvislosti s poskytováním služeb péče o děti svých zaměstnanců a slevu na dani z příjmů pro rodiče, kteří využijí služeb péče o děti v souvislosti se vstupem (návratem) na trh práce.

K 3. 2. 2022 MPSV eviduje 1 281 dětských skupin s přibližně 16 760 místy pro děti. Do konce roku 2021 bylo z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) financováno prostřednictvím IROP 387 projektů zařízení péče o děti a předškolní vzdělávání s cílovou kapacitou 19 684 osob (z toho 3 016

míst pro děti do 3 let). Nová podporovaná kapacita je 9 810 míst (z toho 2 150 míst pro děti do 3 let v dětských skupinách a mateřských školách). Meziročně se počet mateřských škol zvýšil z 5 314 na 5 344 a počet tříd se zvýšil o 274. Meziročně se počet dětí v mateřských školách zvýšil o 2 886. Z projektu IROP bylo schváleno 3 761 980 476 Kč na rozvoj mateřských škol na období 2021–2027.

Z CSRs 2020: Zajistit odolnost systému zdravotní péče, posílit dostupnost zdravotnických pracovníků, primární péči a integraci péče a zavést služby elektronického zdravotnictví.

Podporovat zaměstnanost aktivními politikami na trhu práce, poskytováním dovedností (včetně digitálních dovedností) a přístupem k digitálnímu učení.

V roce 2022 bude nadále pokračovat realizace nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), zejména prostřednictvím vytváření pracovních míst pro znevýhodněné uchazeče o zaměstnání (nástroje společensky účelného pracovního místa (SÚPM) a veřejně prospěšných prací (VPP)), významný důraz bude kladen na zajištění rekvalifikací pro uchazeče a zájemce o zaměstnání. Význam rekvalifikací bude zesílen v souvislosti s uprchlickou vlnou v důsledku rusko-ukrajinského válečného konfliktu a příležitostí efektivně zapojit migranty v ekonomicky aktivním věku na trh práce.

Od 1. 1. 2019 je v realizaci projekt „Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání“ (PDÚ), jehož realizace bude ukončena 31. 12. 2023. Projektem je podporována pracovní integrace osob nejvíce znevýhodněných na trhu práce – osob dlouhodobě nezaměstnaných. Podíl této skupiny na uchazečích o zaměstnání k 31. 12. 2021 činil 33,4 %, v průběhu roku 2021 tak stoupl o 9,8 p. b. Projekt PDU kombinuje nástroje zaměřené na aktivizaci dlouhodobě nezaměstnaných osob prostřednictvím poradenských aktivit a krátkodobých zaměstnání s nástroji podporující pracovní uplatnění – rekvalifikace a vytváření dotovaných pracovních míst. Doprovodně je podporována úhrada cestovních nákladů na aktivity projektu či zajištění hlídání dětí. V roce 2022 budou aktivity tohoto projektu doplněny o nástroj příspěvku na zapracování a další podporu integrace účastníků projektu prostřednictvím tzv. „průvodců“ – osob, které budou účastníkům zařazeným na dotovaná pracovní místa v podobě VPP poskytovat integrační podporu přímo na pracovištích.

V průběhu roku 2022 bude v návaznosti na programové prohlášení vlády a potřebu inovovat nástroje integrace znevýhodněných osob na trh práce **přípraven návrh zákona o sociálním podnikání**. Ten naváže na přípravy tohoto legislativního rámce z let minulých s cílem vytvořit právní rámec pro podporu sociálního podnikání v ČR jakožto jeden z nejdůležitějších pilířů ekosystému sociální ekonomiky. Rovněž bude v průběhu roku 2022 připraven **nový koncept podpory osob se specifickými potřebami na trhu práce**, který bude významně doplňovat stávající nástroj VPP. Realizace tohoto nového konceptu je předpokládána v novém programovém období.

Další nástroje APZ zaměřené na podporu integrace osob se specifickými potřebami jsou zmíněny výše v části věnující se CSR 2019 (podpora žen na trhu práce) a v části věnující se NPO (kap. 3.3.1).

3.3.1 Vzdělávání a trh práce

Komponenta Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace¹⁶

Komponenta	Subkomponenta
3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace (MŠMT)	Reforma: 3.1.1 Reforma kurikula a posílení v IT vzdělávání
	Investice: 3.1.2 Implementace revidovaného kurikula a rámce DigCompEdu
	Investice: 3.1.3 Vybavení škol digitálními technologiemi

3.1.1 Reforma kurikula a posílení IT vzdělávání

V roce 2021 byly nové rámcové vzdělávací programy pro základní vzdělávání (RVP ZV), gymnázia (RVP G), gymnázia se sportovní přípravou (RVP GSP) a dvojjazyčná gymnázia (RVP DG) schváleny a zveřejněny. Školy postupně implementují nové RVP do svých školních vzdělávacích programů. Povinnost takto učinit mají základní školy do 1. 9. 2023 (1. stupeň), resp. 1. 9. 2024 (2. stupeň). Gymnázia, gymnázia se sportovní přípravou a dvojjazyčná gymnázia mají tuto povinnost do 1. 9. 2025.

3.1.2 Implementace revidovaného kurikula a rámce DigCompEdu

V prosinci 2021 byla vyhlášena výzva na implementaci komponenty (vytvoření platformy, podpora a vzdělávání škol a mentoring v oblasti IT správy a nákupu).

3.1.3 Vybavení škol digitálními technologiemi

Stanovení dalších finančních prostředků pro veřejné školy na vybavení digitálními technologiemi – digitální učební pomůcky bylo schváleno poradou vedení MŠMT a dne 11. 2. 2022 zveřejněno ve Věstníku MŠMT.

Zároveň byla zveřejněna webová stránka <https://edu.cz/digitalizujeme>, která školám poskytuje metodickou podporu k nákupu vybavení a obecně k jejich procesu digitalizace.

V Q1 2022 probíhá příprava výzvy pro podání žádosti o dotaci na vybavení digitálními technologiemi pro neveřejné školy.

Podpora je rozdělena na 2 oblasti:

1. Vybavení škol pokročilými digitálními technologiemi – digitálními učebními pomůckami pro rozvoj inforatického myšlení a digitálních kompetencí. MŠMT s využitím NPO poskytne školám finanční prostředky v roce 2022 (mateřským školám a základním školám a gymnáziím) a v roce 2023 (středním školám a konzervatořím a zbývajícími základním školám a gymnáziím, které nebudou podpořeny v roce 2022). Kritériem pro čerpání finančních prostředků již v roce 2022 je, že základní školy a gymnázia deklarují svůj zájem zahájit výuku podle revidovaného školního vzdělávacího programu

¹⁶ 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace

od 1. 9. 2022 nebo tak již tyto školy učinily od 1. 9. 2021. Mateřské školy toto kritérium nemají.

2. Prevence digitální propasti – zpřístupnění mobilních digitálních technologií pro znevýhodněné žáky a zabránění jejich digitálnímu vyloučení. MŠMT s využitím NPO poskytne školám finanční prostředky na mobilní digitální technologie pro vytvoření tzv. mobiliáře, ze kterého bude škola znevýhodněným žákům zapůjčovat základní digitální vybavení (např. notebook, chromebook, tablet nebo software). Opatření je určeno pro základní školy, střední školy a konzervatoře. Záměrem je snížit nerovnosti mezi žáky v přístupu ke kvalitnímu vzdělání, které by byly způsobeny nedostatečným technickým vybavením.

Informace o vyhlášení:

- 11. 2. 2022 - Vyhlášení ad hoc normativu pro veřejné školy na vybavení škol pokročilým digitálním vybavením i prevenci digitální propasti – tvorbu mobiliáře.
- 1 Q 2022 - Vyhlášení výzvy pro neveřejné školy na vybavení škol pokročilým digitálním vybavením i prevenci digitální propasti – tvorbu mobiliáře.

Identifikace rizik:

- Školy neporozumí, jaké IT vybavení mají nakoupit.
- Nedostatečná IT správa na úrovni školy (zejména u malotřídních škol) či nedostatečná vnitřní infrastruktura na úrovni školy.
- Digitální učební pomůcky v rámci prevence digitální propasti budou zapůjčované nevhodné cílové skupině a k řešení nerovností/ digitální propasti nedojde.
- Nedostatečná konektivita (pokrytí či kapacita internetu ve škole) pro zapůjčované zařízení k prevenci digitální propasti.

Opatření pro eliminaci výše popsanych rizik:

- Připravena metodická podpora školám na portálu edu.cz a spolu s Národním pedagogickým institutem ČR (NPI) vytvořena síť konzultantů tzv. IT guru, kteří budou na místě školám radit s vhodným nákupem IT vybavení a nastavení vnitřní sítě.
- Připravena metodická podpora v oblasti IT správy.
- Realizována spolupráce a konzultace se zřizovateli škol – apel na nutnost IT správu škol řešit, a spolupráce s MMR – správné nastavení IROP tak, aby i menší, a ne tak administrativně schopné školy, mohly žádat o dotaci.
- Připraven systém zápůjčky a vykazování využití mobiliáře.
- Návaznost na NPO, komponentu 1.3.3, která řeší připojení socio-ekonomických aktérů (škol) k vysokorychlostnímu internetu, a dále ve spolupráci s kanceláří BCO (Broadband

Competence Office), kterou zřídilo MPO, řešit připojování škol k vysokorychlostnímu internetu.

Komponenta Adaptace kapacity a zaměření školních programů

Komponenta	Subkomponenta
3.2 Adaptace kapacity a zaměření školních programů (MŠMT)	Reforma: 3.2.1 Transformovat vysoké školy s cílem adaptace na nové formy učení a v odpovědi na měnící se potřeby trhu práce v post-covidové obnově
	Reforma: 3.2.2 Podpora škol
	Investice: 3.2.3 Investice do rozvoje vybraných klíčových akademických pracovišť
	Investice: 3.2.4 Doučování žáků škol

3.2.1 Transformovat vysoké školy s cílem adaptace na nové formy učení a v odpovědi na měnící se potřeby trhu práce

- 09/2021 – 11/2021 - Příprava výzvy pro veřejné vysoké školy
- 12/2021 - Vyhlášení Výzvy k předkládání návrhů projektů v rámci NPO pro oblast vysokých škol pro roky 2022-2024 (14. 12. 2021)
- 12/2021 – 03/2022 - Příjem návrhů projektů
- 04/2022 – 06/2022 - Vyhodnocení návrhů projektů
- 06/2022 – 07/2022 - Předpokládané poskytnutí příspěvku veřejným vysokým školám na realizaci projektů

3.2.2. Podpora škol

- 01/2022 – 06/2022 - Podpora 1. části škol – jedná se o navázání na aktivity z podzimu roku 2021, kde NPI realizoval aktivity v oblasti podpory již vybraných 57 znevýhodněných škol v Karlovarském a Ústeckém kraji – tato podpora bude rozšířena a pokračovat dále v rámci NPO.
- 01/2022 – 03/2022 - MŠMT ve spolupráci s Českou školní inspekcí (ČŠI) a NPI vybere (skrze indexaci – míru sociálního znevýhodnění jednotlivých škol) další školy k oslovení s nabídkou podpory.
- 04/2022 – 05/2022 – Oslovení vybraných škol, vysvětlení plánovaných aktivit a analýza potřeb (realizuje NPI)
- 09/2022 – 12/2022 - Plná realizace podpory škol. Podpořeno bude celkem 400 škol.

3.2.3. Doučování žáků škol

- 09/2021 – 12/2021 - Jednání pracovní skupiny (zástupci MŠMT, ČŠI, NPI, zástupci neziskových organizací, pedagogických fakult a školských asociací) a nastavení parametrů programu (vč. modelu alokace prostředků, kritérií výběru žáků a podmínek realizace doučování)
- 11/2021, 07/2022 – Mimořádné šetření MŠMT k identifikaci potřebných žáků/škol k doučování

- 01/2022, 08/2022, 01/2023 - Převedení finančních prostředků (ad-hoc normativ na daný školní rok) pro školy zřizované obcí nebo krajem
- 02/2022, 10/2022 – Evaluační dotazník pro školy, které obdržely prostředky na doučování (slouží zároveň jako výkaz realizovaných aktivit)
- 03/2022 – možnost doposlání prostředků na doučování vybraným školám v případě zjištěné potřeby v realizovaném šetření (z února 2022)

3. 2. 4. Investice do rozvoje klíčových akademických pracovišť

- UK Dostavba kampusu v Hradci Králové – MEPHARED 2 (Budova fakult)

Byla dokončena dokumentace pro stavební povolení (DSP) a pro podání žádosti o stavební povolení. DSP byla projednána v Komisi expertů pro posouzení dokumentace staveb MŠMT. V národním programu 133 240 souběžně podána žádost o poskytnutí dotace na výstavbu Centrální budovy. Následovat bude Stavební řízení, dokončení dokumentace pro provedení stavby (DPS), příprava zadání stavby. Po vyhlášení výzvy - zadání stavby po odsouhlasení zadávací dokumentace MŠMT, zahájení stavby.

- UK Dostavba kampusu Praha 2, Albertov – výstavba objektu BIOCENTRUM

Bylo vydáno stavební povolení na zajištění stavební jámy, archeologický a pyrotechnický průzkum. Dokončena DSP a pro podání žádosti o stavební povolení. DSP byla projednána v Komisi expertů pro posouzení dokumentace staveb MŠMT. Následovat bude Stavební řízení na výstavbu budovy, kontrola DPS. Po vyhlášení výzvy - zadání stavby na zajištění stavební jámy, archeologický a pyrotechnický průzkum po odsouhlasení zadávací dokumentace MŠMT, zahájení stavby.

- MUNI BioPharmaHub

Byla dokončena dokumentace pro územní rozhodnutí (DÚR, žádost o územní rozhodnutí). Následovat bude zahájení zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení, po dokončení DSP, posouzení projektové dokumentace (PD) v komisi expertů pro posuzování dokumentace staveb MŠMT. Po vyhlášení výzvy - zadání stavby po odsouhlasení zadávací dokumentace MŠMT, zahájení stavby.

3.2.1 Transformovat vysoké školy s cílem adaptace na nové formy učení a v odpovědi na měnící se potřeby trhu práce

- 12/2021 - Vyhlášení Výzvy k předkládání návrhů projektů v rámci NPO pro oblast vysokých škol pro roky 2022 - 2024 (14. 12. 2021)
- **3.2.2 Podpora škol**
- 02/2022 - Vypsání výzvy o poskytnutí dotace pro NPI ČR pro zajištění metodického vedení škol při realizaci programu na 2022-25
- 05/2022 - Vypsání výzvy o poskytnutí dotace pro realizaci programu na vybraných školách na roky 2022-2025
- **3.2.3. Doučování žáků škol**

- 02/2022, 07/2022 - Výzva pro soukromé a církevní školy (na základě požadavků NPO ohledně kontroly žadatelů bude upřesněno vzhledem k nižším alokovaným částkám)
- 03/2022 - Výzva pro nestátní neziskové organizace za kalendářní rok 2022

3.2.1 Transformovat vysoké školy s cílem adaptace na nové formy učení a v odpovědi na měnící se potřeby trhu práce

Identifikace rizik:

Na straně vlastníka komponenty (MŠMT):

- Skluz při plnění termínů nastavených ze strany EK
- Změny po vyhlášení výzvy z důvodu nedostupnosti jednoznačných metodických pokynů na národní úrovni, měnící se prostředí a neschopnost zajistit plnění požadavků zpětně
- Nedostatečné personální kapacity a jejich obtížné plánování z důvodu neznalosti finálních požadavků kladených na monitoring plnění milníků a cílů, rozsah finančních a věcných kontrol atp.
- Včasné a kvalitní zajištění všech procesů požadovaných ze strany MPO-DU/EK, nejasná role vlastníků komponent v těchto procesech (agendový informační systém, audity atp.) a riziko různých řešení v rámci MŠMT
- Vysoká administrativní zátěž

Na straně příjemců (veřejné vysoké školy):

- Nedostatečné kapacity na straně veřejných vysokých škol naplnit cíle komponenty
- Vysoká administrativní zátěž (a s tím související nižší ochota čerpat prostředky z NPO)
- Měnící se prostředí a neschopnost zajistit plnění požadavků zpětně

Opatření pro eliminaci výše popsaných rizik:

Na straně vlastníka komponenty (O30):

- Plnění termínů: vyhlášení výzvy plánováno v dostatečném předstihu, průběžný monitoring postupu prací dle interního harmonogramu
- Snaha eliminovat změny ve znění výzvy po jejím vyhlášení – předběžná konzultace s EK (využití dialogu MPO-DU a EK)
- Zjednodušení administrativy, kde to bude možné – financování formou příspěvku, minimalizace administrativních požadavků
- Konzultace s reprezentací vysokých škol

Na straně příjemců (veřejné vysoké školy):

- Motivační nastavení finanční podpory při zachování požadavků na plnění cílů
- Možnost financování personálních kapacit nezbytných pro administraci projektů

Doporučení:

- Minimalizace duplicitních úkonů na straně vlastníků komponent – společné konzultace zaměřené na problematické oblasti mimo odbornou působnost vlastníka komponenty (audit, agendový informační systém, sledování indikátorů atp.)

3.2.2. Podpora škol

Identifikace rizik:

- Nezájem škol, nedostatečná síť mentorů, nedostatečná odborná podpora vůči pedagogům, nedostatečné množství dat.

Pro eliminaci výše popsaných rizik:

- Finanční podpora pro školy bude zajímavá, NPI zajistí mentory a organizační garanty z dobíhajících projektů, pro dostatek potřebných dat v procesu vyjednávání sdílení dat s MPSV.

3.2.3. Doučování žáků škol

Identifikace rizik:

- Nezájem žáků a jejich rodičů zúčastnit se doučování.
- Nedostatečný počet pedagogů, kteří by doučování poskytovali.
- Přílišná administrativa (požadavky na vykazování a publicitu) nepoměrně k výši některých alokovaných částek.

Pro eliminaci výše popsaných rizik:

- Realizace šetření pro zpětnou vazbu z podzimního doučování
- Propagace NPO, aktivace neziskových organizací skrze vlastní dotační výzvu pro oslovení nejrizikovějších skupin žáků
- Vytvořeny a sdíleny pomocné nástroje k evidenci a publicitě pro usnadnění plnění požadavků

3. 2. 4. Investice do rozvoje klíčových akademických pracovišť

Identifikace rizik:

- Finanční krytí, možný nedostatek finančních zdrojů, DPH
- Nezískání včasného pravomocného stavebního povolení, zadávací řízení, situace na stavebním trhu – výsledek zadávacího řízení (ZŘ), výsledná cena, další zdroje na vybavení

Pro eliminaci výše popsaných rizik:

- Kvalitní PD, stanovení předpokládané hodnoty VZ, nastavení obchodních podmínek, znění SoD, technický dozor investora, pozastávky

Komponenta Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce

Komponenta	Subkomponenta
3.3 Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce (MPSV)	Reforma: č. 1 Rozvoj politik zaměstnanosti
	Investice: č. 1 Rozvoj politiky zaměstnanosti
	Reforma: č. 2 Zajištění udržitelného financování zařízení péče o děti

	Investice: č. 2 Zvýšení kapacity zařízení péče o děti
	Reforma: č. 3 Reforma v oblasti dlouhodobé péče
	Investice: č. 3 Rozvoj a modernizace infrastruktury sociální péče

Modernizace služeb zaměstnanosti a rozvoj trhu práce

NPO byl zahájen. V 2. polovině roku 2021 byl připraven návrh řešení rozvoje portálu MPSV obsahující vytvoření databáze rekvalifikačních kurzů, což je jeden z milníků NPO, tento návrh byl schválen Odborem Hlavního architekta eGovernmentu (OHA) v lednu 2022. V průběhu roku 2022 bude databáze implementována do portálového řešení MPSV a zahájeno její plnění rekvalifikačními kurzy. Databáze přispěje k vyšší dostupnosti rekvalifikačních kurzů pro uchazeče o zaměstnání a zájemce o zaměstnání, přičemž je dále předpokládán její další rozvoj a rozšiřování funkcionalit. Databáze nebude sloužit pouze pro zveřejnění rekvalifikačních kurzů, ale k zajištění výměny informací a dokumentů nezbytných k zajištění účasti frekventantů na rekvalifikačních kurzech. Plná funkcionalita je předpokládána od roku 2023.

V roce 2022 je plánováno podpořit v rámci NPO účast 8 000 uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání na rekvalifikačních kurzech v digitální oblasti a v oblasti kompetencí nezbytných k pracovnímu uplatnění v průmyslu 4.0. Za tím účelem bude upravena metodika realizace rekvalifikací prostřednictvím Úřadu práce České republiky (ÚP ČR) ve smyslu rozšíření cílové skupiny, zejména o vyšší participaci zájemců o zaměstnání a zrušení nutné vazby účasti v rekvalifikaci na konkrétní pracovní pozici (tzv. příslib zaměstnání). Dále provede MPSV kroky směrem k rozšíření nabídky kurzů dalšího profesního vzdělávání, zejména v oblasti IT a průmyslu 4.0. Pilotně proto bude ověřen koncept možného zajištění dalšího vzdělávání prostřednictvím poskytovatelů, kteří při zachování kvality vzdělávání, nesplňují podmínky pro poskytování rekvalifikací ve smyslu § 108 odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (tzv. „akreditované kurzy“). Zároveň dojde k metodickým úpravám v realizaci rekvalifikačních kurzů v intencích zákona o zaměstnanosti. Předně dojde k odstranění požadavku na existenci příslibu zaměstnání a dále ke zjednodušení posuzování přínosu rekvalifikačního kurzu pro pracovní uplatnění podpořené osoby.

V návaznosti na přijetí Doporučení Rady k individuálním vzdělávacím účtům z 10. 12. 2021 připraví MPSV v průběhu roku 2022 implementaci tohoto nástroje do systému APZ v ČR. Předně se bude jednat o nastavení vlastního nástroje zajišťujícího možnost účasti na dalším vzdělávání nejen pro uchazeče a zájemce o zaměstnání, ale pro širokou veřejnost z řad produktivního obyvatelstva. Nástroj bude dále rozšiřován o dílčí prvky celého ekosystému individuálních účtů – zejména provázanost s databází rekvalifikací a kariérovým poradenstvím a na tripartitní bázi bude vedena diskuse nad dalšími prvky (spolufinancování, vzdělávací volno) tak, aby výsledný systém odpovídal potřebám a možnostem českého trhu práce.

V těchto dnech také MPSV připravuje vlastní strategii integrace držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny na český trh práce, přičemž otázky uznávání kvalifikací, poskytování rekvalifikací, kurzy pro osvojení obecného i profesního jazyka apod., jsou jejími důležitými body. Uvedená strategie si klade za cíl integrovat držitele dočasné ochrany z Ukrajiny do tuzemského trhu práce při respektování jejich dosavadní kariévní historie za využití jejich kvalifikačního a dovednostního potenciálu. Strategie při zprostředkování zaměstnání považuje za klíčovou také spolupráci ÚP ČR se zástupci zaměstnavatelů, CzechInvest, garanty programů ekonomické migrace, zaměstnavateli z veřejného sektoru (školství,

sociální služby, zdravotnictví), pracovními portály, vybranými agenturami práce. Nezbytné bude taktéž zajištění tlumočnicků pro účely poradenských schůzek a překlady formulářů a poučení.

Přestože výše uvedené reformy a investice se v roce 2022 budou podporovat zejména implementaci NPO a plnění jeho cílů, v zásadě se jedná o reformy systémovějšího charakteru nezávislé na zdroji financování.

Významným rizikem implementace NPO v roce 2022 je rozpočtové provizorium z počátku roku 2022. V jeho důsledku dochází k posunu zajištění rekvalifikačních kurzů (vytváření nových smluvních závazků) a taktéž k posunu tvorby databáze rekvalifikací, kterou je možné zahájit až po ukončení rozpočtového provizoria.

Služby péče o děti

Viz též výše část k plnění CSRs 2019. V rámci realizace NPO je očekáváno výrazné zvýšení kapacit zařízení péče o děti. Celkové alokované prostředky na budování kapacit předškolních zařízení v NPO činí 7 mld. Kč, přičemž veškeré projekty budou zasmluvněny nejpozději ve 4Q2023. Očekává se, že investice z NPO zvýší počet zařízení péče o děti o 40 %.

Rozvoj a modernizaci infrastruktury sociální péče

Jako jeden z nástrojů pro zajištění kvality života osob se závislostí na péči je nutné zajistit dostatečnou kapacitu komunitních sociálních služeb péče. Cílem opatření je řešit nedostatečnou infrastrukturu sociální péče a potřebu podpořit proces přechodu ke komunitní sociální a dlouhodobé péči v České republice. Investice podpoří vybudování další infrastruktury zařízení, a to buď prostřednictvím rekonstrukcí stávajících budov, nebo prostřednictvím nové výstavby. V tuto chvíli je tato podpora nedostatečná. Konkrétní podoba rozšíření je u jednotlivých objektů řešena přes materiálně technické standardy, tyto parametry stojí na nastavení vnitřního režimu plně podporující Individuální přístup a posílení identity klientů. Tyto věcné podmínky řeší dále konkrétní parametry, kapacity, požární zabezpečení, popisují nemovitost i věci movité (materiální vybavení a pomůcky) technicko provozní vlastnosti, s důrazem na domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy osob se zdravotním postižením i chráněné bydlení, přičemž důraz je kladen zejména na otázky zachování soukromí. Řeší otázky provozního charakteru i v oblastech úklidu, údržby a praní. Definují pojmy byt, domácnost, bezbariérovost stavby, dostupnost služby, běžné prostředí a další.

Důraz je položen rovněž na vybavení pokojů, bytů, domácností. Každý pokoj musí umožňovat klientům služby uspokojování základních lidských potřeb na stejném principu, jako v běžné domácnosti

Reformy a veřejné investice nad rámec Národního plánu obnovy

V roce 2021 pokračovalo MPSV v realizaci systémového projektu *Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů*, jehož cílem je zlepšit koordinaci celostátních a regionálních politik v oblasti podpory rodin, a to prostřednictvím sítě krajských poradců a fungování celostátní i regionálních platform. Projekt se v tomto období zaměřil na přípravu návrhů implementace opatření rodinné politiky v krajích. Projekt byl prodloužen do konce června 2022.

Dne 9. 9. 2021 byla přijata novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen „zákon o SPOD“), která se soustředí na provedení dílčích, nejvíce potřebných změn v systému SPO.

Novela zákona o SPOD nabyla účinnosti dne 1. 1. 2022. V souvislosti s přijetím novely zákona o SPOD byla novelizována vyhláška č. 473/2021 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Vyhláška nabyla účinnosti dnem 1. 1. 2022.

Dne 26. 7. 2021 byl vládou ČR schválen I. Akční plán k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029 na období 2021–2024. I. Akční plán stanovuje úkoly pro první období realizace Národní strategie. Obsahuje několik desítek aktivit. V některých případech je u příslušného okruhu aktivit nastíněno jejich pokračování v období II. akčního plánu (2025–2029). Pro přehlednost je plán rozdělen do šesti tematických oblastí (okruhů opatření), v jejichž rámci budou naplňována jednotlivá opatření Národní strategie. Jsou to: právní rámec, infrastruktura (sít' služeb a odborné pomoci), znalosti a vzdělávání, osvěta a komunikace, kvalita a její monitoring, efektivita a financování.

V návaznosti na Doporučení Rady, které vydala dne 25. 3. 2021 EK a kterým se zavádí evropská záruka pro děti (dále jen „Záruka pro děti“), připravuje odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí na MPSV „Akční plán k naplnění Záruky pro děti na období 2021–2030“ (dále jen „akční plán“). Záruka pro děti je jedním z výstupů akčního plánu evropského pilíře sociálních práv ze dne 4. 3. 2021 a přispívá k provádění zásady 11 pilíře týkajícího se péče o děti a podpory dětem. Rovněž doplňuje strategii EU o právech dítěte přijatou dne 24. 3. 2021. Dne 14. 6. 2021 přijala Záruka pro děti i Rada EPSCO. ČR na podzim 2021 na základě Doporučení Rady jmenovala národní koordinátorku Záruky pro děti, a to ředitelku odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí na MPSV. Národní koordinátorka řídí proces přípravy akčního plánu, do něhož jsou zapojeni zejména zástupci MPSV, MŠMT, MZd a MMR. Součástí akčního plánu je rovněž vymezení skupiny dětí v nouzi, a to prostřednictvím vybraných rizikových faktorů a skutečností. Odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí připravil draft akčního plánu, který byl konzultován se zástupci samosprávy a s vybranými zástupci neziskového sektoru. Po zapracování jejich podnětů a připomínek byl akční plán předložen dne 31. 1. 2022 do vnitřního připomínkového řízení a dne 18. 2. do vnějšího připomínkovacího řízení, aby mohl být do 15. 3. 2022 předložen vládě.

Genderový rozměr

Za účelem odstraňování genderových nerovností ve vzdělávání a na trhu práce přijala vláda ČR 8. 3. 2021 Strategii rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030. Kromě podpory rovnosti žen a mužů ve vzdělávání a na trhu práce se Strategie zaměřuje mj. na potírání genderových stereotypů, zvyšování zastoupení žen v rozhodovacích pozicích, podporu dostupnosti služeb péče o děti či prevenci domácího a sexuálního násilí. Ministerstva reportují opatření přijatá za účelem plnění strategie každoročně Úřadu vlády ČR. K financování opatření strategie budou sloužit mj. nové operační programy pro programové období 2021–2027 jako např. OPZ+, OP JAK či EHP/Norské fondy.

V roce 2020 bylo přijato několik důležitých dokumentů, jež mají mezi svými cíli **zajištění rovnosti žen a mužů ve vzdělávání a vědě**. V oblasti vzdělávání MŠMT přijalo interní Plán podpory rovnosti žen a mužů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na léta 2021 až 2024. Plán obsahuje opatření zaměřující se např. na vzdělávání budoucích i současných vyučujících, aby byla podpořena vnitřní diferenciací výuky a nestereotypní hodnocení žáků a žákyň či zavádění/zvyšování genderové nestereotypnosti v rámci výchovné a kariérového poradenství. Tato opatření mají potenciál zmírnit horizontální segregaci mezi chlapci a dívkami v dlouhodobém horizontu. V roce 2020 byla schválena i Strategie vzdělávání do roku 2030+, která princip rovnosti žen a mužů začleňuje do Strategické linie 1: Proměna obsahu, způsobů a hodnocení vzdělávání a Strategické linie 2: Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání.

Jak je patrné z dat a výzkumů, které se týkají chudoby, ne/zaměstnanosti, nebo výpadků z trhu práce (z důvodu ošetřovného, z důvodu pozastavení činnosti v některých sektorech), pandemie COVID-19 a související preventivní opatření prohloubila **nerovnosti mezi muži a ženami na trhu práce**. Preventivní opatření, v rámci kterých docházelo k uzavírání některých provozů a služeb, navíc způsobila růst nezaměstnanosti žen, které jsou v těchto sektorech (cestovní ruch, pohostinství, gastronomie, maloobchod) častěji zaměstnány.

Rozdíl v odměňování žen a mužů, GPG, činil v roce 2020 dle Eurostatu¹⁷ 16,4 %.¹⁸ Oproti předchozím letům došlo k výraznému snížení tohoto ukazatele. Podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) stoupaly rychleji nízké mzdy, především v sektorech péče a vzdělávání – u zdravotních sester, pracovníc a pracovníků sociálních služeb a učitelů základních škol. Právě v těchto sektorech jsou významněji zastoupeny ženy, což mohlo mít vliv na takto výrazné snížení GPG. Podle ČSÚ však může tento pokles rozdílu v odměňování představovat dočasný jev, neboť nárůst platů a mezd mohl být částečně ovlivněn také mimořádnými odměnami, které byly vypláceny v důsledku zvýšené pracovní zátěže v pečovatelské sféře, ve které dominují právě ženy.

V roce 2022 byla prodloužena otcovská poporodní péče ze 7 na 14 dní. Její výše nadále činí 70 % z redukovaného denního vyměřovacího základu za kalendářní den. Otcovskou pobírá v České republice přibližně 40 % otců.

Zaměstnávání zahraničních pracovníků

V roce 2021 se počty přijímaných pracovních migrantů ze třetích zemí vrátily na úroveň před pandemií COVID-19 a vysoká poptávka zaměstnavatelů po zahraničních pracovnících kvůli nedostatku pracovních sil na trhu práce ČR pokračuje i v roce 2022. Pracovní migraci však v letošním roce zásadním způsobem ovlivní ruská vojenská invaze na Ukrajinu. Ukrajina byla dlouhodobě hlavní zdrojovou zemí, odkud přicházelo až 90 % všech pracovníků ze třetích zemí, a ruský vpád dočasně znemožnil realizaci standardního procesu řízení migrace z Ukrajiny. V důsledku invaze byla současně rozhodnutím vlády zastavena migrace občanů RF a Běloruska jako agresorských států.

Na území ČR od počátku invaze do konce března 2022 přišlo čtvrt milionu ukrajinských válečných uprchlíků. Český stát těmto osobám udělil dočasnou ochranu a z ní vyplývající širokou škálu práv, včetně volného přístupu na trh práce a možnosti zprostředkování zaměstnání veřejnými službami zaměstnanosti. Ačkoliv v produktivním věku je přibližně pouze polovina ukrajinských občanů s dočasnou ochranou a jde v naprosté většině o ženy, jedná se o vysoký počet osob, které je třeba v reálném časovém horizontu umístit na trhu práce, aby získaly ekonomickou soběstačnost a nezávislost na sociálním systému. Pro české zaměstnavatele je výhodou, že poživatelé dočasné ochrany lze zaměstnat rychle a bez povolovacích procedur.

Hlavním nástrojem pro regulaci objemu dlouhodobé pracovní migrace z ostatních třetích zemí do ČR jsou i pro rok 2022 kvóty stanovené nařízením vlády. V rámci kvót bude pracovní migrace nadále probíhat především prostřednictvím migračních programů schválených vládou v roce 2019. Efektivita výše i struktury kvót a realizace migračních programů budou v roce 2022 předmětem průběžného vyhodnocení ve spolupráci věcně příslušných resortů a sociálních partnerů. Po stabilizaci situace

¹⁷ Blíže viz Eurostat: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_05_20/default/table?lang=en

¹⁸ Jedná se o neočištěný GPG, očištěný GPG v ČR stagnuje kolem 10 %. Vysvětlení rozdílu mezi neočištěným GPG a očištěným GPG viz výše – úvod kapitoly 3.3 Sociální spravedlnost.

související s pobytem ukrajinských občanů s dočasnou ochranou v ČR bude v reakci na pozastavení běžné pracovní migrace z Ukrajiny vedena debata o případném přenastavení kvót nebo změnách programů. Účast zahraničních pracovníků v programech je podmíněna mj. i jejich zvýšeným mzdovým ohodnocením (převyšujícím minimum stanovené pracovní právní legislativou), takže programy rovněž zamezují sociálnímu dumpingu.

ČR bude i v roce 2022 prostřednictvím dotačních programů podporovat integrační projekty obcí/městských částí na lokální úrovni a projekty nestátních neziskových organizací. Nově přichozí občané třetích zemí s pobytočným oprávněním poskytujícím perspektivu případného trvalého usazení v ČR v budoucnu budou do 1 roku od udělení pobytočného oprávnění povinně absolvovat adaptačně-integrační kurz garantovaný centry na podporu integrace cizinců, který byl zaveden v roce 2021. V současnosti je plánováno posílení adaptačních a integračních opatření ve vztahu k ukrajinským poživatelům dočasné ochrany

Vzdělávací politika

V současnosti vstupujeme do druhého roku implementace Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ (Strategie 2030+). Jejím cílem je modernizovat vzdělávací systém Česka v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení, připravit ho na nové výzvy a zároveň řešit problémy, které v českém školství přetrvávají. Zde jsou uvedeny jednak reformy pomáhající naplňování jednotlivých cílů Strategie, tak i další reformy a veřejné investice, jako například výzva LETNÍ KEMPY 2021, nebo Národní plán doučování.

Podpora předškolního vzdělávání

Došlo k dalšímu zlepšení v oblasti **dostupnosti předškolní péče**. Meziročně se počet mateřských škol zvýšil z 5314 na 5344 a počet tříd se zvýšil o 274. Meziročně se počet dětí v mateřských školách zvýšil o 2892. V rámci IROP+ bylo alokováno 3 544 943 140 Kč na rozvoj mateřských škol na období 2021-2027.

S účinností od 1. 9. 2021 bylo nastaveno nové systémové řešení a financování **vzdělávání cizinců** v mateřských a základních školách. K realizaci jazykové výuky dětí a žáků s cizím státním občanstvím v mateřských a základních školách vydalo MŠMT metodický pokyn. Metodickou podporu kmenovým i určeným školám poskytují také regionální centra podpory Národního pedagogického institutu ČR. Školám nabízí metodickou pomoc, vzdělávací programy, bezplatné služby pro adaptační koordinátory a tlumočnický.

Revize RVP ZV a metodická podpora školám

Pro oblast základního vzdělávání je zásadním opatřením revize rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) a systému metodické podpory pro školy a pedagogy. Požadavek upravit a modernizovat rámcový vzdělávací program je jedním z logických závěrů vyplývajících ze Strategie 2030+. Úpravy RVP budou podporovat naplňování dvou strategických cílů: zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život a snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů. Již v roce 2021 byl vydán inovovaný RVP ZV, a to v oblastech informatiky a digitální gramotnosti. Následně bude komplexně inovován obsah RVP ZV v klíčových kompetencích, gramotnostech a vzdělávacím obsahu. Finální verze revidovaného RVP ZV by měla být vydána do září 2023.

Podpora a řízení škol

Na základě Strategie 2030+ a Programového prohlášení vlády ČR budou v základních školách hlavního vzdělávacího proudu **institucionalizovány podpůrné pedagogické pozice školní psycholog a školní speciální pedagog**. Rezort školství nastavil model financování tak, aby služeb školního psychologa a školního speciálního pedagoga mohlo využívat co nejširší spektrum žáků, kteří vykonávají povinnou školní docházku, a zároveň byla dlouhodobě zajištěna stabilita těchto pozic. Tito odborníci napomáhají škole efektivně zvládat inkluzivní vzdělávání, poskytovat specifickou podporu žákům podle jejich individuálních potřeb a jejich činnost komplexně přispívá k vytváření pozitivního školního klimatu a podpoře duševního zdraví (well-beingu) všech účastníků vzdělávacího procesu.

- V první fázi institucionalizace dojde k cílenému využití evropských prostředků OP JAK prostřednictvím plánované výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ I. Vyhlášení výzvy je plánováno na květen 2022 s možností realizace projektů škol od září 2022. Tato fáze potrvá do 31. 12. 2024.
- Ve druhé fázi (od 1. 1. 2025) je zamýšleno financování realizovat z prostředků státního rozpočtu, čemuž by měla předcházet průběžná evaluace a finální zhodnocení. V souvislosti s výše uvedeným odlá MŠMT v průběhu první fáze institucionalizace realizovat nezbytné legislativní změny vztahující se k systémovému nastavení daného modelu.

V roce 2021 připravilo MŠMT společně s externími odborníky „Standard zabezpečení škol a konektivity“ a „Příručku pro ředitele škol o správě IT ve školách“, které pomohou školám aktualizovat digitální infrastrukturu. Tyto dokumenty pomohou zejména malým a venkovským školám. V oblasti vysokorychlostního internetu pro školy byla posílena spolupráce na regionální úrovni (koordinátoři BCO s krajští metodici ICT).

V rámci rozvoje pedagogické profese byla v roce 2021 vyhlášena grantová **výzva „Na učitelích záleží“**, která podpořila projekty na podporu učitelů, včetně projektů zaměřených na posílení prestiže učitelského povolání a zvýšení zájmu o učitelské povolání. Ve výzvě bylo podáno celkem 14 žádostí, podpořeno bylo 12 projektů. Záměrem je představit podobnou výzvu i v roce 2022. Zvýšení prestiže studia učitelství a tím i samotné učitelské profese je také jedním z hlavních 6 cílů schválené Reformy učitelství v ČR.

V září roku 2021 došlo k podepsání **Memoranda o podpoře reformy přípravy učitelů a učitelek v České republice**. Hlavním cílem reformy je proměnit přípravu učitelů tak, aby ČR každý rok připravovala dostatek nových učitelů připravených pomáhat všem svým žákům naplno se rozvíjet, tedy učitele schopné přispívat k naplňování dvou hlavních cílů Strategie 2030+. Konkrétně se zaměřuje na proměnu podoby praxí studentů učitelství, podporu inovací jejich přípravy a rozvoj oborových didaktik. Učitelské profily mají směřovat k jednotnému kompetenčnímu profilu absolventa, který fakultám pomůže jejich výuku lépe zacílit, vyhodnocovat a postupně zlepšovat. Memorandum podepsalo MŠMT a zástupci Asociací děkanů pedagogických, filosofických a přírodovědeckých fakult.

Inovace oborové soustavy

V období 2021–2023 probíhá proces inovace soustavy oborů vzdělání pro střední odborné vzdělávání. Jedná se o komplexní revizi, která vychází z implementační karty „Inovace oborové soustavy“ v rámci Strategie 2030+ a Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019–2023. Výstupem bude návrh soustavy oborů vzdělání pro střední odborné vzdělávání,

kteřá bude funkční, prostupná, vstřicná k potřebám žáků a aktuální vzhledem k požadavkům trhu práce. Bude také provedena revize obsahů vzdělávání, kteřá zajistí, aby byli jeho absolventi vybaveni kompetencemi pro další profesní i neprofesní vzdělávání a dlouhodobě uplatnitelní na trhu práce, a kteřá se bude koncepčně opírat o propojení s Národní soustavou kvalifikací (NSK). NSK bude aktualizována ve spolupřáci státu se zaměstnavateli prostřednictvím jejich sektorových rad.

Dále od školního roku 2021/2022 probíhá pokusné ověřování alternativní zkoušky profilové části maturitní zkoušky formou komplexní absolventské práce ve středních odborných školách a pokusné ověřování stupňovitého propojení vybraných oborů H, M, N ve skupině oborů vzdělávání 53 – tedy Zdravotnictví ve středních a vyšších odborných školách.

V roce 2022 bude pokračovat pokusné ověřování kombinované formy vzdělávání v základních školách, bude dokončeno ověřování nové vzdělávací oblasti Člověk a technika a dojde k pokusnému ověřování předmětu Technika.

Zvyšování kvality vzdělávání ve strukturálně postižených regionech

V rámci implementační karty Strategie 2030+ „Zvýšení kvality vzdělávání ve strukturálně postižených krajích byla na podzim roku 2021 realizována **„Podpora a další vzdělávání pedagogických pracovníků ve strukturálně postižených regionech“ s alokací 4,9 milionu korun.** Cílem poskytované podpory bylo posílit v Ústeckém a Karlovarském kraji odborné kapacity ve vybraných školách a zvýšit kompetence pedagogů pro práci s různorodými skupinami dětí a žáků. Cílená podpora byla pro rok 2021 realizována na 57 školách, vytipovaných na datovém základě pracovní skupinou složenou ze zástupců MŠMT, ČŠI a NPI. Vybrané školy vykazovaly **vysoký podíl dětí a žáků ohrožených sociálním vyloučením**, současně velmi slabé personální zabezpečení, které je předpokladem řešení situace, a nacházely se v obcích s velmi vysokým indexem sociálního vyloučení.

Tato aktivita od roku 2022 pokračuje v rámci NPO (3.2.2 Podpora škol), kde nejprve v prvním pololetí kal. roku 2022 bude navázáno na podzimní podporu 57 škol ve stejném režimu a v druhé polovině roku dojde k rozšíření, jak vzorku podporovaných škol na celou ČR s celkovým cílem podpořit minimálně 400 škol (ZŠ i SŠ), tak i objemu realizovaných aktivit, pro komplexní podporu škol v oblasti práce se znevýhodněnými žáky.

Další reformy nad rámec karet opatření Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+

Jako jeden z nástrojů snižování negativních dopadů pandemie COVID-19 na děti od 6 do 15 let, které ve školním roce 2020/2021 plnily povinnou školní docházku, vyhlásilo MŠMT **výzvu LETNÍ KEMPY 2021.** V rámci výzvy bylo cílem zejména podpořit opětovné posílení sociálních vztahů s vrstevníky a vzájemnou spolupřáci, propojovat formální a neformální vzdělávání s důrazem na doplnění dílčích znalostí a dovedností, jejichž nabytí mohlo být ovlivněno výpadkem prezenční výuky v průběhu školního roku, podpořit duševní pohodu a duševní zdraví dětí, obnovit pracovní a studijní návyky dětí, podpořit zájem dětí o vzdělávání apod. Kempy proběhly v období od 1. 7. do 31. 8. 2021, a byly pro účastníky zcela zdarma. MŠMT podpořilo aktivity pomocí **Výzvy Letní kempy 2021** celkem **399** (ze 412 formálně schválených projektů vzalo 13 žadatelů svou žádost zpět) projektů s částkou **257 970 000 Kč.** Následně bylo žadateli realizováno **5169 kempů, na kterých bylo přihlášeno 89 114 žáků.**

Do konce kalendářního roku 2021 byly žáci v rámci škol podpořeny ze státního rozpočtu částkou 250 milionů korun **na Národní plán doučování**. A od začátku roku 2022 do konce školního roku 2022/2023 bude na program navazovat program doučování a podpory škol z NPO s celkovou alokací 1 mld. Kč. Finanční prostředky jsou určeny na doučování a metodickou podporu škol. Pro učitele a ředitele byly připraveny indikátory identifikace žáka pro doučování a nabídka materiálů využitelných pro realizaci doučování.

Proběhla též výzva k poskytnutí dotací na poskytování aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních pro rok 2021. Výzva byla zaměřena na poskytnutí dotace na podporu projektů přímé práce s dětmi, žáky a studenty, pedagogy a rodiči a s tím souvisejícími aktivitami postavenými na odborných platformách v oblasti primární prevence u všech typů rizikového chování zaměřené na žáky ve školách a školských zařízeních, kdy realizátorem je externí organizace, která programy řeší v těsné spolupráci se školou či školským zařízením. Dotaci obdrželo 28 organizací.

V roce 2022 je stále v realizaci OP VVV, který významně přispívá k řešení dosud slabších míst v oblasti rozvoje vzdělávání na všech jeho úrovních. V roce 2022 se současně předpokládá schválení a zahájení realizace nového OP JAK, který navazuje na OP VVV a svými intervencemi pokračuje v podpoře oblastí, v nichž přetrvávají dlouhodobé problémy, a současně reflektuje nové výzvy v oblasti vzdělávání. Cílem OP JAK je podpora rozvoje otevřené a vzdělané společnosti založené na znalostech a dovednostech, rovných příležitostech a rozvíjející potenciál každého jednotlivce, která povede k růstu konkurenceschopnosti ČR a zlepšení životních podmínek jejích obyvatel.

3.3.2 Zdraví a odolnost obyvatel

Komponenta Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče

Komponenta	Subkomponenta
6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče (MZd)	Reforma: 6.1.1.0 Optimalizace systému vzdělávání
	Investice: 6.1.1.1 Vznik simulačního centra intenzivní medicíny
	Investice: 6.1.2 Rehabilitační péče pro pacienty po kritických stavech
	Investice: 6.1.3 Rozvoj vysoce specializované péče - vybudování centra kardiiovaskulární a transplantační medicíny

Komponenta 6.1 Zvýšení odolnosti systému zdravotní péče je zaměřena na rozvoj systému vzdělávání zdravotnických pracovníků v oblasti akutní péče. Tohoto cíle bude dosaženo realizací systémových opatření a investic za účelem zlepšení dostupnosti péče, a to v oblasti vzdělávání a odborné přípravy zdravotnických pracovníků, včetně organizace jejich postgraduálního vzdělávání. Dojde ke zvýšení dostupnosti a rozvoji rehabilitační péče pro pacienty zotavující se z kritického stavu a většímu využití vysoce specializovaných diagnostických nástrojů. Realizací plánovaných opatření bude zvýšena dostupnost léčby vážných kardiiovaskulárních onemocnění, včetně transplantační medicíny.

Aktuálně probíhá nastavení implementace NPO na MZd, kdy dochází k finalizaci manuálů implementace včetně řešení informačního zabezpečení a napojení na IS MS2014+. Intenzivně se také pracuje na přípravě výzev, jejichž vyhlášení je plánováno na druhou polovinu roku 2022.

U aktivit zaměřených na výstavbu, které budou realizovány jako předem definované projekty, konkrétně se jedná o subkomponentu 6.1.1.1 Vznik simulačního centra a 6.1.3 Vybudování centra kardiovaskulární a transplantační medicíny, byla započata přípravná realizační část, kdy dochází k přípravě projektových dokumentací pro zahájení stavebního řízení.

Vyhlášení výzev v rámci této komponenty je plánováno na druhou polovinu roku 2022. V současné době probíhají činnosti vedoucí k zapojení pracovníků MZd do IS MS2014+ tak, aby bylo technicky možné zajistit vyhlášení výzev a realizaci projektů prostřednictvím tohoto IS.

MZd v návaznosti na výzvu ke zhodnocení stavu a realizovatelnosti svých komponent a v souvislosti s časovým prodloužením realizace/implementace NPO navrhlo dílčí revize, které by přispěly k hladké implementaci investic a reforem resortu.

U aktivit zaměřených na výstavbu/dostavbu či renovaci budov došlo v rámci navrhovaných revizí buď ke snížení alokace, a to z důvodu snížení rozsahu prováděných opatření z časových důvodů, či navýšení alokace. K navýšení alokace došlo zejména s ohledem na zohlednění vývoje cen na trhu.

Potenciálním rizikem realizace samotných projektů je zabezpečení úhrady daně z přidané hodnoty ze státního rozpočtu, která je nezpůsobilým výdajem NPO. V případě, že tato daň nebude příjemcem dotace uhrazena ze státního rozpočtu, je velice pravděpodobné, že dojde k významnému narušení finančního zdraví příjemců dotace, tj. zejména přímo řízených organizací MZd.

Komponenta Národní plán na posílení onkologické prevence a péče

Komponenta	Subkomponenta
6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče (MZd)	Reforma: 6.2.1 Národní onkologický program ČR - NOP ČR 2030
	Reforma: 6.2.2 Podpora a zvyšování kvality preventivních screeningových programů
	Investice: 6.2.3 Vybudování Českého onkologického institutu (ČOI)
	Investice: 6.2.4 Rozvoj vysoce specializované hematoonkologické a onkologické péče
	Investice: 6.2.5 Vznik a rozvoj Centra onkologické prevence a infrastruktury pro inovativní a podpůrnou péči Masarykova onkologického ústavu

Komponenta 6.2 Národní plán na posílení onkologické prevence a péče je zaměřena na zvýšení odolnosti systému onkologické prevence a péče, který je zatížen dlouhodobými negativními dopady pandemie COVID-19 a adaptování tohoto systému na budoucí krize a očekávatelný nárůst incidence nádorů a jejich pokročilých forem.

V současné době probíhá v rámci komponenty 6.2.1 finalizace reformy č. 1, v rámci které je připravován Národní onkologický plán ČR 2030, jehož zpracování negeneruje žádné výdaje a není financováno z RRF. Jedná se o klíčový dokument formulující národní strategii boje s rakovinou. Nejprve byl zpracován odborný dokument Národní onkologický program, z něhož vychází připravovaná strategie Národní onkologický plán, jež má být na konci měsíce března 2022 předložen vládě ke schválení tak, aby MZd mohlo v řádném termínu podat monitorovací zprávu a vykázat naplnění milníku.

U ostatních subkomponent je připravováno znění výzev včetně kritérií výběru a podmínek podpory a probíhá komunikace s příjemci u předem definovaných projektů (6.2.3 Motolské onkologické centrum; 6.2.4 Rozvoj vysoce specializované hematooonkologické a onkologické péče; 6.2.5 Vznik a rozvoj Centra prevence a infrastruktury pro inovativní a podpůrnou péči Masarykova onkologického ústavu). U projektů je započata přípravná fáze realizace, kdy je u stavebních projektů pracováno na projektových dokumentacích.

V rámci dosavadních aktivit v oblasti onkologických screeningů došlo k zavedení populačního pilotního programu časného zachytu karcinomu plic od 1. 1. 2022 a v následujícím období bude probíhat podpora implementace a monitoring programu. V rámci aktuálně realizovaných pilotních projektů Národního screeningového centra Ústavu zdravotnických informací a statistik České republiky (ÚZIS) došlo k ukončení a hodnocení projektu Zvýšení efektivity adresného zvaní občanů ke screeningům karcinomu tlustého střeva a konečníku, prsu a děložního hrdla a projektu Optimalizace programu screeningu karcinomu děložního hrdla zavedením detekce genomu lidského papilomaviru pomocí samoodběrových sad u žen dlouhodobě se neúčastnících stávajícího screeningu. V roce 2022 budou připravovány projekty k posílení onkologické prevence, které budou realizovány od roku 2023. Současně probíhá diskuse klíčových aktérů nad možnostmi organizace časného zachytu karcinomu prostaty. ÚZIS se zapojil do joint action „support to assist Member States to roll out large-scale human papillomavirus vaccination campaigns (EU4H-2021-JA-02)“, konkrétně do work package Monitoring of HPV vaccination. ČR se zapojila také do společné akce iPAAC, jejíž výstupy mohou poskytnout cennou znalostní bázi pro výběr příkladů dobré praxe v boji se zhoubnými nádory.

Vyhlášení výzev v rámci této komponenty je plánováno na druhou polovinu roku 2022. V současné době probíhají činnosti vedoucí k zapojení pracovníků MZd do IS MS2014+ tak, aby bylo technicky možné zajistit vyhlášení výzev a realizaci projektů prostřednictvím tohoto IS.

MZd v návaznosti na výzvu ke zhodnocení stavu a realizovatelnosti svých komponent a v souvislosti s časovým prodloužením realizace/implementace NPO navrhlo dílčí revize, které by přispěly k hladké implementaci investic a reformy resortu.

U aktivit zaměřených na výstavbu/dostavbu či renovaci budov došlo v rámci navrhovaných revizí buď ke snížení alokace, a to z důvodu snížení rozsahu prováděných opatření z časových důvodů, či navýšení alokace. K navýšení alokace došlo zejména s ohledem na zohlednění vývoje cen na trhu.

Potenciálním rizikem realizace samotných projektů je zabezpečení úhrady daně z přidané hodnoty ze státního rozpočtu, která je nezpůsobilým výdajem NPO. V případě, že tato daň nebude příjemcům dotace uhrazena ze státního rozpočtu, je velice pravděpodobné, že dojde k významnému narušení finančního zdraví příjemců dotace, tj. zejména přímo řízených organizací MZd.

Reformy a veřejné investice nad rámec Národního plánu obnovy

Důležitou součástí efektivnosti systému zdravotní péče v dlouhodobém horizontu je sekundární prevence (screening/časný záchyt onemocnění). V rámci této aktivity vzniklo Národní screeningové centrum (dále jen „NSC“), které je organizační jednotkou ÚZIS. Cílem NSC je vybudovat metodické a personální zázemí pro zavádění, realizaci a hodnocení screeningových programů v ČR.

Došlo k zavedení programu screeningu SMA a SCID u novorozenců od 1. 1. 2022. V rámci aktuálně realizovaných pilotních projektů NSC došlo k ukončení a hodnocení projektu časného zachytu kritických vrozených srdečních vad u zralých novorozenců při hospitalizaci a v raném postnatálním

období. Další projekty časného záchytu neoncologických onemocnění budou postupně vyhodnocovány v následujícím období. V roce 2022 bude probíhat NSC příprava projektů časného záchytu neoncologických onemocnění dle zjištěných potřeb a aktuálních vědeckých doporučení.

Klíčovým prvkem hodnocení výkonnosti a odolnosti zdravotního systému zůstává Národní zdravotnický informační systém, který dlouhodobě prochází významným zlepšováním a zefektivňováním. Postupně je optimalizován produkční proces u významných nových registrů: Národní registr hrazených zdravotních služeb a Národní registr zdravotnických pracovníků. V letech 2020-2021 byl významně posílen a rozšířen Informační systém Infekční nemoci, který se tak stal klíčovou součástí informačního zázemí pro reakci na epidemii COVID-19, která představuje prioritní výzvu pro odolnost zdravotního systému v ČR.

Pro rok 2022 se příjmy systému veřejného zdravotního pojištění odhadují na 417 mld. Kč, což je dáno primárně růstem výběru pojistného a zmrazením platby za státní pojištěnce vyjednaným v souvislosti s úspornými opatřeními ve státním rozpočtu na rok 2022. Výdajová strana je determinována **úhradovou vyhláškou** na rok 2022, která ve 13 ze 14 zdravotních segmentů vychází z dohod uzavřených mezi plátcí a poskytovateli péče v dohodovacím řízení a dále pak z dodatečného navýšení úhrad, které nad rámec uzavřených dohod kompenzuje navýšení mezd a platů ve zdravotnictví o 6 % v roce 2022. Systém veřejného zdravotního pojištění počítá i nadále s výdaji na COVID-19, kam v roce 2022 primárně patří výdaje na očkování a testování, a celkové výdaje se tento rok odhadují na 440,7 mld. Kč, což implikuje negativní saldo hospodaření ve výši 23,7 mld. Kč. Deficit hospodaření bude opět kryt ze zůstatků zdravotních pojišťoven, které na konci roku 2022 budou již významně vyčerpané a dojde u nich k meziročnímu snížení o 46 %.

Hlavní reformou v oblasti financování je v letech 2020 až 2022 změna úhrad akutní lůžkové péče s využitím nově vyvinutého klasifikačního systému CZ-DRG (Czech - Diagnosis Related Group). V roce 2021 došlo k plošné implementaci CZ-DRG do úhrad a vykazování, kde veškerá akutní lůžková péče je vykazována v novém systému a přes 44 % úhrad je hrazeno výkonnostně přes CZ-DRG. V roce 2022 implementace pokračuje s novou verzí CZ-DRG. Jedním z hlavních cílů implementace zůstává snižování čekacích dob na zákroky, k čemuž přispěje v roce 2022 i zařazení moderních robotických metod do péče hrazené výkonnostně.

Na MZd byla v roce 2021 zřízena Pracovní skupina pro reformu primární péče (dále jen „pracovní skupina“), která se aktivně schází k plnění činností, jež vedou k reformě primární péče. V roce 2021 Pracovní skupina řešila problematiku vývoje sítě a kapacit praktických lékařů pro děti a dorost a všeobecných praktických lékařů, problematiku současného stavu a perspektivy budoucího vývoje počtu a struktury všeobecných praktických lékařů a praktických lékařů pro děti a dorost, problematiku nedostatku praktických lékařů pro děti a dorost a zajištění primární péče pro děti a dorost v ČR. MZd v roce 2021 jednalo se zástupci krajů ČR, aby byla navázána spolupráce v oblasti primární péče i mezi kraji a MZd. Pracovní skupina dále řešila problematiku sdružených praxí a projektové záměry v rámci OP Z+, které jsou v souladu s implementačním plánem č. 1.1. Strategického rámce rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030 (dále jen „Zdraví 2030“). V rámci posílení kompetencí praktických lékařů se řeší screeningové výkony, resp. zapojení do nového screeningu plic, provádění USG v ordinaci praktického lékaře nebo např. preventivní vyšetřování zraku u dětí v ordinaci praktických lékařů pro děti a dorost v realizaci ve vybraných ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost. V rámci dostupnosti primární péče a standardizace vybavení ordinací Pracovní skupina projednává tzv. sdružené praxe. V rámci personální stabilizace primární péče jsou řešeny počty rezidenčních míst a výše jejich dotace. V rámci kvality primární péče MZd uveřejnilo minimální požadavky pro

zavedení interního systému hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb. Pro poskytovatele ambulantní péče MZd definovalo standardy a související ukazatele kvality a bezpečí pro splnění konkrétních standardů.

V rámci dotačního programu MZd Podpora zdraví, zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče pro rok 2022 byla navržena v roce 2021 priorita „Zvyšování povědomí veřejnosti o významu preventivních prohlídek“, která s problematikou primární péče souvisí.

V dubnu 2021 MZd zveřejnilo seznam poskytovatelů s urgentním příjmem I. a II. typu, který vychází z Memoranda MZd a zdravotních pojišťoven o spolupráci při budování sítě zdravotnických zařízení s funkčními urgentními příjmy v ČR z prosince 2019. Ustanovení § 113b zákona o zdravotních službách, ve znění účinném od 1. 1. 2022, nově vymezuje pracoviště urgentního příjmu a stanoví podmínky pro poskytovatele zdravotních služeb zřizující tato pracoviště. Byl také zaznamenán zvýšený zájem o dodatečné zařazení do sítě. Pracovní komise pro systémové řešení urgentních příjmů však rozhodla, že v současné době se neshledává žádná medicínská potřeba rozšiřovat síť urgentních příjmů. Toto podporuje také stanovisko plátců péče, v rámci kterého nebyly shledány žádné mezery v poskytování péče urgentními příjmy.

MZd pokračuje v jednáních se zástupci krajů ve věci projektového záměru pro nastavení systému monitorace, koordinace, plánování a podpory integrovaného komplexu zdravotních a sociálních služeb tak, aby zohledňoval specifika a potřeby jednotlivých lokalit. Základním cílem systémového projektu je vytvoření Metodiky pro tvorbu krajských zdravotně sociálních plánů, která bude následně pilotována jednotlivými kraji. S ohledem na plánovaný vznik samostatného Zákona o dlouhodobé péči, bude projekt a jeho výstupy respektovat systémově nastavená pravidla, která bude dále rozvíjet na krajských úrovních a pro něž může být naopak i důležitým zdrojem podnětů a informací. Projekt je cílen na implementaci konsenzuálně nastavených pravidel pro poskytování dlouhodobé péči při současném respektování regionálních suverenity a potřeb jednotlivých krajů.

MZd se dále zabývá projektem, který je zaměřen na tvorbu a přijetí Národní strategie paliativní péče, jejímiž konkrétními výstupy bude zvýšení kapacity a zajištění regionální dostupnosti vzdělávání, poradenství a konzultantství v oblasti paliativní péče prostřednictvím zavedení regionální pilotní sítě poskytovatelů vzdělávání, poradenství a konzultantství v oblasti paliativní péče. Dalším výstupem bude rozvoj obecné paliativní péče v nemocnicích akutní a následné péče. Aktivita budou zaměřeny na zvýšení její dostupnosti a kvality obecné paliativní péče v nemocnicích v ČR tak, aby došlo k vyrovnání úrovně poskytování obecné paliativní péče napříč ČR.

V rámci nastavení dílčích částí integrovaných zdravotních a sociálních služeb bude dále předložen i Projekt zaměřený na tvorbu obecných standardů pro systém péče o pacienty se vzácnými onemocněními. Ten zahrnuje vysoce specializovanou, specializovanou, všeobecnou a primární zdravotní péči, péči paliativní a sociální. Optimálním způsobem integrace těchto různorodých úrovní a typů péče bude systém tzv. sdílené péče, který jasně definuje úlohu a kompetence jednotlivých poskytovatelů i cestu pacienta systémem tak, aby potřeby jeho individuální péče byly optimálně naplňovány s ohledem na jejich kvalitu, dostupnost a včasnost. Systémový návrh komplexní sdílené péče bude následně pilotován jako implementační součást tohoto záměru ve vybraných regionech ČR u 3 skupin vzácných onemocnění.

V rámci IROP 2021-2027 je v průběhu roku 2022 plánováno vyhlášení výzvy zaměřené na podporu následné péče, kde dojde k podpoře stávajících poskytovatelů zdravotních služeb. Výstupem

podporovaných projektů by mělo být zvýšení míry přístupnosti zdravotních služeb, navýšení rozsahu a rozvoj poskytovaných zdravotních služeb a individualizace poskytovaných služeb.

K podpoře zájmů osob se zdravotním postižením byl na období 2021–2025 vypracován a přijat Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, který obsahuje opatření se všech oblastí života těchto osob. Obsahuje množství úkolů, jejichž plnění má být realizováno průběžně, a dále úkoly, jejichž realizace je stanovena termínem. Průběžné úkoly jsou hlavně obecnější povahy a jsou reálně implementovány v aktivitách více resortů. V rámci MZd se jedná hlavně o zpřístupňování informací pro osoby se smyslovým postižením, zohledňování problematiky osob se zdravotním postižením, dodržování a prosazování jejich práv v oblasti mezinárodní spolupráce, legislativní a metodické činnosti.

Řešení přístupu osob bez přístřeší a osob ztrátou přístřeší ohrožených k dostupné zdravotní péči souvisí se zvýšenou poptávkou po službě tohoto typu a zvýšeným nárůstem počtu potenciálních klientů, které službu potřebují a budou využívat. Osoby žijící na ulici z nejrůznějších důvodů mají omezený přístup ke zdravotní péči a zlepšení přístupu ke zdravotní péči těchto osob je i jedním z dílčích cílů Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020, na které MZd spolupracuje.

MZd realizuje projekt zaměřený na podporu zdravotní péče osobám bez přístřeší či ztrátou přístřeší ohrožených. Jedná se o problematiku bezdomovectví, jako faktoru extrémního sociálního vyloučení a chudoby. MZd je jedním z aktérů politik souvisejících s prevencí a řešením bezdomovectví v oblasti ochrany veřejného zdraví a zdravotního pojištění. Projektem je řešena problematika přístupu ke zdravotní péči pro osoby bez přístřeší a osoby ohrožené ztrátou domova, která ve vybraných lokalitách je zajišťována v omezeném rozsahu nebo není v některých regionech zajištěna vůbec. Projekt by měl být ukončen v září 2022. Zajištění dostupnosti zdravotní péče, zejména terénní a ambulantní pro tuto cílovou skupinu pak má daleko širší dopady, a to nejen na řešení jejich akutní zdravotní situace, ale také na předcházení šíření epidemiologicky závažných nakažlivých chorob a mapování zdravotní situace. Zdravotní péče o osoby bez přístřeší není v systému zdravotní péče ani v systému zdravotního pojištění nijak cíleně řešena.

Systémový způsob, jak sladit postup a očekávání všech zainteresovaných stran účastnících se digitální transformace v ČR, byl umožněn prostřednictvím průřezového Programu Digitální Česko. V souvislosti s pandemií COVID-19 a na ni navazujícími aktivitami EK se pak program Digitální Česko stal i základním kamenem pro přípravu digitalizačních komponent NPO. Od roku 2021 docházelo ke změně dynamiky programu Digitální Česko nejen vzhledem k přiděleným finančním alokacím, ale i díky pokračující pandemii COVID-19, kvůli které je oblast digitalizace více než diskutovaným tématem, neboť právě on-line platformy, digitalizované interaktivní formuláře či e-neschopenka výrazně pomohly ke stabilizaci situace. Implementace investičních projektů v IROP bude probíhat prostřednictvím aktivit pod specifickým cílem 1.1. Využívání přínosů digitalizace pro občany, podniky, výzkumné organizace a veřejné orgány. V rámci eHealth bude podporována digitální transformace takovými aktivitami, které umožní realizaci investičních projektů jako je zavádění služeb elektronického zdravotnictví a infrastruktury celoevropských interoperabilních elektronických služeb, sdílení informací mezi poskytovateli zdravotních služeb, integrace mezi jednotlivými informačními systémy poskytovatelů zdravotních služeb, zavádění standardů výměny zdravotnické dokumentace, publikace údajů a vytváření informačních služeb pro pacienty, katalogizace digitálních služeb. U investičních projektů kybernetické bezpečnosti se předpokládají aktivity na realizaci technických bezpečnostních opatření podle § 5 zákona o kybernetické bezpečnosti a mezinárodních

standardů a norem v oblasti bezpečnosti informací pro poskytovatele zdravotních služeb a dalších resortních organizací. Vyhlášení prvních výzev se předpokládá na jaře roku 2022. Následně bude postupně docházet k implementaci investičních projektů v průběhu období do roku 2027. Prostředky EU fondů (EFRR) se budou v ČR čerpat v závislosti na rozdělení do tří kategorií regionů: méně rozvinuté regiony (regiony NUTS 2 Severozápad, Severovýchod, Moravskoslezsko a Střední Morava), přechodové regiony (regiony NUTS 2 Jihozápad, Jihovýchod a Střední Čechy) a rozvinutější regiony (hlavní město Praha).

3.3.3 Implementace Evropského pilíře sociálních práv

Zásada 1 - Všeobecné a odborné vzdělávání a celoživotní učení

ÚP ČR může uchazečům a zájemcům o zaměstnání zabezpečit či uhradit rekvalifikační kurz. Cílem je zvýšit uplatnitelnost takovýchto osob na trhu práce. Jedná se o jeden z primárních nástrojů podpory účasti dospělé populace na dalším vzdělávání. Významným přínosem pro podporu účasti dospělé populace na dalším vzdělávání je projekt POVEZ II (příspěvek na vzdělávání zaměstnanců a mzdové náklady zaměstnavatele) a taktéž podpora odborného vzdělávání zaměstnanců prostřednictvím soutěžních projektů v OPZ. Tato opatření se významně podílí na účasti dospělých na dalším vzdělávání.

Vytvoření databáze rekvalifikací a individuálních vzdělávacích účtů dále zpřístupní další vzdělávání široké veřejnosti, přispěje k jeho dostupnosti a zvýší účast dospělé populace na dalším vzdělávání.

Zásada 2 – Rovnost žen a mužů

Viz výše kapitola 3.3.1.

Zásada 3 – Rovné příležitosti

K naplňování zásady přispívá Vládou ČR schválená **Strategie sociálního začleňování 2021-2030** (dále jen “Strategie”), která jako národní dokument zastřešuje v rámci území ČR hlavní oblasti významné pro sociální začleňování osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených. Strategie důsledně uplatňuje princip rovných příležitostí ve všech v ní navrhovaných opatření i v podobě garancí rovných příležitostí v ČR, kterým je věnována samostatná kapitola. Uplatňování zásady rovného zacházení a příležitostí, včetně zákazu diskriminace, je v dokumentu chápáno jako nedílná součást sociálního začleňování, což vede ke zlepšení podmínek pro aktivní účast dotčených osob a jejich zapojení do společnosti.

Zásada 4 – Aktivní politika zaměstnanosti

Sociální podnikání a inovace nástrojů APZ posílí integrační složku politiky zaměstnanosti. Cílem je zajistit osobám se specifickými potřebami přístup ke kvalitnímu a stabilnímu pracovnímu uplatnění. Smyslem posílení integrační složky (ať v rámci sociálního podnikání či v rámci systému nástrojů a opatření APZ) je zajištění kontinuální práce se znevýhodněnými osobami a odstranění či zmírnění jejich hendikepů na trhu práce při souběžném zajištění výdělků prostřednictvím kvalitního zaměstnání.

Zásada 5 – Bezpečné a adaptabilní zaměstnání

Podle zákoníku práce jsou zaměstnavatelé povinni zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky, odměňování, o odbornou přípravu a o příležitost dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání. Dodržování tohoto principu je kontrolováno a případně sankcionováno orgány inspekce práce.

Zákoník práce umožňuje zaměstnavatelům nabízet flexibilní formy zaměstnávání, mezi které patří práce na kratší úvazek, pružné rozvržení pracovní doby, využití práce na dálku a také doplňkové využívání zaměstnávání prostřednictvím dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti, které mají sloužit ke krátkodobému výkonu práce, popř. k práci v omezeném rozsahu. Od 1. 1. 2021 mohou zaměstnavatelé dále využít nový institut tzv. sdíleného pracovního místa. Jedná se o novou formu flexibilního režimu práce, která by měla přispět k lepšímu sladění rodinného a pracovního života zaměstnanců. Sdílené pracovní místo má podpořit zájem zaměstnavatelů nabídnout kratší pracovní úvazky, které jsou pro určité skupiny zaměstnanců jedinou alternativou, jak neopustit trh práce, zejména z důvodu nutné péče o rodinu.

Zkušební doba musí být sjednána písemně, nejpozději v den nástupu do práce a nesmí být delší než 3 měsíce po sobě jdoucí ode dne vzniku pracovního poměru (pro vedoucí zaměstnance 6 měsíců). Dodržování podmínek je kontrolováno a případně sankcionováno orgány inspekce práce.

Zásada 6 – Odměňování

Po stagnaci minimální mzdy v letech 2007 až 2012 došlo k pravidelnému každoročnímu zvyšování minimální mzdy od roku 2015. Poslední úprava minimální mzdy se uskutečnila od 1. 1. 2022, kdy meziročně vzrostla o 6,6 %. Od tohoto data činí výše základní sazby minimální mzdy 16 200 Kč za měsíc (resp. 96,40 Kč za hodinu pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin).

Zásada 7 – Informace o pracovních podmínkách a ochrana v případě propuštění

Neobsahuje-li pracovní smlouva údaje o právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru, je zaměstnavatel povinen zaměstnance o nich písemně informovat, a to nejpozději do 1 měsíce od vzniku pracovního poměru; to platí i o změnách těchto údajů. Dodržování uvedených povinností je kontrolováno a případně sankcionováno orgány inspekce práce.

Ochranná opatření v případě propuštění jsou v ČR účinně nastavena. V případě sporu mají zaměstnanci možnost se bránit u soudu – pracovněprávních sporů vedených u soudu však ubývá.

Zásada 8 – Sociální dialog a zapojení pracovníků

Sociální partneři se procesu připomínkování legislativních materiálů zúčastňovali i před rokem 2015. (Připomínkový legislativní proces, tj. způsob rozesílání materiálů k připomínkám vyplývá z Legislativních pravidel vlády (LPV) z roku 1998, která byla usneseními vlády opakovaně novelizována.) Neopomenutelným připomínkovým místem podle čl. 5 odst. 1 písm. g) LPV se však sociální partneři stali až od 1. 1. 2015. Dále jim bylo nově umožněno účastnit se zasedání Legislativní rady vlády a vstupovat do obecné diskuse.

Na základě zákona č. 2/1991 Sb. je kolektivní vyjednávání podporováno tak, že v případě sporu je na žádost i jedné ze stran určen zprostředkovatel, případně dále i rozhodce. Úspěšnost takto určených zprostředkovatelů je velmi vysoká.

Na základě ustanovení § 320a zákona č. 262/2005 Sb. je sociálním partnerům poskytován příspěvek na posilování sociálního dialogu k aktuálním tématům.

Zásada 9 – Rovnováha mezi pracovním a soukromým životem

Viz kapitola 3.3.1.

Zásada 10 – Zdravé, bezpečné a dobře uzpůsobené pracovní prostředí a ochrana údajů

Klíčovým prostředkem je správně provedené hodnocení rizik. K plnění úkolů napomáhá strategická činnost Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci a opatření obsažená v Národním akčním programu. MPSV akcentuje vědecký přístup a aplikovaný výzkum prostřednictvím Výzkumného ústavu bezpečnosti práce.

ČR podporuje osvětu o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (BOZP) pravidelně aktualizovanými a snadno dostupnými informacemi zveřejňovanými na webu. Orgány inspekce práce vyvíjejí nejen kontrolní činnost, ale v hojně míře i poradenské aktivity. Jsou podporovány principy správné praxe. Důraz je kladen na digitalizaci umožňující nové služby a formy organizace práce, jsou zkoumány a diskutovány podmínky zaměstnanců pracujících prostřednictvím digitálních platforem. MPSV zavedlo do praxe ve zdravotnictví školení ve virtuální realitě. Aktuálně MPSV zadalo zpracování nové Národní politiky BOZP, která bude vycházet z nejnovějších dat a poznatků v dané oblasti.

ČR podporuje návrhy na další snížení expozice pracovníků nebezpečným chemickým látkám včetně azbestu. V této oblasti ČR v loňském roce podpořila revizi směrnice EP a Rady, kterou se mění směrnice 2004/37/ES o ochraně zaměstnanců před riziky spojenými s expozicí karcinogenům nebo mutagenům při práci (tzv. 4. balíček). Tato čtvrtá změna předmětné směrnice se dotýká limitních hodnot expozice na pracovišti pro následující prioritní karcinogeny: akrylonitril, sloučeniny niklu a benzenu, jelikož tyto tři látky byly označeny za látky, které mají velký význam z hlediska ochrany zdraví zaměstnanců.

Zásada 11 – Péče o děti a podpora dětí

Viz kapitola 3.3.1.

Zásada 12 – Sociální ochrana

Český systém sociálního pojištění zajišťuje, až na odůvodněné výjimky, stejný přístup k sociálnímu zabezpečení zaměstnancům i osobám samostatně výdělečně činným. Výjimky jsou vyvolány zcela zásadními rozdíly v charakteru ekonomické činnosti obou skupin, zejména absencí zaměstnavatele, který poskytuje a nese zodpovědnost za některé aspekty sociálního pojištění u zaměstnanců, u osob samostatně výdělečně činných. ČR plnohodnotně participuje na monitorování přístupu k sociálnímu zabezpečení v rámci pracovních skupin EU, zejména SPC.

Zásada 13 – Podpora v nezaměstnanosti

Rovný přístup k podpoře v nezaměstnanosti zajišťuje nastavení příslušných pravidel v rámci zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Zásada 14 – Minimální příjem

Realizace této zásady v roce 2022 spočívá v pokračování zabezpečení rodin ve stanovených situacích adekvátními rodinnými dávkami státní sociální podpory a náhradním výživným, zajištění základního prahu pomoci osobám ohroženým chudobou a sociálním vyloučením dávkami pomoci v hmotné nouzi, rozvíjení dávek pomoci v hmotné nouzi o aktivizační opatření k začlenění na trhu práce, zmírňování sociálních důsledků zdravotního postižení dávkami pro osoby se zdravotním postižením, pomoci osobám závislým na péči při zvládnání základních životních potřeb příspěvkem na péči.

Zásada 15 – Příjem ve stáří a důchody

V posledních letech docházelo postupně ke zhoršení relativní příjmové situace populace důchodců v porovnání s pracujícími, i přes opakovaná mimořádná opatření, která zvyšovala důchody nad rámec dlouhodobých zákonných pravidel. V roce 2021 proto byla přijata další opatření k posílení přiměřenosti vyplácených důchodů. Konkrétně bylo schváleno mimořádné zvýšení důchodů při pravidelné valorizaci od ledna 2022 o dodatečných 300 Kč. Současně bylo zavedeno tzv. výchovné, což je navýšení důchodů osob, které pečovaly o děti, primárně žen, o 500 Kč za každé vychované dítě. Zavedením výchovného rovněž došlo k narovnání znevýhodnění žen, které měly historicky obtížnější možnosti získání přiměřených důchodových nároků.

Zásada 16 – Zdravotní péče

Oblast zdravotní péče je v rámci plnění opatření z přehledu strategických a koncepčních dokumentů vlády souvisejících s NPR 2021 realizována v rámci Strategického rámce rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030 - Zdraví 2030 a Implementačními plány Strategického rámce rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030, např. viz činnosti (uvedené výše – 3.3.2. Zdraví a odolnost obyvatel) vedoucí ke splnění úkolů reformy primární péče.

MZd realizuje projekt zaměřený na podporu zdravotní péče osobám bez přístřeší či ztrátou přístřeší ohrožených. Projektem je řešena problematika přístupu ke zdravotní péči pro osoby bez přístřeší a osoby ohrožené ztrátou domova, která ve vybraných lokalitách je zajišťována v omezeném rozsahu nebo není v některých regionech zajištěna vůbec.

Zásada 17 – Začlenění osob se zdravotním postižením

Základním dokumentem, který stanoví základní cíle a opatření v oblasti státní politiky vůči osobám se zdravotním postižením, je Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, schválený vládou v červenci 2020.

Účelem Národního plánu je pokračovat v prosazování a podpoře integrace osob se zdravotním postižením a prostřednictvím konkrétních opatření naplňovat jednotlivé články Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Každá ze 17 tematických oblastí Národního plánu obsahuje nejen vymezení cílů, jichž má být v následujícím období dosaženo, ale též stanovení souboru konkrétních opatření a indikátory monitorující jejich plnění. Zprávu o plnění opatření Národního plánu vyhodnocuje vláda ČR každý rok.

K podpoře zaměstnanosti osob se zdravotním postižením přispěje nastavení pravidel pro uznání podniku za sociální podnik jakožto alternativu k současnému chráněnému trhu práce.

Zásada 18 – Dlouhodobá péče

V současné době je legislativně upravena dlouhodobá péče v oblasti dlouhodobé lůžkové péči v rámci poskytování zdravotních služeb. Nicméně v dalším období jsou plánovány aktivity a opatření směřující k přibližování a propojování zdravotní a sociální oblasti s cílem vytvoření komplexního systému, který bude schopen reagovat na kombinované potřeby osob s dlouhodobými zdravotními a sociálními potížemi.

Do připravovaného Výhledu legislativních prací vlády na rok 2023 MPSV předpokládá navrhnout také přípravu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou zdravotních a sociálních služeb (dlouhodobá péče). Cílem je definice sociálně zdravotních služeb, definice klienta dlouhodobé péče a jeho potřeb a nároků a optimalizace a sjednocení poskytování systému dlouhodobé péče, nastavení jednotného vnímání kvality, a to jak na vstupu, tak i procesu i výstupu poskytování a zvýšení dostupnosti dlouhodobé péče a zvýšení efektivnosti využití stávajících zdrojů financování včetně vytvoření podmínek pro vícezdrojové financování dlouhodobé péče tak, aby systém adekvátně reagoval na potřeby klientů. Termín pro předložení návrhu zákona vládě se aktuálně předpokládá do konce 1. čtvrtletí roku 2023.

Zásada 19 – Bydlení a pomoc pro osoby bez domova

MMR v roce 2022 připraví návrh zákona o podpoře v bydlení. Cílem tohoto zákona je vytvoření právního rámce pro zajištění podpory v bydlení domácností ohrožených bytovou nouzí či přímo v bytové nouzi a pro zvýšení dostupnosti nájemního bydlení. Zákon nabídne obcím soubor volitelných nástrojů, jež umožní systematicky řešit bytovou situaci obyvatel a dále bude formulovat způsob a pravidla financování nově nastavených nástrojů.

V rámci Strategie sociálního začleňování 2021-2030 je v oblasti bydlení věnován cíl „Zvyšovat dostupnost bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě“. Akční plán na roky 2021–2023 specifikuje, že cíl bude naplňován pokračováním přípravy zákona o sociálním/dostupném bydlení a kodifikací nové sociální služby v bydlení; dále meziročním nárůstem počtu sociálních/dostupných bytů financovaných ze SFPI, státního rozpočtu a fondů; v neposlední řadě potom pokračování monitoringu, evaluace, metodické podpory a inovací. Dne 13. 12. 2021 vstoupila v platnost rozšířená verze materiálu Strategie sociálního začleňování 2021-2030 o problematiku bezdomovectví, jež rovněž nově pojednává o zlepšení přístupu k těmto službám pro osoby bez domova, včetně přístupu k bydlení, a konkrétní opatření budou zformulována mj. i prostřednictvím navazujících Akčních plánů plnění Strategie.

V českém právním systému je nedostatečně upravena ochrana osob ohrožených vystěhováním. MPSV ve spolupráci s MSp zahájilo diskuse o zavedení informační povinnosti soudu vůči klientovi i obcím (sociálním pracovníkům obcí) do českého právního řádu v rámci prevence ztráty bydlení. Navrhuje se zavést informační povinnost soudu vůči žalovanému již při podání žaloby na vyklizení a informační povinnost soudu vůči obci při rozhodnutí.

MMR realizuje podprogram *Podporované byty* v rámci programu *Podpora bydlení*. Cílem podprogramu je podpořit vznik podporovaných bytů, tzn., nájemních bytů určených k sociálnímu bydlení pro osoby v ekonomicky neaktivním věku a pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace – věk, zdravotní stav nebo sociální okolnosti jejich života.

MMR v rámci IROP pro programové období 2021–2027 vyhlásí v roce 2022 výzvy na sociální bydlení v předpokládané výši cca 2,7 mld. Kč z EFRR. Bude se jednat o pořízení a adaptace bytů, bytových domů a nebytových prostor pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení.

MMR prostřednictvím odboru pro sociální začleňování (MMR-OSZ) zajišťuje podporu územním samosprávám v procesu sociálního začleňování, mimo jiné při zajišťování rovného přístupu k bydlení. Podporuje taková opatření, která pomohou územním samosprávám v procesu sociální integrace obyvatel ohrožených sociálním vyloučením a k eliminaci sociálně vyloučených lokalit v kontextu a zájmu celé obce či celého regionu. Dále na místní úrovni propojuje subjekty tak, aby spolupracovaly při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro zajištění sociálního začleňování.

SFPI realizuje formou zvýhodněných nízkoúročených úvěrů (finanční nástroj) program *Nájemní byty*, které podpoří žadatele (fyzické a právnické osoby, včetně obcí) v pořizování nájemních bytů určených vymezeným skupinám znevýhodněných osob. Výše úvěru může pokrýt až 90 % nákladů investice, doba splácení je až 30 let od ukončení výstavby. Úroková sazba je od 0,5 % p. a. Alokace pro rok 2022 je plánována na 480 mil. Kč. SFPI dále realizuje program *Výstavba pro obce*, který umožňuje poskytnout dotaci na pořízení sociálních nájemních bytů ve vlastnictví obcí určených pro domácnosti, které mají nízké příjmy a nevyhovující bydlení, a zvýhodněný úvěr na pořízení dostupných nájemních bytů ve vlastnictví obce za tržních podmínek. Plánovaný rozpočet pro rok 2022 je 659 mil. Kč.

Zásada 20 - Přístup k základním službám

V prosinci 2021 vláda ČR schválila Strategii sociálního začleňování 2021-2030. Strategie obsahuje opatření mimo jiné k zajištění přístupu k základním službám všemi osobami bez rozdílu, přičemž svoji pozornost zaměřuje specificky na osoby v nouzi. Za účelem zajištění přístupu k některým základním službám pro osoby v extrémním sociálním vyloučení byly formulovány cíle Strategie. Opatření, která budou rozpracována v navazujícím akčním plánu Strategie, budou zahrnovat mimo jiné řešení přístupu lidí v extrémním sociálním vyloučení ke službám sociální péče v případech, kdy naplňují podmínky snížené soběstačnosti, potřebují pravidelnou pomoc jiné osoby, ale jejich příjmy po vyčerpání všech nárokových možností nepostačují na úhrady za ně účtované. Dalším opatřením zaměřeným na tuto oblast je zajištění adekvátního příjmu a prevence ztráty příjmu pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, jehož smyslem je zajistit těmto osobám důstojný život. Opatření se zaměřují zejména na pravidelné zvyšování všech minimálních příjmových kategorií, zejména minimální mzdy, ale i částek životního a existenčního minima.

3.3.4 Dostupnost bydlení

MMR v roce 2022 připraví návrh zákona o podpoře v bydlení¹⁹. Cílem tohoto zákona je vytvoření právního rámce pro zajištění podpory v bydlení domácností ohrožených bytovou nouzí či přímo v bytové nouzi a pro zvýšení dostupnosti nájemního bydlení. Zákon nabídne obcím soubor volitelných nástrojů, jež umožní systematicky řešit bytovou situaci obyvatel a dále bude formulovat způsob a pravidla financování nově nastavených nástrojů.

¹⁹ Návrh zákona o podpoře v bydlení je uveden v PLP na rok 2022 s termínem předložení v roce 2023.

Programy v oblasti bydlení v roce 2022 realizované MMR

MMR realizuje podprogram *Podporované byty* v rámci programu *Podpora bydlení*. Cílem podprogramu je podpořit vznik podporovaných bytů, tzn., nájemních bytů určených k sociálnímu bydlení, na území ČR sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby v ekonomicky neaktivním věku a pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace – věk, zdravotní stav nebo sociální okolnosti jejich života. V rámci podprogramu *Podporované byty*²⁰ je výstavba podporovaných bytů prováděna prostřednictvím dvou dotačních titulů, a to *Pečovatelský byt* a *Komunitní dům seniorů*. Výstavbou vzniknou nájemní byty²¹ určené k sociálnímu bydlení pro osoby v ekonomicky neaktivním věku a pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace – věk, zdravotní stav nebo sociální okolnosti jejich života.

MMR dále realizuje dotační titul zacílený na zkvalitňování bytového fondu formou poskytování finančních prostředků na pořízení bezbariérového vstupu a výtahu v domech, které jím nejsou vybaveny. Cílem je mimo jiné také umožnit zdravotně postiženým občanům nadále využívat stávající bytový fond (vertikální mobilita). Dalším dotačním titulem určeným pro obce je podprogram *Technická infrastruktura*, na jehož základě jsou poskytovány finanční prostředky na zainvestování pozemků určených k bydlení.

MMR v rámci IROP pro programové období 2021–2027 vyhlásí v roce 2022 výzvy na sociální bydlení²² v předpokládané výši cca 2,7 mld. Kč z EFRR. Bude se jednat o pořízení a adaptace bytů, bytových domů a nebytových prostor pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení.

Jiná opatření v oblasti bydlení v roce 2022 realizované MMR

MMR-OSZ zajišťuje podporu územním samosprávným celkům v procesu sociálního začleňování, mimo jiné při zajišťování rovného přístupu k bydlení. Podporuje taková opatření, která pomohou územním samosprávám v procesu sociální integrace obyvatel ohrožených sociálním vyloučením a v eliminaci sociálně vyloučených lokalit v kontextu a zájmu celé obce či celého regionu. Dále na místní úrovni propojuje subjekty tak, aby spolupracovaly v otázkách sociálního začleňování. Stručný popis opatření:

²⁰ V roce 2021 se podařilo ukončit stavební práce (protokolem o předání a převzetí díla) u 19 investičních akcí, v rámci kterých byly postaveny 2 nové Komunitní domy pro seniory, 11 zcela nových domů s pečovatelskými byty a u 6 stávajících domů byly prostory staveními úpravami nebo nástavbou či přístavbou upraveny na podporované byty. Oba dotační tituly přispěly ke vzniku 248 pečovatelských bytů nebo bytů v komunitním domě seniorů. V roce 2021 bylo příjemcům dotace celkem vyplaceno 94,89 mil. Kč dotačních prostředků, a to na stavební práce, které byly v roce 2021 ukončeny nebo na stavební práce stále probíhající.

²¹ Nájemní byt může být poskytnut pouze osobě, která splňuje limit čistého měsíčního příjmu daný podprogramem. Podprogram také stanovuje maximální limit nájemného za 1 m² podlahové plochy, který nesmí být v nájemní smlouvě překročen (limit může být měněn nárůstem měsíčního úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnosti celkem).

²² Jedná se o jednu z aktivit Specifického cíle 4.2: Podpora socioekonomického začleňování marginalizovaných komunit, domácností s nízkými příjmy a znevýhodněných skupin včetně osob se zvláštními potřebami, pomocí integrovaných opatření, včetně bydlení a sociálních služeb.

Poradenství obcím, na jejichž území se nacházejí sociálně vyloučené lokality, mj. i v oblasti bydlení

MMR-OSZ dlouhodobě poskytuje odborné poradenství obcím v rámci komplexního koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám v souvislosti s lokálním i celostátním kontextem politiky bydlení. Lokálním aktérům jsou předávána doporučení v souvislosti se zaváděním opatření v oblasti hospodaření s bytovým fondem, revizí zásad pro pronajímání obecního fondu, přístupů k zavádění sociálního bydlení a podpory sociální práce a sociálního bydlení.

Poradenství při přípravě záměrů obcím, které projevíly zájem čerpat v roce 2022 podporu na projekty bydlení z prostředků OPZ+

Na základě pilotáže projektů inspirovaných přístupem Housing first a Housing ready poskytuje MMR-OSZ odbornou podporu realizátorům, kteří se rozhodují pokračovat nebo nově pilotovat aktivity spojené se zabydlováním domácností v bytech s podporou individuální sociální práce. Tyto projekty jsou v počátečních fázích projednávání na úrovni obcí. Výhodou spolupráce s těmito aktéry je provazba bydlení a dalších oblastí sociálního začleňování, především s oblastí bezpečnosti, komunitní práce, zdraví a dluhů.

Výzkum dílčích aspektů bytové nouze při sociálním vyloučení, včetně monitoringu účinnosti dávek Mimořádné okamžité pomoci

V rámci výzkumných studií MMR-OSZ jsou sledována specifika bytové nouze v sociálně vyloučených lokalitách a proměny sociálního vyloučení v důsledku celospolečenských změn. Studie v oblasti bydlení se soustředí na zkoumání segmentu soukromého trhu s bydlením, účinnosti dávek hmotné nouze a zkoumají specifikace cílových skupin pro sociální bydlení a vhodné formy podpory sociálního začleňování prostřednictvím sociální práce v bydlení. Blíže viz <https://www.socialni-zaclenovani.cz/oblasti-podpory/bydleni/>.

Zavádění nových nástrojů politiky bydlení s důrazem na prevenci ztráty bydlení (např. koordinátor – case manager v oblasti bydlení, kontaktní centra, sociálně realitní agentury, garanční a krizové fondy na obcích)

V rámci strategického plánování lokální partneři MMR-OSZ implementují inovativní nástroje lokálních proměn politik bydlení vedoucí k přiblížení agendy bydlení blíže k obyvatelům lokalit, nalezení snadnější pomoci, hledání dalších zdrojů bytových kapacit a záchranných mechanismů při udržení domácnosti v bydlení. Tyto aktivity navazují na trendy v zavádění sociálního bydlení v evropském kontextu a zároveň jsou již definovány ve státních strategických dokumentech věnujících se sociálnímu začleňování.

Programy v oblasti bydlení v roce 2022 realizované SFPI

SFPI realizuje formou zvýhodněných nízkoúročných úvěrů (finanční nástroj) program *Nájemní byty*, které podpoří žadatele (fyzické a právnické osoby, včetně obcí) v pořizování nájemních bytů určených vymezeným skupinám znevýhodněných osob. Výše úvěru může pokrýt až 90 % nákladů investice, doba splácení je až 30 let od ukončení výstavby. Úroková sazba je od 0,5 % p.a. Alokace pro rok 2022 je plánována na 480 mil. Kč, ale v současné době ještě není schválen rozpočet.

SFPI dále realizuje program *Výstavba pro obce*, který umožňuje poskytnout dotaci na pořízení sociálních nájemních bytů ve vlastnictví obcí určených pro domácnosti, které mají nízké příjmy

a nevyhovující bydlení, a zvýhodněný úvěr na pořízení dostupných nájemních bytů ve vlastnictví obce za tržních podmínek. Plánovaný rozpočet pro rok 2022 je 659 mil. Kč, ale v současné době ještě není schválen rozpočet.

3.4 Makroekonomická stabilita

ČR do příchodu celosvětové pandemie stabilně plnila jak fiskální pravidla Evropské unie, tak česká fiskální pravidla. Ihned po recesi v roce 2013 působila fiskální politika expanzivně, ale v následujících letech do roku 2017 byla již restriktivní až neutrální. S přihlédnutím k ekonomickému růstu, který v letech 2015 a 2017 přesahoval 5 %, tak veřejné finance hospodářský výkon vhodně doplňovaly. K expanzivní politice pak začalo docházet již v letech 2018 a 2019, přičemž ekonomický růst dosahoval tempa kolem 3 % a produkční mezera byla silně kladná. I když nastavení fiskální politiky v takovém případě mělo setrvat spíše na neutrální až restriktivní pozici, přesto nelze říct, že by působilo jakékoliv momentální makroekonomické potíže nebo nerovnováhy.

S příchodem epidemie bylo pro vládu nutné zvýšit manévrovací prostor nad rámec daný automatickými stabilizátory, což implikovalo fiskální pravidlo opírající se o koncept strukturálního salda. Byly přijaty dvě novely zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, které reflektovaly jak nejistoty ohledně dalšího poračování epidemické situace, tak Parlamentem ČR schválená podúrná opatření. Fiskální expanze během dvou let 2020 a 2021 přesáhla 4 procentní body. Expanzivní nastavení samo o sobě, bráno prizmatem hospodářského výkonu, bylo nepochybně vhodné, v roce 2021 ekonomika vzrostla o 3,3 %, i když produkční mezera setrvala v záporných hodnotách a reálný produkt nedosáhl předkrizové úrovně.

Naproti tomu rok 2022 je prvním obdobím fiskální konsolidace. Vláda navrhla státní rozpočet na rok 2022 s deficitem 280 mld. Kč, což bylo téměř o 100 mld. Kč méně, než byl návrh předchozí vlády. Rozdíl oproti původnímu návrhu je rovněž odrazem snahy o rychlejší konsolidaci veřejných financí, než požaduje zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Vzhledem ke geopolitickým rizikům, jež přinesla ruská agese na Ukrajině, nelze vyloučit nutnost upravit schválený návrh a navýšit schodek státního rozpočtu, nicméně v roce 2022 by fiskální politika měla působit restriktivně. V následujících letech se počítá s relativně mírnou konsolidací, která by neměla bránit ekonomickému růstu a zároveň by měla zastavit nárůst zadlužování sektoru vládních institucí. Ekonomické oživení by mělo výrazně těžit ze zapojování prostředků z rozpočtu EU.

Dominantním prvkem veřejných financí je státní rozpočet. Fiskální pravidlo opírající se o strukturální saldo determinuje maximální úroveň výdajů státního rozpočtu a státních fondů. Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti vyžaduje, aby nastavení výdajových rámců odráželo minimální kladné fiskální úsilí (tedy zlepšování strukturálního salda) o 0,5 procentního bodu. Zákon tedy umožňuje i rychlejší konsolidaci, pokud to celková hospodářská situace bude umožňovat. Konsolidace pak skončí po dosažení střednědobého rozpočtového cíle, který pro ČR odpovídá hodnotě -0,75 % HDP.

Bližší informace k nastavení fiskální politiky obsahuje aktuální *Konvergenční program ČR*.

3.4.1 Finanční stabilita

ČNB posuzuje stabilitu finančního systému, v rámci čehož zohledňuje i rizika spojená s makroekonomickým vývojem. Výsledky hodnocení představuje ve Zprávě o finanční stabilitě a dalších publikacích zaměřených na finanční stabilitu a makrobezpečnostní politiku. Čtvrtletně posuzuje vývoj v bankovním sektoru a nastavuje sazbu proticyklické kapitálové rezervy. Dvakrát ročně pak rozhoduje o nastavení úvěrových ukazatelů upravujících podmínky pro poskytování hypotečních úvěrů.

Jak je uvedeno v kapitole 2 Makroekonomický kontext, v domácí ekonomice došlo v roce 2021 k významnému oživení ekonomické aktivity, což přispělo k příznivému vývoji v domácím finančním sektoru. ČNB proto dospěla k závěru, že v bankovním sektoru je potřebné, vzhledem ke zvyšující se cyklické složce systémového rizika, opět zajistit akumulaci kapitálu tvorbou rezerv na horší časy, konkrétně, že je vhodné zvýšit sazbu proticyklické kapitálové rezervy. Ta byla před začátkem pandemie COVID-19 uplatňována ve výši 1,75 % rizikově vážených expozic v ČR. Po nástupu pandemie ČNB tuto sazbu postupně preventivně snížila až na 0,5 % pro případ, že by banky utrpěly výrazné úvěrové ztráty. K tomu však nedošlo a ČNB proto v roce 2021 a počátkem roku 2022 přistoupila k postupnému zvýšení sazby této rezervy až na 2,0 % s platností od počátku roku 2023, resp. 2,5 % od dubna 2023. To podpoří díky vyššímu prostoru pro pozdější rozpouštění této rezervy schopnost domácího bankovního sektoru poskytovat úvěry reálné ekonomice i v případě nepříznivého ekonomického šoku.

ČR patří již po řadu let mezi vyspělé země s nejvyššími nárůsty nominálních i reálných cen rezidenčních nemovitostí. Od počátku roku 2015 do třetího čtvrtletí 2021 vzrostla úroveň jejich nominálních cen již o téměř 95 % a reálných cen po očištění o inflaci měřenou indexem CPI o 63 %. I přes výrazný nárůst příjmů domácností dochází ke značnému zhoršení cenové dostupnosti bydlení. Podle analýz ČNB jsou průměrné ceny bytů v současnosti bezpečně cenově dosažitelné jen pro zhruba 15 % domácností. Rostoucí poptávka po rezidenčních nemovitostech pro vlastnické bydlení i pro investiční účely se odrážela v silné dynamice hypotečních úvěrů. Jejich objem se zvyšoval v důsledku rostoucí průměrné výše hypotečního úvěru i vlivem zvyšujícího se počtu úvěrů. Tento vývoj se silně projevil v průběhu roku 2021, kdy i vlivem podpůrných fiskálních opatření začal hypoteční trh vykazovat citelné známky přehřívání. Přestože celková zadluženost domácností k jejich hrubým disponibilním příjmům setrvala nadále poblíž 60 %, zadluženost některých domácností s nově poskytnutým hypotečním úvěrem se začala přibližovat vysoce rizikovým úrovním.

ČNB se od roku 2014 intenzivně věnovala rizikům souvisejícím s vazbou mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení. Postupně doporučila poskytovatelům hypotečních úvěrů dodržovat limity ukazatelů LTV (poměr výše úvěru k hodnotě zajištění), DTI (poměr výše dluhu a ročních čistých příjmů žadatele o úvěr) a DSTI (podíl dluhové služby na čistých ročních příjmech). V reakci na nástup pandemie postupovala ČNB v souladu se svou dřívější komunikací v této oblasti proticyklicky – v roce 2020 byl limit LTV zvýšen na 90 % a limity ukazatelů DTI a DSTI byly zrušeny, což přispělo k bezporuchovému fungování hypotečního trhu. ČNB se v roce 2021 s ohledem na roztáčející se spirálu mezi narůstajícím dluhovým financováním nákupu nemovitostí a zvyšování jejich cen vedoucí k zesilování systémových rizik rozhodla využít nových zákonných pravomocí, o které usilovala od roku 2017. S účinností od 1. 4. 2022 nastavila horní limit LTV na úroveň 80 %, horní hranici ukazatele DTI na 8,5násobek čistých ročních příjmů žadatele a limit ukazatele DSTI na 45 % měsíčních čistých příjmů. Podle novely zákona o ČNB, o který se nový makroobezřetnostní mandát opírá, mají banky možnost tolerovat u žadatelů mladších 36 let vyšší limity – 90 % u ukazatele LTV, 9,5násobek u ukazatele DTI a 50 % u ukazatele DSTI. ČNB bude stanovené limity posuzovat dvakrát ročně, nicméně jejich úroveň by měla být v čase převážně stabilní. Jejich hlavním cílem je zabránit tomu, aby v bilancích bank neúměrně narůstal podíl úvěrů s vysoce rizikovými charakteristikami. Vedlejšími pozitivními efekty zavedení horních hranic úvěrových ukazatelů mohou být snížení zranitelnosti příjemců nových hypotečních úvěrů i omezení podmínek pro další výrazné zvyšování cen bydlení. Zde je však mnohem důležitější role dalších typů hospodářských politik prováděných jinými orgány, než je centrální banka. Žádoucí opatření jsou popsána v příslušných doporučeních OECD.

Podpůrná opatření vlády v průběhu pandemie vedla k nárůstu veřejného dluhu. Jelikož domácí bankovní sektor patří mezi klíčové věřitele české vlády, ČNB každoročně vyhodnocuje rizika koncentrace expozic domácích bank vůči státním dluhopisům prostřednictvím zátěžového testu veřejných financí. Objem českých státních dluhopisů držených bankami se významně zvýšil. V relaci s klientskými úvěry sice stále nedosahuje úrovní z období 2010-2015, přesto ale vytváří silnější potenciál pro svrchované riziko. Rozhodující indikátor svrchovaného rizika se v základním scénáři testu v roce 2021 zvýšil na doposud nejvyšší hodnotu v historii provádění zátěžového testu. Ta však zůstala výrazně pod dohledově stanovenými prahovými hodnotami, a proto nebude ČNB v nejbližších třech letech vyžadovat po bankách tvorbu dodatečného kapitálového požadavku k pokrytí rizika koncentrace těchto expozic. Výsledky testu získané za použití nepříznivého scénáře však indikují, že kombinace negativního ekonomického vývoje a nedostatečné kredibility konsolidačních opatření po skončení pandemie by mohla ve střednědobém horizontu vést ke snížení dosud robustní důvěry investorů v udržitelnost veřejných financí ČR. V analýzách finanční stability proto bude ČNB v roce 2022 věnovat svrchovanému riziku zvýšenou pozornost.

3.4.2 Cenová stabilita

Hlavním úkolem měnové politiky je péče o cenovou stabilitu. ČNB od ledna 1998, tj. více než dvacet let, uplatňuje režim cílování inflace, v rámci nějž usiluje o inflaci v blízkosti předem vyhlášeného cíle. Ten je od roku 2010 nastaven ve výši 2 % s tolerančním pásmem ± 1 procentní bod pro meziroční přírůstek indexu spotřebitelských cen. Cíl na této úrovni odpovídá praxi vyspělých ekonomik.

Na českou ekonomiku po celý rok 2021 značně negativně dopadaly problémy v globálních výrobních a dodavatelských řetězcích a s nimi související nedostatek komponent a materiálů. I navzdory těmto problémům se domácí ekonomická aktivita začala postupně zotavovat a v úhrnu za celý rok vzrostla o více jak 3 %. Na předpandemickou úroveň se tuzemská ekonomika sice během roku 2021 nevrátila, nicméně i tak začala vykazovat jasné známky přehřívání. Dominantním tahounem ekonomického růstu se stala spotřeba domácností. S návratem do normálního života si domácnosti začaly vynahrazovat předchozí nuceně odloženou spotřebu. Své výdaje financovaly z rychlého růstu mezd na opětovně se přehřívajícím trhu práce, i z nahromaděných úspor z doby uzavírek. Spotřební apetit domácností podpořila i štedrá fiskální politika, konkrétně různé formy státní podpory v době pandemie, zrušení superhrubé mzdy či valorizace důchodů nad rámec stanovený zákonem.

Rok 2021 byl poznamenán výrazně zvyšujícími se náklady českých firem. Rostoucí měrou k tomu přispívaly domácí faktory, mezi které patřilo především opětovné narůstání napětí na trhu práce, který byl během pandemie zchlazen pouze částečně. Míra nezaměstnanosti v průběhu roku již opět postupně klesala a další růst poptávky po práci narážel na nedostatek pracovní síly. To vedlo od poloviny roku 2021 ke zrychlení růstu nominálních mezd. České firmy vedle toho čelily i silné dynamice zahraničních nákladů. Problémy v mezinárodní logistice a související nedostatek komponent a materiálů se totiž projeví ve strmém růstu průmyslových výrobních cen v eurozóně. Jejich proinflační vliv na českou ekonomiku byl navíc umocněn podzimním prudkým zdražením elektřiny a zemního plynu na světových burzách.

Zdražující výrobní vstupy, silná a narůstající poptávka a potíže na straně nabídky vedly ke zvyšování domácí inflace, která ve druhém pololetí akcelerovala a významně se vzdalovala od 2% inflačního cíle. Vysoký a zrychlující růst spotřebitelských cen byl plošný, přičemž k němu dominantně přispívala jádrová inflace. Vzestup spotřebitelské poptávky vytvořilo prostředí, ve kterém obchodníci a poskytovatelé služeb promítali do svých cen nevídaně silný růst nákladů a současně si

kompensovali ušlé příjmy z dob plošných uzavírek. V důsledku zdražování stavebních prací i materiálů a rychlého růstu cen nových nemovitostí se významně zvyšovaly i náklady vlastnického bydlení, které jsou zachyceny v podobě tzv. imputovaného nájemného a mají v tuzemském indexu spotřebitelských cen poměrně vysokou váhu. Naopak dopad dramatického podzimního zdražení elektřiny a plynu na světových burzách se v listopadové a prosincové inflaci ještě naplno neprojevil vlivem dočasného odpuštění DPH na tyto položky. I přes to však inflace přesáhla na konci roku 2021 dlouho nevídaných 6 %. V průměru za celý rok inflace činila 3,8 %, a byla tak nejvyšší za poslední více než dekádu.

Měnová politika ČNB v roce 2021 vyhodnocovala postupně se měnící signály o povaze inflačních faktorů a šoků v prostředí nadále zvýšené nejistoty. Identifikované nejistoty a rizika prognóz zahrnovaly jednak načasování a vliv ukončování protipandemických opatření a s tím spojeného zotavování ekonomické aktivity, ale také délku poruch globálních výrobních a dodavatelských řetězců, růst inflačních očekávání, zvyšování ziskových marží výrobců a prodejců zboží a služeb a vývoj kurzu koruny. Tato rizika se postupně realizovala v proinflačním směru, k čemuž se přidalo ještě mimořádné zdražení energií. Tato kombinace faktorů se projevila v nad očekávání silném růstu jak nákladů, tak v celkovém převisu poptávky nad nabídkou v české ekonomice.

V reakci na sílící inflační tlaky ČNB v červnu 2021 započala se zvyšováním úrokových sazeb. ČNB byla jednou z prvních centrálních bank, která identifikovala proinflační dopady pandemie COVID-19 plynoucí z omezení na straně nabídky a z natlakované poptávky, a již koncem roku 2020 avizovala očekávané zvyšování úrokových sazeb od poloviny roku 2021. Prudce sílící a dlouho nevídané inflační tlaky ovšem v průběhu roku postavily ČNB před nutnost rychlejšího a výraznějšího než dříve očekávaného zpřísnění měnové politiky. Bylo nutno omezit průsak mimořádně silných inflačních tlaků ze zahraniční i domácí ekonomiky do cenového vývoje v delším období, zabezpečit návrat inflace na horizontu měnové politiky do blízkosti 2% inflačního cíle a podpořit ukotvenost inflačních očekávání na tomto cíli. Bankovní rada proto na svých posledních třech zasedáních v roce 2021 od září do prosince přikročila k razantnímu zvýšení hlavní úrokové sazby, tzv. dvoutýdenní repo sazby v souhrnu o 300 bazických bodů. Za celý rok tak ČNB v celkem pěti krocích zvýšila úrokové sazby o tři a půl procentního bodu na 3,75 %.

Na počátku roku 2022 se inflace dále zvýšila a v únoru činila 11,1 %. Vysoký cenový růst je odrazem silných inflačních tlaků z domácí i zahraniční ekonomiky, dále umocněnými energetickou krizí na podzim 2021 a vypuknutím války na Ukrajině v únoru 2022. Vojenský konflikt na Ukrajině spolu se sankcemi proti RF vyvolal prudký růst cen energetických, průmyslových i potravinářských komodit. Povede také k déletrvajícím problémům v dodávkách materiálů a komponent. V razantním zvyšování úrokových sazeb tak ČNB pokračovala i v únoru a na konci března 2022 (repo sazba dosáhla na hladinu 4,50 %, resp. 5,00 %). Opětovné brzké obnovení cenové stability je nyní naprostou prioritou ČNB, protože jde o zcela nezbytnou podmínku pro dlouhodobou prosperitu české ekonomiky. ČNB je připravena pokračovat ve zvyšování úrokových sazeb tak, aby se inflační očekávání dlouhodoběji nevzdálila od 2% inflačního cíle ČNB.

Vypuknutí války na Ukrajině vedlo k nadměrným výkyvům kurzu a rychlému oslabování koruny. Česká národní banka na to počátkem března reagovala intervencemi na devizovém trhu. Ve spojení se zklidněním situace na finančních trzích to vedlo k posílení kurzu koruny. ČNB je v rámci režimu řízeného plovoucího kurzu nadále připravena kdykoliv reagovat na nadměrné výkyvy kurzu koruny, které by vedly k narušení hladkého fungování devizového či finančního trhu nebo které by ohrožovaly

cenovou a finanční stabilitu v České republice. ČNB má pro plnění svých měnověpolitických cílů a dalších úkolů dostatečné devizové rezervy.

3.4.3 Daňová politika

Daňová politika se v nadcházejícím období zaměří na proklientský přístup k daňovým subjektům při nezvyšování daňového břemene, identifikaci a možné rušení nesystémových daňových výjimek, snížení byrokratické zátěže při správě daní a poplatků či zajištění lepších opatření proti zneužívání transfer pricingu a nelegálním praktikám optimalizace a daňovým únikům.

K 1. 1. 2023 se plánuje zrušení povinné elektronické evidence tržeb, která se s narůstajícím objemem bezhotovostních plateb ukázala jako nepříliš efektivní opatření zvyšující administrativní zátěž podnikatelů. Parametrických úprav, mimo jiné navýšení limitu, dosáhne i kontrolní hlášení.

Rovněž s cílem snížit administrativní zátěž podnikatelů se připravuje zvýšení limitu pro povinnou registraci k DPH na 2 mil. Kč a souběžné rozšíření paušální daně na příjmy do částky 2 mil. Kč a stanovení výše paušální daně a paušálních veřejných pojistných odvodů pro příjmy od 1 mil. Kč do 2 mil. Kč.

Dále se připravuje nový zákon o účetnictví, který reflektuje nutnost modernizace účetních pravidel tak, aby vyhovovala aktuálním požadavkům uživatelů s důrazem na účetní výkaznictví. Obsahuje například rozšíření použití mezinárodních účetních standardů pro sestavení účetní závěrky, zavedení možnosti využívat funkční měnu (euro, dolar, libry) pro účetnictví a daně z příjmů. Na toto jsou dále navázány změny v rámci daní z příjmů, například rekonstrukce daňového zacházení s majetkem (zejména změny v oblasti odpisování daňového majetku – snížení počtu odpisových skupin, přechod na měsíční odpisy), zavedení možnosti vycházet pro stanovení základu daně z výsledku hospodaření podle IFRS (mezinárodních standardů účetního výkaznictví), zavedení možnosti výpočtu daně z příjmů ve funkční měně, koncepční změna oceňování majetku ad.

EK v nedávné době předložila několik legislativních návrhů, ať už jde o revize stávajících směrnic, či zcela nové návrhy. Konkrétně se jedná především o Revizi směrnice o zdanění energetických výrobků a elektřiny, Revizi směrnice o zdanění tabákových výrobků, návrh směrnice Rady zajišťující globální minimální (efektivní) zdanění nadnárodních společností v EU či návrh směrnice Rady stanovující pravidla pro prevenci proti zneužívání tzv. shell entities pro daňové účely a měnicí směrnici o administrativní spolupráci v daních. Tyto návrhy jsou značně komplexní a přináší s sebou řadu otázek, které ještě bude nutno na půdě EU vyřešit. Jednání tak mohou být náročná. ČR je však připravena danou problematiku aktivně řešit, a to případně i v rámci svého předsednictví.

4. Pokrok v plnění Cílů udržitelného rozvoje OSN

Z hlediska naplňování indikátorů SDGs se ČR pohybuje na příznivé trajektorii v případě SDG 1, 2, 8, 10 a 11, v případě naplňování SDG 3, 4, 5, 7, 9, 12, 13, 16 a 17 je tempo pomalejší, než je průměr EU. V případě SDG 6 a 15 vykazuje negativní trend vzdalování se od cíle. SDG14 není pro ČR relevantní.

Zelená transformace

SDG 7 Dostupné a čisté energie

Primární spotřeba energie v ČR klesá, v roce 2020 dosahoval index hodnoty 88,2, což je stále hodnota vyšší než průměr EU (82,6).²³ Stejně tak se nad unijním průměrem pohybuje ČR i v konečné spotřebě elektrické energie v domácnostech.²⁴ Závazného cíle podílu OZE pro rok 2020 (13 %) se podařilo přesáhnout o 3,2 p. b.²⁵ Přestože energetická náročnost ekonomika klesla od roku 2010 o více než 20 %, česká ekonomika spotřebovává výrazně více energie na jednotku hospodářského produktu než průměr EU²⁶ a v energetickém mixu dominují fosilní zdroje. Zároveň ČR patří mezi státy s nižší závislostí na importu energie.²⁷

Problematika SDG 7 je významně reflektována v kapitole 3.1.1 *Fyzická infrastruktura a zelená transformace*, zejména v komponentě *Rozvoj čisté mobility*, která má za cíl zvýšit podíl vozidel na alternativní paliva. V rámci komponenty *Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru* vychází synergický efekt také z komponenty 2.2 a souvisejících výzev zaměřených na zvyšování energetické účinnosti, a to zejména prostřednictvím předprojektové přípravy a podporou využívání OZE a realizací opatření ke snižování energetické náročnosti budov.

SDG 13 Klimatická opatření

Pro problematiku změny klimatu má ČR zpracovány základní strategické dokumenty nabízející postupy ke zmírnění jejich dopadů i pro přizpůsobení se jejím dopadům. ČR patří mezi státy s nejvyšší produkcí skleníkových plynů na osobu.²⁸ Snižování emisí negativně ovlivnil i vývoj v sektoru LULUCF a snížení sekvestrace uhlíku v důsledku kůrovcové kalamity.

Na problémy v naplňování SDG 13 reagují kroky uváděné v kapitole 3.1.1. *Fyzická infrastruktura a zelená transformace*, konkrétně komponenta *Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu* a její subkomponenty zaměřené na problematiku povodní, podporu opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádržích (jde o projekty, které započaly již v roce 2020, a jejichž dokončení se předpokládá v roce 2022). Okrajově se problémů uvedených v SDG 13 dotýkají z hlediska sekvestrace uhlíku dále subkomponenty *Budování lesů odolných klimatické změně* a *Provádění pozemkových úprav s pozitivním vlivem na prevenci eroze a zachycování srážek*.

²³ Eurostat (2022). [Primary energy consumption](#).

²⁴ Eurostat (2022). [Final energy consumption in households per capita](#).

²⁵ MPO (2020). [Podíl obnovitelných zdrojů energie na hrubé konečné spotřebě energie 2010–2019](#).

²⁶ Eurostat (2022). [Energy productivity, by country](#).

²⁷ IEA (2022). [Czech Republic](#).

²⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/climate-change/visualisations>

SDG 15 Život na souši

Lesy v současnosti pokrývají cca 35 % území ČR.²⁹ V roce 2020 dosáhl historického maxima objem evidované těžby dřeva (35,8 mil. m³ dřeva bez kůry) i objem nahodilé těžby (33,9 mil. m³ dřeva bez kůry).³⁰ Zemědělství není připraveno na projevy změny klimatu, navíc v důsledku intenzivního zemědělství (tj. nevhodného způsobu obhospodařování a vysokého podílu velkých půdních bloků) dlouhodobě ubývá zemědělské půdy – v roce 2020 ubylo celkem 1,9 tis. ha zemědělského půdního fondu (ZPF). V ČR bylo v ohrožení 51,7 % zemědělské půdy³¹, z toho 15,6 % erozí extrémní. Větrnou erozí je ohroženo 22,9 % zemědělské půdy.³² Hlavním důvodem byl pokles rozlohy orné půdy, které ubylo v roce 2020 celkem 9,2 tis. ha. Trvale roste rozloha travních porostů, což lze označit za ekologicky příznivé.³³ Jednou z příčin snižování biodiverzity jsou nadměrné výměry monokultur. Ve snaze čelit jejímu úbytku od roku 2020 zastropovala ČR výměru plochy monokultur na 30 ha na erozně ohrožených pozemcích a do roku 2021 na všech ostatních.

Na témata vztahujících se k SDG 15 reagují kroky v podkapitole 3.1.1 *Fyzická infrastruktura a zelená transformace*, zejména jde o komponentu *Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu*, která míří na zvýšení odolnosti lesů změnou jejich druhové, věkové a prostorové skladby a na retenční schopnost lesů. Péče o zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 a péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů se propisují do komponenty *Podpora biodiverzity a boj se suchem*. Nad rámec NPO je třeba ještě uvést přípravu realizace nové Společné zemědělské politiky a reformu orgánů státní správy lesů a myslivosti.

SDG 12 Odpovědná výroba a spotřeba

Materiálová náročnost hospodářství dlouhodobě klesá, v posledních pěti letech je pokles již jen velmi malý,³⁴ z hlediska domácí materiálové spotřeby však ČR nachází pod průměrem EU.³⁵ Oběhové hospodářství je zatím spíše dlouhodobým cílem, celková produkce odpadů v letech 2019 – 2020 stoupla meziročně o 3,1%.³⁶ Míra oběhovitosti využívaných surovin je nízká. V celkovém nakládání s odpady dominuje jejich využití především materiálové, jejichž podíl roste, v roce 2020 činil 86,2 % z celkové produkce odpadů.³⁷ Podíl energeticky využívaných odpadů je malý – množství energeticky využitých odpadů v roce 2020 činilo 1 382,8 tis. t.³⁸ Alespoň částečné zlepšení slibuje novela zákona o veřejných zakázkách z roku 2021, která zavádí společensky odpovědné zadávání u všech veřejných zakázek. Zásadní změna se očekává od implementace *Strategického rámce Cirkulární Česko 2040*.

Na témata v SDG 12 reaguje zejména kapitola 3.1.1. *Fyzická infrastruktura a zelená transformace*, komponenta *Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda* v podobě implementace nové legislativy odpadového hospodářství, přípravou aktualizace Plánu odpadového hospodářství ČR pro období 2015–2024 a návrhu nového zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí. V rámci budování recyklační infrastruktury a nakládání s ní bude v roce 2022

²⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SDG_15_10/default/table?lang=en&category=sdg.sdg_15

³⁰ Zpráva o životním prostředí České republiky 2020, s. 216.

³¹ Tamtéž, s. 194.

³² Tamtéž, s. 197.

³³ Tamtéž, s. 187.

³⁴ Tamtéž, str. 170-171.

³⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_12_20/default/table?lang=en

³⁶ Zpráva o životním prostředí České republiky 2020, s. 170.

³⁷ Tamtéž, s. 179.

³⁸ Tamtéž.

připraven implementační Akční plán pro období 2022-2027 strategického rámce Cirkulární Česko 2040.

SDG 6 Pitná voda, kanalizace

Napojení obyvatel na vodovodní i kanalizační síť je vysoké, 94,6 % obyvatel je zásobováno vodou z veřejných vodovodů³⁹. Tomu odpovídá i nízký podíl osob bez přístupu k vodě v domácnosti.⁴⁰ Podíl čištění odpadních vod mírně stoupl, přičemž podíl čištěných odpadních vod bez vod srážkových zůstává velmi vysoký.⁴¹ Znečištění podzemních vod nitráty je pod evropským průměrem.⁴² U znečištění podzemních vod fosfáty naopak ČR násobně překračuje průměr EU, který činí 0,059 miligramů na litr, v Česku je 0,140.⁴³

Témata z SDG 6 reflektuje kapitola 3.1.1 *Fyzická infrastruktura a zelená transformace*, komponenta *Ochrana přírody a adaptace na klimatickou změnu*. Cílí především na protipovodňovou ochranu, ale také na prevenci eroze a zachycování srážek. Formou podpory opatření pro prevenci erozí tatáž kapitola reaguje na problematiku znečištění podzemních vod. Částečně se tématu znečištění vod dotýká také komponenta *Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda* návrhem zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí, jehož účinnost je navržena od 1. 7. 2022.

SDG 11 Udržitelná města a obce

Kvalita vzduchu ve městech zůstává problémem. Koncentrace částic PM_{2,5} v aglomeracích byla v ČR v roce 2019 14,4 µg/m³, což je lehce nad průměrem EU⁴⁴. Míra recyklace komunálního odpadu v ČR již mnoho let postupně roste. V roce 2020 bylo recyklováno 34 % komunálního odpadu, což je však ve srovnání s průměrem EU stále relativně málo⁴⁵.

Problém se znečištěním ovzduší je ve větší míře adresován v komponentách Rozvoj čisté mobility (nákup vozidel s alternativním pohonem, výstavba infrastruktury) a Renovace budov a ochrana ovzduší (energeticky efektivní a adaptované budovy, zvyšování informovanosti) v kapitole 3.1.1. Na problémy s omezenou recyklací komunálního odpadu ve větší míře reaguje komponenta Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda (legislativní změny, recyklace biologicky rozložitelných odpadů) ve stejné kapitole.

Sociální spravedlnost

SDG 1 Konec chudoby

Podíl lidí ohrožených chudobou, anebo sociálním vyloučením, byl v roce 2020 v ČR 11,9 %, ⁴⁶ což je ve srovnání s dalšími zeměmi EU jeden z nejnižších podílů osob, které žijí pod hranicí chudoby. Tento dlouhodobě stabilní a relativně nízký podíl je především výsledkem sociálních transferů, zčásti

³⁹ <https://www.czso.cz/csu/czso/vodovody-kanalizace-a-vodni-toky-2020>

⁴⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SDG_06_10/default/table?lang=en&category=sdg.sdg_06

⁴¹ Zpráva o životním prostředí České republiky 2020, str. 56

⁴² https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SDG_06_40/default/table?lang=en&category=sdg.sdg_06

⁴³ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SDG_06_50/default/table?lang=en&category=sdg.sdg_06

⁴⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_11_50/default/table?lang=en

⁴⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_11_60/default/table?lang=en

⁴⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_01_10/default/table?lang=en

starobních důchodů, zčásti jiných typů důchodů a sociálních dávek. Ačkoli je podíl obyvatel ohrožených chudobou ve srovnání se zeměmi EU nízký, samotná hranice je jedna z nejnižších. Podobně i nezaměstnanost je v ČR jedna z nejnižších v EU, na konci roku 2021 činila 2,1 %, což je výrazně pod průměrem zemí EU.⁴⁷

Řada problémů (extrémní chudoba, sociální ochrana) na které cílí SDG 1, se ČR jako hospodářsky vyspělé země s fungujícím systémem sociální ochrany přímo netýkají, a tudíž na ně necílí ani NPR. Aktuálním tématem, které řeší kapitola 3.3 (Sociální spravedlnost) je důchodová reforma, která ačkoli není přímo řešena v rámci SDG 1, úzce souvisí s mírou ohrožení chudobou a se systémem sociální ochrany a pro pokrok v plnění SDG 1 může být velmi přínosná. Na výše uvedené problémy v SDG 1, které řeší ČR jako vyspělá země, částečně reaguje kapitola 3.3.1 skrze modernizaci služeb v zaměstnanosti a rekvalifikační kurzy.

SDG 3 Zdraví a kvalitní život

Délka života ve zdraví roste, v roce 2019 byla v průměru 62 let a podobně jako v dalších státech EU mají zdravější a delší život ženy než muži.⁴⁸ Prevalence tabáku u obyvatel starších 15 let sice klesá, v roce 2020 dosahovala 30 %, ale obecně patří spíše k těm vyšším ve srovnání s EU.⁴⁹ Podobně i počet úmrtí v důsledku dopravních nehod je v ČR mezi dalšími státy EU nadprůměrný. Velkou výzvou nejen v oblasti zdravotnictví byl v posledních dvou letech Covid-19. ČR byla silně postižena epidemií Covid-19, ale zdravotnický systém nápor vydržel. Pandemie však prohloubila dlouhodobě neřešené nedostatky v dostupnosti, zaměstnanosti a financování sociálních i zdravotních služeb. Aktuálně je v ČR naočkováno 74 % dospělé populace, což je pod průměrem EU.⁵⁰ Od začátku pandemie do února 2022 zemřelo v souvislosti s onemocněním 37,6 tisíc lidí⁵¹, což dělá z ČR jednu z nejvíce zasažených zemí onemocněním COVID-19 v EU.

Na některé problémy v SDG 3 cílí kapitola 3.3.2, která např. v rámci komponenty 6.2.1 připravuje *Národní onkologický plán ČR 2030*, který by měl posunout úroveň onkologické prevence a péče na vyšší úroveň z hlediska dostupnosti a kvality a tím předcházet předčasným úmrtím, na které se SDG 3 zaměřuje. Zároveň některá opatření NPO naráží na stále citelné dopady pandemie a dlouholeté plány v oblasti zdravotnictví jsou tak nejisté. V kapitole 3.3.2 se však ve prospěch SDG 3 poukazuje na problematiku udržitelného financování systému veřejného zdravotního pojištění.

SDG 5 Rovnost mužů a žen

Ženy v ČR mají celkový průměrný výdělek nižší než muži⁵² a čelí značným obtížím v kariérním růstu. Ženy jsou také výrazněji ohroženy nezaměstnaností a v průběhu celého života pak příjmovou chudobou. V Indexu rovnosti žen a mužů v rámci EU obdržela za rok 2021 ČR hodnotu 56,7 a patří již dlouhodobě mezi státy s nejvýraznější genderovou nerovností v EU.⁵³ Oblast, která podtrhává

⁴⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Unemployment_statistics#Unemployment_in_the_EU_and_the_euro_area

⁴⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_03_11/default/bar?lang=en

⁴⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_03_30/default/bar?lang=en

⁵⁰ <https://www.statista.com/statistics/1218676/full-covid-19-vaccination-uptake-in-europe/>

⁵¹ <https://www.ecdc.europa.eu/en/cases-2019-ncov-eueea>

⁵² Rozdíl v průměrné mzdě měřený jako neočištěný gender pay gap (GPG) činil v ČR dle Eurostatu v roce 2018 20,1 %, v roce 2019 19,2 % a v roce 2020 16,4 %. Očištěný GPG dlouhodobě stangnuje kolem 10 %. Bližší informace viz výše, úvod kapitoly 3.3 Sociální spravedlnost.

⁵³ <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2021/CZ>

genderovou nerovnost v ČR asi nejvíce, je zastoupení žen ve vedoucích a rozhodovacích pozicích, jejichž podíl dlouhodobě osciluje mezi 25 a 30 % s tím, že nižší podíl žen je spíše na volených pozicích nežli na rozhodovacích a zároveň je podíl žen v parlamentech jeden z nejnižších v EU.⁵⁴ Ženy v drtivé většině případů odcházejí na rodičovskou dovolenou, pečují o domácnost, případně o další členy rodiny. Rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů se dlouhodobě pohybuje v neprospěch žen, v roce 2019 to bylo o 15 %.

Na výše popsanou problematiku v SDG 5 reaguje kapitola 3.3, která skrze úpravu konceptu sdíleného místa podporuje rychlejší a jednodušší návrat žen s malými dětmi na trh práce podle jejich svobodné volby s ohledem na individuální potřeby dětí i rodin. Zároveň cílí na dlouholetý problém v ČR v otázce sladování pracovního a osobního života, kdy usiluje o navyšování kapacit ve službách péče o děti a především podporu nabídky flexibilních úvazků. Dále kapitola 3.3.1 reaguje na problematiku genderu obecně ve smyslu přijetí *Strategie rovnosti žen a mužů 2021–2030*, která vychází z Agendy 2030 a její cíle jsou zcela v souladu s cíli SDG 5.

SDG 10 Méně nerovností

Příjmová nerovnost je nízká. Koefficient nerovnosti příjmů (S80/S20) je dlouhodobě jedním z nejnižších v Evropě, pozice ČR je lepší, než průměr EU.⁵⁵ Rovněž příjmy dolních 40 % obyvatel zůstávají od r. 2014 dlouhodobě vyšší, než je průměr EU.⁵⁶ Pomohly k tomu sociální transfery a zvyšování minimální mzdy (viz SDG 1). Z hlediska společenských efektů pak je třeba přihlížet také k nerovnostem majetkovým. Odhady majetkové nerovnosti ukazují v případě ČR na kontrast nízké příjmové nerovnosti a vyšší majetkové nerovnosti. Majetkový GINI koeficient ČR činil v r. 2020 77,7, byl tedy nad průměrem EU.⁵⁷ V rámci majetku nejbohatšího 1 % je odhadována vysoká míra koncentrace bohatství do vrcholu distribuce (do 0,001%).

SDG 11 Udržitelná města a obce

V dostupnosti bydlení je ČR dlouhodobě jednou z nejhůřších zemí v Evropě. V ČR je až 350 tisíc domácností zatíženo nadměrnými náklady na bydlení. Nejhůře na tom jsou hl. město Praha (19 %) a Ústecký a Karlovarský kraj (16 %), přičemž v případě Prahy jsou důvodem především vysoké ceny, naproti tomu v případě zmíněných krajů jsou důvodem naopak nízké příjmy.⁵⁸ Počátek pandemie přinesl krátkodobě pokles ceny pronájmu bytů, a to zejména v Praze, kde ceny nájmu v 2. pol. roku 2020 poklesly až o 4,3 %.⁵⁹ Důvodem bylo např. zavedení distanční výuky, omezení turismu, a tím i pokles zájmu o krátkodobé pronájmy. Jednorázové snížení pak vedlo v letech 2021 a 2022 k dalšímu nárůstu. K únoru 2022 již evidujeme meziroční zvýšení průměrné ceny nájmu ve většině velkých měst. Výjimku tvoří Jihlava, Plzeň, Olomouc nebo Ostrava.

Pozitivně ovlivnit problematiku dostupnosti bydlení a cen nájmu by měla plánovaná opatření uvedená zejména v kapitolách 3.3.4 *Dostupnost bydlení* (zajištění podpory v bydlení domácnostem ohrožených

⁵⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_05_50/default/table?lang=en

⁵⁵ https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_di11&lang=en

⁵⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_10_50/default/table?lang=en

⁵⁷ Credit Suisse, Global Wealth Report, resp. *Global Wealth Databook*, s. 115.

⁵⁸ Za bydlení (2021) Zpráva o vyloučení z bydlení. Dostupné z <https://socialni bydleni.org/wp-content/uploads/2021/08/Bydleni-jako-problem-2021.pdf>

⁵⁹ Deloitte (2021) Analýza nájemního bydlení v Praze. Dostupné z https://www.praha.eu/file/3338808/Deloitte_MHMP_Analyza_najemneho_v1_2021_08.pdf

chudobou, podpora bytové výstavby, soc. bydlení, rovný přístup k bydlení atd.) a 3.3.3 *Implementace Evropského pilíře sociálních práv – Zásada 19* (dostupnost bydlení, výstavba sociálních bytů).

Průřezová SDG: Digitální transformace, produktivita, makroekonomická stabilita

SDG 4 Kvalitní vzdělání

Za posledních pět let se v oblasti principu inkluzivního vzdělávání uskutečnily významné systémové změny, které přispěly ke zlepšení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Došlo k navýšení prostředků na inkluzivní vzdělávání, které pro rok 2018 činily zhruba 5,4 mld. Kč. Oblast společného vzdělávání byla v roce 2016 upravena tak, aby měl např. žák nárok na bezplatné poskytování podpůrných opatření. Studijní výsledky žáků v ČR mají ve srovnání se zeměmi OECD vyšší závislost na socioekonomickém zázemí⁶⁰ a v některých fázích vzdělávacího procesu mají velkou roli také omezení daná genderovou rolí. V roce 2018 byl podíl pětiletých dětí, které se účastnily formálního vzdělávání, 93,8 %, což je lehce nad průměrem zemí EU.⁶¹

V rámci SDG 4 řeší ČR zejména nerovnosti ve vzdělání. Na tento problém reaguje kapitola 3.3.1, která obsahuje aktivity ve vztahu k genderovému aspektu nerovnosti ve vzdělávání a podporuje vyšší zastoupení žen ve vědě a v IT oblasti, což by vedlo mj. i k nižší příjmové nerovnosti mezi muži a ženami. Dalším velkým tématem v SDG 4 je inkluze, na kterou reaguje kapitola 3.3 zvýšením kvality a inkluzivity systémů vzdělávání a odborné přípravy učitelů.

SDG 8 Důstojná práce a ekonomický růst

Navzdory propadu HDP v pandemickém roce 2020 o 6,1 %, ⁶² se česká ekonomika začala v roce 2021 dostávat zpět do černých čísel – růst českého HDP činil za rok 2021 3,6 %, ⁶³ což je pomalejší průměr oproti průměru EU.⁶⁴ Pandemický propad se však oproti predikcím neprojevil tak zásadně v oblasti zaměstnanosti, kde se ČR dlouhodobě drží nad průměrem EU. To mohlo být způsobeno jak dobrou výchozí pozicí trhu práce, tak tím, že v době lockdownu poklesla poptávka po práci.⁶⁵ Za rok 2021 byla míra zaměstnanosti 75 %, přičemž z toho 81,8 u mužů a 67,8 u žen.⁶⁶ Nicméně podíl mladých lidí (mezi 15 a 29 lety), kteří nestudují ani nejsou zaměstnáni, podle dat Eurostatu v posledních letech narostl, v roce 2020 jich bylo 11 %.⁶⁷ Naproti tomu data ČSÚ evidují úbytek ekonomicky neaktivního obyvatelstva, což je způsobeno především návratem žen na trh práce a nárůstem zaměstnaných ve věkové skupině 45 až 49 let.⁶⁸

Témata související s podporou ekonomického růstu procházejí napříč celým NPR. Nejvýznamněji jsou zastoupena v kapitole 3.2.1 *Digitální transformace* v rámci podpory reformy certifikace, podpory podnikavosti a internacionalizace. Na problematiku zaměstnanosti reaguje kapitola 3.3.1 *Vzdělávání*

⁶⁰ PISA (2018) The OECD Programme for International Student Assessment.

⁶¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/12878705/KS-03-21-096-EN-N.pdf/8f9812e6-1aaa-7823-928f-03d8dd74df4f?t=1623741433852>

⁶² Eurostat (2022). [Real GDP per capita](#).

⁶³ ČSÚ (2022). HDP, Národní účty. https://www.czso.cz/csu/czso/hdp_narodni_ucty

⁶⁴ Tradingeconomics.com (2022). European Union GDP Annual Growth Rate. <https://tradingeconomics.com/european-union/gdp-annual-growth-rate>

⁶⁵ ČNB (2021). Covid na českém trhu práce. https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Covid-na-ceskem-trhu-prace/

⁶⁶ ČSÚ (2022). Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS. <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/zamestnanost-a-nezamestnanost-podle-vysledku-vsps-3-ctvrtleti-2021>

⁶⁷ Eurostat (2022). [Young people neither in employment nor in education and training \(NEET\), by citizenship](#).

⁶⁸ ČSÚ (2022). [Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS](#).

a trh práce zaměřením na rozvoj rekvalifikačního systému a kapitola 3.3.3 *Implementace Evropského pilíře sociálních práv*, jehož zásady podporují mnoho překrývajících se aspektů politiky zaměstnanosti s cílem vytvářet a podporovat důstojné pracovní podmínky. Na souhrnné úrovni souvisí ekonomický růst také s podporou makroekonomické stability (viz kapitola 3.4).

SDG 9 Průmysl, inovace a infrastruktura

Zkvalitňování dopravní infrastruktury, především v kontextu digitální a zelené tranzice, je pro ČR velkou výzvou, i vzhledem ke stabilně vysokému podílu hromadné osobní dopravy (autobusová a železniční síť) kolem 26 % na celkové přepravě osob.⁶⁹ Podobně si vede ČR i v přepravě zboží po železnici a vodních cestách.⁷⁰ Investice by však měly směřovat i do zavádění digitální infrastruktury a rozvoje technologií. Napomoci může i snížení regionálních nerovností. Podíl domácností disponujících VHCN (sítěmi s velmi vysokou kapacitou) včetně pokrytí vysokorychlostním internetem je sice v roce 2020 33 %, což znamená téměř dvojnásobek oproti roku 2015, nicméně stále je toto číslo hluboko pod unijním průměrem (59,3 %).⁷¹ Dlouhodobě rostou i výdaje na vědu a výzkum, ovšem i ty stále značně za unijním průměrem. V roce 2020 tvořily 1,99 % HDP oproti unijnímu průměru 2,32 % HDP.⁷² Přestože je procentuální podíl investic na HDP v ČR stabilní, podíl výdajů na VaV ze státního rozpočtu klesá.⁷³

Pro SDG 9 je klíčová problematika inovací a dvojí tranzice, které jsou předmětem jak kapitoly 3.1.1 *Fyzická infrastruktura a zelená transformace*, tak kapitol 3.2.1 *Digitální transformace* a 3.2.3 *Výzkum, vývoj a inovace*. Opatření v rámci Fyzické infrastruktury se zaměřují na rozvoj nízkoemisní mobility a podpory železniční dopravy, komunikační a informační infrastruktura je zahrnuta v investicích v komponentě *Digitální vysokokapacitní síť*. Komponenta *Podpora výzkumu a vývoje v podnicích a zavádění inovací do podnikové praxe* cílí na posílení odolnosti ekonomiky zvýšením konkurenceschopnosti a flexibility podniků, a to zejména malých a středních podniků, prostřednictvím digitalizace procesů a posilování spolupráce v rámci inovačního ekosystému ČR.

SDG 16 Mír spravedlnost a silné instituce

Dlouhodobou efektivitu vládnutí, příp. v užším smyslu účinnost politik, podvazují především tři strukturální problémy: Za prvé, resortismus a nedostatek horizontální koordinace. Za druhé, mezery v argumentačně a datově založeném přístupu (evidence-informed policy). Za třetí, česká veřejná správa má dlouhodobý problém s inovacemi, jak politik samotných, tak mechanismů svého vlastního fungování.⁷⁴ Tematicky představuje slabinu ČR digitalizace veřejné správy. Hodnota DESI indexu 2021 je pro ČR 47,4, pod průměrem EU.⁷⁵ Ve srovnání s průměrem EU je pak postavení ČR ještě relativně horší v komponentě Digital Public Services.⁷⁶ V oblasti spravedlnosti vládnutí ČR spíše stagnuje. Ve vnímání nezávislosti soudního systému se ČR pohybuje pod průměrem EU a zatímco v předchozích letech se vnímání nezávislosti zlepšovalo, s r. 2021 opět pokleslo.⁷⁷ V kompozitním

⁶⁹ Eurostat (2022). [Share of buses and trains in total passenger transport.](#)

⁷⁰ Eurostat (2022). [Share of rail and inland waterways in total freight transport.](#)

⁷¹ Eurostat (2022). [High-speed internet coverage, by type of area.](#)

⁷² Eurostat (2022). [Gross domestic expenditure on R&D by sector.](#)

⁷³ ČSÚ (2021). [Státní rozpočtové výdaje na výzkum a vývoj.](#)

⁷⁴ MŽP (2021) Zpráva o kvalitě života a její udržitelnost, MV (2019) Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 - analytická část, MV (2022) Analytické zhodnocení systému inovací veřejných politik

⁷⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/countries-digitisation-performance>

⁷⁶ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi-digital-public-services>

⁷⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_16_40/default/table?lang=en

Indexu vnímání korupce, sestavovaném na expertním podkladě Transparency International, se ČR oproti roku 2012 zlepšila, dlouhodobě však spíše stagnuje a pohybuje se pod průměrem EU.⁷⁸

Na problémy v naplňování SDG 16 reagují ve větší míře plánované kroky uvedené v podkapitole 3.2.1 (komponenty *Digitální služby občanům a firmám, Digitální systémy veřejné správy Reformy a veřejné investice nad rámec NPO*) ve vztahu k digitalizaci. Komponenty *Protikorupční reformy, Zvýšení efektivity výkonu veřejné správy a Reformy a veřejné investice nad rámec NPO v podkapitole 3.2.2. se zaměřují na snižování rizika korupce a posilování evidence-informed policy*. Na problémy resortismu a problémy s inovacemi politik reagují reformy jen v menší míře.

SDG 17 Partnerství pro dosažení cílů

Měření progresu v plnění SDG 17 je problematické z důvodu nedostatku dat a globálního charakteru některých podcílů. Na domácí půdě má ČR úspěšně nakročeno v záležitostech týkajících se daňové oblasti, zejména skrze zapojení národních expertů do aktivit mezinárodních organizací a zvyšování podílu výdajů domácího sektoru vládních institucí financovaných daňovými příjmy. Podíl ekologických daní na celkových daňových příjmech odpovídá v ČR průměru EU. I přes expanzivní fiskální politiku v posledních letech je dluh sektoru vládních institucí dlouhodobě relativně nízký. ČR dále učinila významný pokrok v oblasti národní podpory soukromých investic do udržitelného rozvoje v rozvojových zemích. Standardně vysoké je zapojení neziskového sektoru do rozvojové spolupráce, včetně veřejné podpory partnerství v této oblasti. Problematický je naopak zejména závazek k minimální výši oficiální rozvojové pomoci ve výši 0,33 % HDP, který ČR dlouhodobě neplní a vykazuje v této oblasti jedny z nejnižších výdajů v EU. Nutná opatření zatím nebyla realizována ani v oblasti koherence politik pro udržitelný rozvoj.

Na témata SDG 17 reaguje částečně investice uvedené v kapitolách 3.2.2 (reformy a veřejné investice nad rámec NPR – hodnocení dopadů regulace) a 3.4.3 (identifikace a možné rušení nesystémových daňových výjimek, zajištění lepších opatření proti zneužívání transfer pricingu a nelegálním praktikám optimalizace a daňovým únikům).

⁷⁸ <https://www.transparency.org/en/cpi/2021>

5. Institucionální proces a zapojení stakeholderů

Cyklus evropského semestru 2022

Instrukce k průběhu evropského semestru 2022 představila Evropská komise (EK) v rámci *Roční analýzy udržitelného růstu 2022* (ASGS) zveřejněné v rámci tzv. podzimního balíčku 24. 11. 2021. Oba procesy (evropský semestr a implementace RRF) mají být vnitřně propojeny a má být vynaloženo veškeré úsilí, aby se předešlo duplicitám. EK v této souvislosti vyzvala, aby NPR, které mají být předloženy členskými státy EU (ČS) do konce dubna, byly také využity pro pololetní podávání zpráv o pokroku v rámci RRF. EK rovněž zdůraznila význam začleňování agendy *Cílů udržitelného rozvoje OSN* (SDGs), a také význam zapojení hospodářských a sociálních partnerů, a dalších stakeholderů.

V rámci jarního balíčku evropského semestru 2022 EK zveřejní **zprávy o jednotlivých zemích** (tzv. Country Report, CR). CR posoudí, jak ČS provádějí plány pro oživení a odolnost, k čemuž budou využita i data ze společných indikátorů a srovnávacího přehledu RRF (tzv. RRF scoreboard), a data o sociálních výdajích v rámci RRF. CR bude rovněž zahrnovat hodnocení pokroku při provádění Evropského pilíře sociálních práv (EPSP). Součástí jarního balíčku budou také **návrhy specifických doporučení Rady** (Country Specific Recommendations, CSRs). CSRs budou pokrývat klíčové problémy identifikované v CR, a také budou obsahovat doporučení k rozpočtové situaci ČS, jak předpokládá Pakt o stabilitě a růstu.

Postup přípravy NPR 2022

Obdobně jako v předchozích letech byl NPR připraven Úřadem vlády – Sekcí pro evropské záležitosti ve spolupráci s věcně příslušnými gestory. Pracovní verze NPR byla poskytnuta hospodářským a sociálním partnerům a dalším aktérům ke dvěma kolům připomínkování. Pracovní verze NPR byla také projednána v diskusi v rámci kulatých stolů, které Úřad vlády uspořádal ve dnech 29. a 30. 3. 2022. Hospodářští a sociální partneři byli o průběžném stavu přípravy NPR informováni na jednáních pracovního týmu Rady hospodářské a sociální dohody (RHSD) pro EU 18. 3. 2022 a 22. 4. 2022. NPR byl projednán Výborem pro EU na pracovní úrovni dne 12. 4. 2022.

V návaznosti na připomínkování v rámci tiché procedury v databázi DAP byl NPR **Výborem pro EU na vládní úrovni** projednán a schválen dne 27. 4. 2022.

6. Fondy EU

Základní milníky, aktuální stav přípravy a vyjednávání Dohody o partnerství a programů 2021–2027

ČR patří v přípravě programového období 2021–2027 v rámci EU dlouhodobě mezi velmi pokročilé země a je opakovaně ze strany EK chválena pro úroveň rozpracování a projednání příslušných dokumentů.

Přesto je však zahájení čerpání v novém období opožděné. Klíčovým faktorem, který vedl ke zpoždění celé přípravy, bylo zdlouhavé vyjednávání legislativy na úrovni EU. Zdržení způsobila zejména pandemie a také naléhavost projednávání nově navržených evropských opatření pro její řešení (REACT EU, Nástroj pro oživení a odolnost). **Legislativa pro politiku soudržnosti 2021–2027 tak byla schválena až na konci června 2021.**

Zpracování Dohody o partnerství (DoP) a programů prošlo klíčovými milníky:

- 02/2019 – schválení vymezení programů a řídicích orgánů v ČR vládou,
- 04/2019 – zahájení vyjednávání s EK – od té doby řada jednání, několikrát zaslání draftů DoP a programů EK a řešení několika sad připomínek EK,
- 12/2019 – představení prvního veřejného návrhu DoP zástupcům EK i české veřejnosti (veřejná konzultace),
- 10/2020 – předložení návrhu DoP a programů vládě pro informaci,
- 03/2021 – schválení návrhu rozdělení alokace ČR mezi programy vládou,
- 03/2021 – 04/2021 – neformální „interservice consultation“ v rámci EK pro DoP i programy (připomínkování všemi relevantními generálními ředitelstvími EK),
- 04/2021 – 05/2021 – meziresortní připomínkové řízení DoP,
- 07/2021 – 09/2021 – hodnocení vlivu DoP na životní prostředí (SEA),
- 27. 9. 2021 – schválení DoP vládou,
- 4. 10. 2021 – schválení programů OP Z+, OP JAK, OP TAK, OP ŽP a OP TP vládou,
- 18. - 19. 10. 2021 – poslední jednání neformálního dialogu se zástupci EK v Praze,
- 5. 11. 2021 – schválení programů IROP a OP D vládou,
- 17. – 19. 11. 2021 – projednání otevřených otázek DoP se zástupci EK v Bruselu,
- **16. 12. 2021 – předložení DoP EK k formálnímu vyjednávání a schválení** (podle obecného nařízení do 4 měsíců od předložení). Do formálního dialogu ČR vstoupila bez jakékoliv zásadní připomínky od EK, kterou by se nepodařilo během neformálních diskuzí vyřešit.

- 20. – 22. 12. 2021 – předložení tří programů (OP JAK, OP TP a OP TAK) EK k formálnímu vyjednávání a schválení (podle obecného nařízení do 5 měsíců od předložení),
- 5. 1. 2022 – předložení OP Z+ EK k formálnímu vyjednávání a schválení.
- 17. 1. – 16. 3. 2022 - předložení programů OP ŽP, OP D, IROP OP R a OP ST.

Vyhlašování prvních výzev

Z důvodu zpoždění zahájení implementace programového období 2021-2027 vyvstala potřeba umožnit řídicím orgánům vyhlásit v určitých oblastech výzvy ještě před oficiálním schválením programů ze strany EK. Jedná se zejména o šablony pro MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ v OP JAK (nutnost realizace projektu před zahájením školního roku 2022/2023) a výměnu kotlů z legislativních důvodů⁷⁹ v OP ŽP.

MMR – Národní orgán pro koordinaci (MMR-NOK) proto metodicky stanovilo kritéria a podmínky, jež musí být splněny, aby se předešlo možným rizikům. Tím je zejména možný negativní dopad na státní rozpočet v případě nezpůsobilosti výdajů, případně možné žaloby žadatelů např. v případě zrušení výzvy z důvodu neschválení dané oblasti ze strany EK. Metodické stanovisko předkládá možné postupy, které mohou řídicí orgány využít ke snížení či eliminaci těchto rizik.

Jednotný národní rámec pravidel a postupů

Jednotný národní rámec pravidel a postupů pro programové období 2021–2027 byl úspěšně zkompletován vydáním posledních metodických pokynů (MP Indikátory, evaluace a publicita, a MP Společných procesů).

Řídicí orgány mají nyní k dispozici veškerou potřebnou dokumentaci k tvorbě jejich řídicí dokumentace. Nyní jsou na úrovni řídicích orgánů připravovány prováděcí a procesní dokumenty.

Doplňkovost fondů EU a Národního plánu obnovy

Doplňkovost fondů EU a NPO je na nejvyšších úrovních vydefinována následovně:

Cíle politiky (CP) Fondů EU	Pilíře Národního plánu obnovy
CP 1	Digitální transformace a Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19
CP 2 a CP 3	Fyzická infrastruktura a zelená transformace
CP 4	Vzdělávání a trh práce a Zdraví a odolnost obyvatelstva

⁷⁹ Dne 1. 9. 2022 vejde v platnost zákon o ochraně ovzduší, kterým bude zakázáno provozovat kotle třídy 1 a 2 dle ČSN EN 303-5. Do tohoto data je tak nutné kotle vyměnit. Pokud si vlastník nemovitosti alespoň požádá o dotaci na výměnu kotle do 1. 9. 2022, může se vyhnout pokutě až 50 000 Kč.

Fond spravedlivé transformace	Digitální transformace, Fyzická infrastruktura a zelená tranzice, Vzdělávání a trh práce, Instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na COVID-19, Výzkum, vývoj a inovace
--------------------------------------	--

Koordinace probíhá v pracovních týmech, platformách a monitorovacích výborech příslušných programů a na úrovni Výboru NPO a Řídicího výboru NPO. V těchto platformách jsou účastní zástupci odpovědných resortů, poradních orgánů vlády, sociálních a místních partnerů, profesních svazů, neziskového sektoru a další.